לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', כ"ח בשבט תשמ"ז, 24 בפברואר 1987 / שנה מ"ד מס' 13278 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

פרס ווייצמן נועדו עם תומכי אש"ף בשטחים

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

שר־החוץ שמעון פרס והשר עזר וייצמן נועדו באמצע השבוע שעבר עם קבוצה של אישים פלשתיניים מן השטחים וממזרח ירושלים, ובהם תומכי אש"ף. הפגישה היתה במסגרת ארוחת צהריים בביתו של אחד האישים. אי־אפשר היה ללמוד מה נאמר באותה פגישה ומי השתתף.

(המשך בעמוד 16)

פרס לקהיר — לדיונים על הוועידה הבי"ל; שמיר מזהיר: אין לו סמכות לסכם דבר

שר־החוץ ייצא לקהיר מחר — ייפגש עם עמיתו המצרי ועם הנשיא מובארק ● שמיר קיבל הודעה על הביקור, אך הזהיר כי הממשלה עלולה להתפרק על נושא זה ● 12 מדינות השוק המשותף פירסמו הודעה בזכות ועידה בי"ל בחסות האו"ם

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס ייצא מחר (יום ד') למצרים, לביקור עבודה, על־פי הזמנת סגן ראש ממשלת מצרים ושר החוץ ד"ר איסמת עבדול מגיד. על כך מסר אמש דובר משרד החוץ.

פרס ישהה בקהיר יומיים, ובמהלכם ייפגש עם נשיא מצרים חוסני מובארק. הוא ישוב לישראל ביום ו'.

הזמנת פרס למצרים טורדה על־ידי שגריר מצריים בישראל מוחמד בסיוני, שיצא לקהיר בסוף השבוע שעבר. ההודעה על ההזמנה התקבלה במשרד החוץ באמצעות שגריר

(המשך בעמוד 16)

הימנון נתקבל בשירת התקווה / בחוצות מוסקבה ● עמוד 3

משפט טרבלינקה אפשטיין במשפט / דמיאניוק: זה האיש ● עמוד 4

לגליון היום מצורף הדף הירוק

„כמו בפולין" — קראו עובדי בתי־החולים בתגובה להחלטת השופט

השביתה נמשכת — למרות הצווים

4 חברי הוועד הובאו אתמול בניידת משטרה לביה"ד לעבודה ● לאחר שהוטלו עליהם קנסות כבדים קראו לחבריהם לשוב לעבודה ● המועצה השעתה את הוועד – תתכנס היום להחליט על צעדיה ● זעם בקרב עובדי המדינה על טיפול ביהמ"ש בנציגי העובדים

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר" וכתבי עתי"ם

אי־בהירות השתררה בקשר לחזרתם לעבודה של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים לאחר החלטתו של בית הדין האזורי לעבודה המחייב את ארבעת חברי הוועד לשלם קנסות אם לא יחזרו לעבודה לאלתר.

ארבעת חברי הוועד נאותו לקרוא לעובדים לחזור לעבודה אך באסיפה ספונטנית שערכו חלק מחברי המועצה וועדי עובדים מחוץ לאולם בית־המשפט, הם החליטו

(המשך בעמוד 16)

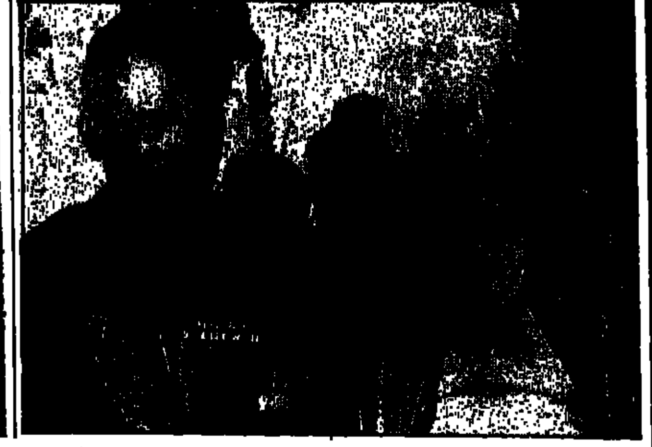

בהלווייתו של מאיר יערי (מימין לשמאל) י. חזן, הבן אביעזר, הבת רחל והרעייה אנדה (צילום: בועז לניר)

ישראל העובדת ליוותה למנוחות את מאיר יערי

חזון על הקבר הפתוח: רוחו של מאיר תהיה עמנו בכל המאבקים בעתיד

ראשי מפ"ם והקיבוץ הארצי, ראשי ההסתדרות ותנועות ההתיישבות, מ"מ רה"מ, יו"ר הכנסת, שרי ממשלה, ח"כים ונשיא המדינה היו בין אלפי המלווים את יערי בדרכו האחרונה ● נטמן אתמול באדמת מרחביה לרגלי גבעת המורה ● פרס: אנו נפרדים מאב ומייסד, מחלוץ שהפך לאגדה

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

„בהספידי את מאיר כאילו הספדתי את עצמי. חיינו את חיינו כאדם אחד". במילים נרגשות אלו ספד יעקב חזן, מנהיגה של מפ"ם והקבה"א, את שותפו לדרך מאיר יערי בדרכו האחרונה.

„64 שנים היינו שותפים ויריבים. שנינו היינו נאמני אותו חזון, חזון הציונות הסוציאליסטית והחלוציות הקיבוצית", אמר חזן. „לא חסרו בינינו ויכוחים וחילוקי דעות, אך על הכל גברה השותפות, שהלכה והעמיקה עם הזמן. לא הכרתי אדם ביקורתי כלפי עצמו כמאיר. כל חייו היו מלאי ביקורת עצמית, פעם בשיחה אמר לי: 'איני צדיק, אני'

(המשך בעמוד 16)

„געגועים למניחי היסוד"

מאת יהדן זליג, כתב „על המשמר"

„הנה תראה", מצביע סמולר על הרחבה, „באה לכך המשפחה, היינו המשפחה שלו... תורתי קייה. הוא היה האיש. אנחנו היינו חסידיו והוא היה הרבי שלנו ואני אומר רבי תרתי משמע. מאיר יערי היה חייק חסידי של דורי דורות שידע להדליק גפרור להצית גאווה..."

משה סמולר מסתכל עוד רגע, משתהר במהירות חמישים שנים. אח"כ הוא ניגש לארון לחלוק כבוד, להקשיב להספדים. פגישה ראשונה עם יערי לא שוכחים. בדיוק חמישים שנה מאז.

ורשה 1927

ורשה 1927. ועידת השומר הצעיר. ועידה חמה. הגליציאנים לוחצים לקו קיצוני. הפולנים לקו מתון יותר. ואז הופיע מאיר כנציג ההנהגה העליונה. האוטוריטה. הוא יישר את הקודרים בבמטה קסמים. כשהוא דיבר לא שמעת זבוב באולם. סיפר על הארץ, על הקיבוץ הארצי על ההסתדרות. כן בדיוק חמישים שנה.

משל: יום חשבון נפש

בתשע וחצי, חצי שעה לפני הצבתו של הארון, רחבת הוועד הפועל של ההסתדרות מתמלאת לאיטה. חברים עומדים בפינות יושבים על הספסלים ומחכים בשקט. „יום של חשבון נפש לתנועה כולה ולכל אחד מאיתנו" אומר ירוחם משל, „יום של געגועים רבים למניחי היסוד". בעשר מוצב הארון ברחבת

(המשך בעמוד 18)

מפקד ספינת הטורפדו שפגעה ב„ליברטי" — בראיון ל„על המשמר":

שרשרת של טעויות מוזרות

מאת עודד ליפשיץ, כתב „על המשמר"

הערב תוקרן ב„מבט שני" כתבת תחקיר בריטית על פרשת ה„ליברטי", ספינת הביון האמריקנית שהותקפה על ידי חיל האוויר וחיל הים הישראלי מול חופי אל־עריש במלחמת ששת הימים ב־1967. התקרית, בה נהרגו עשרות ימאים אמריקנים ונפצעו רבים אחרים, גרמה בשעתו למתח רב בין ארצות־הברית לישראל.

„על המשמר" מביא, לראשונה, את סיפורו של מפקד הטרפדת שפגעה ב„ליברטי" וכמעט טיבעה אותה. בראיון כמה נקודות מעניינות:

● הטורפדות הוזעקו לגיזרת אל־עריש אחרי אזעקת שווא לפיה ספינות אוייב מפגיזות את לוחמי צה"ל בחוף.

● יש טענה לפיה בבוקר יום התקרית זיהה מטוס סיור ישראלי את ה„ליברטי" כספינה אמריקנית, והיא סומנה בלוח המטרות במפקדת חיל הים. מאוחר יותר, ועוד לפני התקרית, מישהו מחק את הסימון הזה.

● התקפת חיל הים בוצעה בצורה כושלת ובניגוד לתרגולות הקבע. רק טורפדו אחת מהחמש שנורו — פגעה במטרה.

● ה„ליברטי" נשלחה לאיזור לפני פרוץ הקרבות, ולאחר שפרצו — יצאה פקודה ממפקדת צי ארה"ב שהורתה לספינה לצאת מהאיזור. הפקודה נשלחה, בטעות, דרך מפקדת הצי באוקינוס השקט והגיעה ל„ליברטי" באיחור של 24 שעות גורליות: אילו הגיעה בזמן, התקרית היתה נמנעת. (ראה עמוד 6).

מבצע של"ל של הסורים

שיתופם של הכוחות הסוריים בהיקף של דיביזיה משוריינת לתוך ביירות, נושאת ללא ספק אופי של פלישה. אם לפני שנים סוריה יכלה להצדיק את נוכחותה הצבאית בלבנון בהזמנה רישמית של הממשלה או בהסכמה כזאת. אכן סורית, אשר נכשלה במשימותה בלבנון מנסה עתה להנהיג „סדר" בעיקר בביירות. מי שעוקב אחרי הפיצול הגובר בין העדות לבנון, מלחמת הכל בכל, והבריתות המשתנות בין הכוחות השונים, הסורים יטבעו בבוץ הלבנוני, אך יגבירו את האנדרלמוסיה השוררת בארץ זו.

ישראל למודה לקח קשה ומר במלחמה שכונתה מבצע של"ג ואשר אחד ממטרותיה הראשיים השר אריאל שרון שאף גם הוא להנהיג „סדר חדש" בלבנון ולהסתמך על הפלגנות הנוצריות. להקים שם ממשל, הנתון למעשה לחסותה של ישראל. בכל המלחמה החרפתקנית ההיא אפשר היה לברך על שלב אחד, על הנסיגה מלבנון. דברים אלה מן הראוי להזכיר היום כאשר יש שמוחינו לחגברת מעורבותה של סוריה בלבנון. הדבר היחידי שישראל חייבת לשמור עליו הוא התרחקות מוחלטת מכל התערבות בלבנון. השר שרון כידוע לא למד שום לקח ושוב מציע לממשלה לתקוף את סוריה ואולי הוא חושב על מבצע חדש.

נוכחותם של הסורים בלבנון אינה בבחינת חידוש. בזמנו היו דיעות שונות לגבי המשמעות הבטחונית של המהלך הסורי. חזה לגבי ישראל. כמה בצמרת הבטחונית סברו, כי הפיצול של הכוחות הסוריים – ברמת המלחמה הסורית ובלבנון הוא לטובת ישראל. מכל מקום לא בידינו ההכרעה לגבי הסורים. ישראל חייבת להמשיך בערנותה הבטחונית בגבולה הצפוני על פי החוקים שנקבעו ומבלי להתפתות לשום מהלך צבאי מעבר למקובל ומתוך דאגה למניעת הנסיונות של חדירת המחבלים אל ישובינו.

לבנון מצטיירת היום כארץ ללא תקווה, ארץ שבמשך שנים היתה סמל של שגשוג ושלווה באזורנו ועתה היא הולכת ונהרסת, תושביה נהרגים במאות ואלפים מבלי שיימצא הכוח אשר יציל אותה מן הסוף המר. הסורים כאמור, בהתערבותם הנוכחית רק יגבירו את התסיסה כשהם מצטיירים בעיני הלבנונים ככוח כיבוש לכל דבר. על הארגון לדבר, אירגון זה אפילו אינו מגיב הצהרתית על הפלישה הסורית. במצב זה האינטרס הישראלי מחייב התרחקות והתנתקות מוחלטת מן הנעשה בלבנון. ניתן לסורים להתבשם במבצע של"ל שלהם – מבצע שלום לבנון.

על המשמר

עובדי המינהל והמשק בבתיה"ח הממשלתיים פותחים בשביתה

השביתה – ללא הגבלת זמן ● משרד־הבריאות הורה לשחרר כל החולים שמצבם מאפשר זאת ● חריש הורה לפרקליטות לבקש הוצאת צווי אכיפה ● גם עובדי הרנטגן בתל־אביב שובתים

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר", וכתבנו הכלכלי בירושלים

עובדי המינהל והמשק בכל בתי־החולים הממשלתיים בארץ פותחים היום בשביתה ללא הגבלת זמן. גם הפיזיותרפיסטים מצטרפים לשביתה זו. היועץ המשפטי לממשלה הורה לפרקליטות המדינה לפנות לבית־הדין לעבודה בבקשה להוצאת צווי אכיפה. עובדי המינהל והמשק הודיעו כי לא יכבדו את הצווים, אם יוצאו.

הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק דחה את פניית שרת הבריאות שלא להשבית מחלקות גריאטריות ופסיכיאטריות. והשביתה תכלול את כל מחלקות האישפוז, למעט מקרים דחופים. כן יהיו סגורות מרפאות החוץ ולא יבוצעו ניתוחים אלקטיביים.

משרד־הבריאות הורה אתמול לשחרר את כל החולים שמצבם מאפשר זאת.

עובדי הרנטגן

גם עובדי הרנטגן בתל־אביב הכריזו על שביתה. מנכ"ל בתי החולים העירוניים בתל־אביב, פרופ' דן מיכאלי, הודיע אתמול כי ועד עובדי הרנטגן החליט לפתוח היום בשביתה של כל עובדי הרנטגן בתל־אביב. פרופ' מיכאלי ציין, כי למרות הפצרותיו, לא נעתר יו"ר ועד עובדי הרנטגן נעים הרמתי לבקשתו של מיכאלי להשאיר כונני רנטגן למצבי חרום ותאונות דרכים.

האוצר מכחיש סחבת

ראשי משרד־האוצר דחו אתמול בתוקף את טענת עובדי מינהל ומשק בדבר סחבת בדיונים איתם על התביעות שהעלו במו"מ עם נציגי הממשלה במסגרת ועדת פרה. לדברי הממונה על השכר בפועל הלל רוזאי, ועדת פרה התכנסה שבעה פעמים בשבועות האחרונים וטיפלה בתשע מתוך 14 תביעות שהעלו נציגי עובדי המינהל ומשק בבתי החולים. פניעה אחת הוחזרה לדיון במקומות העבודה והיא נוגעת לתוספות רכב שמבקשים העובדים.

ארבעה התביעות הנותרות טופלו בוועדה המורכבת מיו"ד האגף לאיגוד מקצועי מר חיים הברפלד ומרוזאי. שתים מתוך תביעות אלה הועברו לוועדת מעקב אחרי ביצוע הסכמי העבודה. לאחת ניתנה תשובה חיובית ולאחת ניתנה תשובה שלילית. רוזאי דחה בתוקף את הטענות בדבר שכר רעב לעובדי מינהל ומשק בבתי החולים. לדבריו השכר בנובמבר היה בממוצע 802 ש"ח לחודש ובמקרים בודדים עובדים הסתכם השכר בלמעלה מ־2000 ש"ח לחודש.

תובע ועדת חקירה

ד"ר רם ישי, יושב ראש ההסתדרות הרפואית, שלח אתמול מברק לראש הממשלה ודרש הקמת ועדת חקירה בראשותו של שופט שיחקור את סיבות המשבר בשירותי הבריאות. שרותי הבריאות, במברק, עומדים לפני התמוטטות.

ארבלי וניסים יחפשו פתרון לבעיית התקנים של האחיות

ינסו למצוא מקורות למימון תקציב נוסף למערכת הבריאות

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" וכתבנו הכלכלי בירושלים

הממשלה החליטה אתמול, כי שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו ושר האוצר משה נסים יחפשו פתרון לבעיית התקנים של האחיות וינסו למצוא מקורות למימון תקציב נוסף למערכת הבריאות בסך 35 מיליון ש"ח, במונחי תקציב 1987. אם לא יצליחו להגיע לסיכום ביניהם, יובא הנושא להכרעת הממשלה.

בפתח הדיון סקרה שרת הבריאות את המשבר במערכת הבריאות. היא אמרה, בין היתר, כי חל גידול באוכלוסיה, שיצר עומס על בתי־החולים. עלתה התפוסה בהם, אף כי במקביל קוצרה שהות החולים בבתי־החולים.

ארבלי־אלמוזלינו הציעה להקים ועדת שרים לבדיקת הנעשה במערכת הבריאות על כל היבטיה, לרבות נושא השכר. הצעה זו עוררה התנגדות בקרב רוב השרים. שר האוצר משה נסים אמר, כי אין מקום לבדיקת נושא השכר במערכת הבריאות בלבד. קיימת ועדת ווסמן, הבודקת את השכר בכל הסקטורים במשק, והעלאה שכר בתחום הבריאות בלבד עלולה למוטט את כל מערכת השכר, אמר נסים.

גם מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, שניהל אתמול את ישיבת הממשלה, אמר לשרת הבריאות, כי אם ברצונה להציע מינוי ועדת שרים לנושא הבריאות, עליה להביא זאת לממשלה על־פי הנוהל המקובל.

הממשלה החליטה, לפי הצעת פרס, כי ארבלי־אלמוזלינו ונסים ינסו למצוא פתרונות מוסכמים לבעיות.

תשלומים מיוחדים

משרד־האוצר תובע ממשרד הבריאות להעלות את התשלומים שנגבים עבור אישפוז מיוחדים, כמו בתי חולים גריאטריים ובתי־חולים פסיכיאטריים. האוצר גם תובע לגבות תשלום גבוה יותר עבור טיפול בחדרי מיון, תשלום עבור ניתוחים לא דחופים או לא הכרחיים. הוא תובע גם לפחות מוסר אחד. תביעות האוצר ממשרד הבריאות באות כדי לממש את החלטת הממשלה בדבר קיצוץ 35 מליון שקל מתקציב הבריאות וקיצוץ ש"ח בכח אדם של המשרד.

עצרת במקום זריקת הרימון תפתח האירועים לציון רצח אמיל גרינצוויג

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

תנועת „שלום עכשיו" תערוך במהלך השבוע שורת אירועים לציון יום השנה הרביעי לרצח אמיל גרינצוויג בהפגנת התנועה שקראה ליישום מסקנות וועדת כהן על מלחמת לבנון.

מחר תיערך עצרת זכרון במקום זריקת הרימון מול משרד ראש הממשלה בירושלים. לקראת העצרת יצא כרוז משותף לתנועת הנוער בבירה יחד עם תנועת האוהלים שחק והמזרח אל השלום. המזהיר מקיצוניות ומורה בחריפות נגד המנהיגות הפוליטית שהתירה את דמם של אמיל וחבריו בימי מלחמת לבנון. מאות בני נוער הצעירים חברי התנועות האלה השתתפו בעצרת הזכרון בה נואמו דדי בן־שלום, חבר מועצת עיריית ירושלים, ד"ר שלמה אלבז מהמזרח אל השלום, אלדד גאור מרכז תנועת הנוער העובד בעיר, ויהושע שקדי מפעילי התפוגה. לקראת העצרת שופץ שלט המתכת במקום הרצח לאחר שהושחת. זו הפעם השניה, בידי תומכים של מאיר כהנא.

לאחר העצרת ינוע הקהל למלון „מגדל הפנטה", בו ייערך דיון פוליטי על האופציות לשלום. בדיון תוצג האופציה הירדנית על ידי שר הקליטה יעקב צור, אופציות הסיומה עם זכויות אזרח על ידי ד"ר סרי נוסייבה והאופציה הפלשתינית על ידי ח"כ יוסי שריד. במשוחח שיידון באפשרויות השונות וישתתפו הנציגים הפלשתינים פאיז אבו רחמה מעזה (שישראל אישרה את השתתפותו במשלחת ירדנית־פלשתינית לשיחות שלום), זייד אבו זייד, עורך העיתון „אל־עודה" בעברית (מהדורה של אל־פג'ר) ומוחמד נאטשה ראש עיריית חברון לשעבר. הנציגים הישראלים יהיו הח"כים נמיר, צאדק מטייבה איש של"י לשעבר.

למחרת, יום ד', ייערך במועדון צוותא בת"א ערב אומר ושר „שירים לאמיל" בהשתתפות אומנים רבים ובהם שלמה בר, שלמה יידוב, יצחק קלפטר, אורה זייטנר, חני ליבנה, יעל לוי, גדעון שמר, להקת קולן יצחק ועפרה וינגרטן ועוד.

ביום ג' 3.3 ייתקיים בבית יציב בבאר שבע עיון על הסכנות לדמוקרטיה בהשתתפות השר עזר וייצמן, עם משה עמש משלום עכשיו ויגאל סחור ראש תנועת מענה. בחלק האומנותי יוצגו קטעי קריאה מפי שחקנים תיאטרון באר שבע. זו פעם ראשונה שהשר וייצמן משתתף באירוע הנערך ביוזמת שלום עכשיו.

מועצת ירוחם פיטרה 22 נכים ומסרה עבודות הגינון לקבלן פרטי

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

המועצה המקומית ירוחם פיטרה 22 עובדים נכים ומוגבלים שהועסקו בעיירה בעבודות גינון והזהרנות, במסגרת החברה הציבורית „המשקם". במקום עובדי המשקם מבצע כעת את העבודות קבלן פרטי, המעסיק פועלים מן השטחים. גם במזה מהעובדים הנכים שפוטרו מועסק כעת אצל הקבלן.

סגן ראש מועצת ירוחם, מרדכי פרץ אומר, כי העובדים פוטרו משום שלא היתה למועצה אפשרות בכרה על עבודתם, ומשום, שתפוקתם היתה נמוכה. פרץ ציין כי כמעט לכל העובדים נמצאה עבודה חילופית. „אנחנו לא זורקים את האנשים סתם", אמר פרץ. „דאגנו להם לתעסוקה אחרת". לדבריו, מדובר בארבע עשר עובדים ולא ב־22.

מנהל „המשקם" באיזור הדרום, דוד בונפלד, אומר, כי כל סידור חלופי לעובדים פוגע בבריאותם, וכי העובדים המועסקים כעת אצל הקבלן אינם מקבלים הטבות סוציאליות. מר בונפלד אמר, כי המשקם רואה בחומרה רבה צעד זה של המועצה המקומית, וכי ההחלטה לפטר את העובדים היתה שרירותית ובלתי מוצדקת.

ב„משקם" המשיכו את העסקת הנכים במועצה בחודשים האחרונים, למרות שהמועצה לא העבירה למשקם את תמורתם עבור העסקת העובדים. כעת חבה המועצה לחברה 20 אלף ש"ח.

דובר „המשקם", אלי רוקוסקי, אומר כי בירוחם קיימת בעיה חמורה של העדר אפשרויות תעסוקה למוגבלים.

חוג הצעירים הרעיוני

שנועד להיום ב־16.00 בקבה"א, מבוטל. מועד חדש ייקבע בקרוב.

פגישת הפעילים בשכונות

שנועדה להיום ב־13.00 במפ"ם, מבוטלת. מועד חדש ייקבע בקרוב.

שילון לא ינחה התוכנית „בענייני אמנות" בטלוויזיה

מאת אתי ורגאל, כתבת „על המשמר"

דן שילון, שהיה אמור להנחות בטלוויזיה תוכנית בענייני אמנות, לא ינחה את התוכנית. מנהל מחלקת הדרמה בטלוויזיה, ירון לונדון, פנה אליו לפני כ־3 שבועות וביקש להנחות את התוכנית. ואולם מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, הודיע כי התוכנית תונחה על־ידי לונדון ולא על־ידי שילון.

בטלוויזיה אמרו אתמול, כי סיבת הביטול נובעת מחוסר רצונה של הנהלת רשות השידור להעסיק את שילון, המנהל חברת הפקות עצמאית בשם „רשת", ומתכוון להתמודד על מכרז הערוץ השני.

העלאת הריבית תידון בממשלה רק בשבוע הבא

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

הממשלה תדון בישיבתה בשבוע הבא בנושא העלאת הריבית במשק, לאחר שהשרים יגאל הורביץ ואריאל שרון העלו את הנושא בישיבת הממשלה אתמול.

במהלך הישיבה אתמול ביקש הורביץ לדון בהעלאת הריבית ואליו הצטרף גם שרון. שרון אמר, כי פנה לראש הממשלה בכתב בעניין זה, אך עד היום לא קיבל תשובה לפנייתו. עוד אמר, כי היום מסבירים את הקשיים במשק ובהתקלאות בריבית הגבוהה שהיתה לפני שנה ושנתיים, ובמקביל מעלים שוב את הריבית.

לבקש שר האוצר, משה נסים, יידון הנושא רק בשבוע הבא.

שחקני „הבימה" קיבלו מיקדמות והישעו העיצומים

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר"

שחקני „הבימה" מפסיקים את העיצומים לתקופה מוגבלת. הסדר־ביניים בין הנהלת „הבימה" לוועד השחקנים, בתיווך מועצת פועלי ת"א, נחתם אתמול.

עפ"י הסדר זה, העניקה הנהלת „הבימה" לשחקנים עוד אתמול, מיקדמות, שנעו בין 400 ל־1,080 ש"ח נטו (גובה הסכום נקבע לפי הוותק) ע"ח הסכמי שכר שיחתם בעתיד.

ועד השחקנים נאות להפסיק את העיצומים עד ה־15 במרס, כדי לאפשר פסק־זמן להנהלת „הבימה" לדון עם האוצר בשכר שחקני התיאטרון.

צד פעיל בהגשת הסדר־הביניים היתה מועצת פועלי ת"א־יפו, שתיווכה בין שני הצדדים. על ההסכם חתומים שמואל עומר, מנכ"ל הבימה, מישה אשרוב ושמואל עצמון, נציגי ועד השחקנים, ויוסף יצחקוב, מחזיק תיק עובדי התיאטרון במועצת פועלי תל־אביב.

סכנת פיטורים ל־140 במפעל מנועים בכרמיאל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מזכיר מועצת פועלי כרמיאל, עזרא פיק, תובע ממנכ"ל שירות התעסוקה ברוך חקלאי, לבטל את ההסכם שנחתם בשעתו עם מפעל „כרמו תעשיות" בכרמיאל על גורלם של 140 עובדי המפעל.

למן חודש דצמבר, הוצאו לחופשה, למען הכשרה מקצועית, 140 עובדי המפעל, לאחר שהחברה־האם של מפעל „כרמו תעשיות", השוכנת בארה"ב, הוכרזה לפושטת־רגל. המפעל המייצר מנועים לסירות מנוע וכלי־רכב, נקלע לחובות בסך 7 מיליון דולר.

בסוף דצמבר הפסיק המפעל לתפקד על־פי הסכם בין הביטוח הלאומי, בתיאום עם מועצת הפועלים. העובדים המשיכו לקבל משכורות מקרן האבטלה והחלו לעבור הכשרות מקצועיות. אולם השבוע התברר למזכיר מועצת הפועלים, שהמפעל, אשר התחייב להמשיך לשלם את כל התשלומים הסוציאליים ומס אחיד עבור עובדיו אינו ממלא אחר ההסכם.

נוסף לכך, אין המפעל ממלא אחר הסעיפים האחרים בהסכם, כגון מתן שירותי חדר־אוכל, הסעות לעובדים ועוד.

מזכיר מועצת הפועלים מבקש מברוך חקלאי לבטל את ההסכם, אם בתוך שלושה ימים לא ימלא המפעל את התחייבויותיו. לדבריו, אם יבוטל ההסכם, יוכלו העובדים להירשם בשירות התעסוקה ולהתחיל למצוא תעסוקה הולמת.

עובדי „אבן וסיד" חסמו הכניסה לבית „סולל בונה"

מאת כתבנו לענייני עבודה

כ־30 חברי ועדים מחברת „אבן וסיד", השייכת ל„סולל בונה", חסמו אתמול למשך שלוש שעות את הכניסה למשרדי הקונצרן בתל־אביב וגרמו להשבתה מוחלטת של העבודה במקום.

חברי הוועדים באו לפתח המשרדים עם שלטים, הקוראים שלא למכור את „אבן וסיד" לגורמים פרטיים. הוועדים מוחים גם נגד מנויו של אריה ארבלי למנכ"ל נוסף בחברה, אך בעיקר הם מתרעמים על החלטה של הנהלת הקונצרן לבדוק את כרטיסי הנוכחות של חברי הוועדים. לדבריהם, „אם מעשיהם במעשינו בשעות־העבודה, אנו דורשים לחקור גם את מעשיהם של חברי ההנהלה".

דובר „סולל בונה" מסר בתגובה, כי אמנם מתקיימים מגעים למכירתם של נכסים השייכים לקונצרן, אולם שום משא ומתן ספציפי לגבי „אבן וסיד" אינו מתקיים עתה. הוא הבהיר, שהקונצרן אינו מתכוון למכור את „אבן וסיד", אם כי נבחנת אפשרות להכניס לחברה זו, כלחברות אחרות בקונצרן, שותפים חלקיים.

„אבן וסיד" היא מהחברות היחידות של „סולל בונה" שלא נקלעו למשבר ואף שמרה על רווחיות. למן 1980 פוטרו מהחברה כ־960 עובדים.

ספרו של ירמיה בתרגום ערבי יצא לאור בביירות

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

„יומן המלחמה שלי", ספרו של דב ירמיה, שיצא לאור בארץ בעברית ובערבית ובארצות־הברית ובאנגליה במהדורה אנגלית, תורגם מעברית לערבית ויצא לאור על־ידי בית־ההוצאה הנודע „ראר אלמרוג'" (בית ההוצאה — העמקים) בביירות.

„ראר אלמרוג'" הוציא לאור את ספריהם של אב שיף ואהוד יערי, שמעון שיפר ויעקב צימרמן. בדברי הקדמה של מתרגם הספר, מג'די נאסיף, נאמר, שספרו של ירמיה שונה מכל הספרים האחרים שיצאו לאור בישראל, בכך שמחברו אינו עיתונאי אלא קצין שהשתתף במלחמה לבנון ובמלחמות אחרות.

עוד נאמר, שירמיה, כקצין ישראלי, חזה במו עיניו את ההרס והסבל שהשאירה המלחמה בלבנון וראה את הפגיעות הקשות שהשאיר צבא־הכיבוש, דבר שהניע אותו לפרוש מהשירות הצבאי.

בשיחה עם כתבנו, אמר דב ירמיה: „אני מתחזק בדעתי, שפרסום האמת שלי על המלחמה על־ידי גורם ערבי הוא עילה לישראל להוכיח, שלא כל ישראלי הוא בגין, שרון ורפול".

ירמיה ביקש לתקן דברים שהופיעו בדברי ההקדמה של המתרגם באומרה, שהוא לא פרש מהשירות בצה"ל, אלא סולק ללא הסבר משירות המילואים בגלל הגילויים שלו על המלחמה.

„מערכת הבחירות החלה וכדאי לקצר אותה משנתיים לחודשיים"

ברוח זו התבטאו אתמול ח"כים ממפלגת העבודה שהגיבו על הגינוי לדברי הביקורת שהושמעו על שמיר

מאת מוטי בסוק,
כתב „על המשמר" בכנסת

ההתנגחות ליכוד — מערך עלתה אתמול לטונים גבוהים. סיעת הליכוד קיבלה החלטה המגנה את שותפתה לממשלה, בשל דברי הביקורת שמתחו ראשיה של רה"מ שמיר, בעת שהוא שוהה בשליחות ממלכתית בארה"ב. בתגובה קיבלה הנהלת סיעת המערך בכנסת החלטה הקובעת, כי הליכוד וראש הממשלה בראשו, מפקירים את השלום והאינטרסים של המדינה לטובת מאבקי חבוה בתנועת החרות.

בהודעה שפירסמה אתמול סיעת הליכוד נאמר כי „המערך יצר תקדים מסוכן ובמהלך שליחות ממלכתית של ראש הממשלה, מסיבות פוליטיות פנימיות, הבליט חילוקי דעות בין שני המרכיבים העיקרים בממשלה." ויכוח וליבון מחלוקות יש לעשות בבית, בכנסת, בממשלה או בקבינט ולא באמצעי התקשורת".

בישיבת הנהלת המערך היתה אווירה עוינת לליכוד, וח"כים רבים התבטאו בזכות הקדמת הבחירות.

בסיום הישיבה קבע המערך כי „מה שמדאיג כרגע את הליכוד זו לא הוועידה הבינ"ל אלא ועידת חרות". עוד קובע המערך כי „המדינה נופלת קורבן לחוסר השליטה של שמיר במפלגתו ולאנרגיה השוררת בממשלה. טוב היתה עושה לשכת רה"מ אם היתה עוסקת במציאת פתרונות למשבר הכלכלי במקום למצוא ‚פתרונות' המשמיצים את פרס."

התקפות ברוטליות

יו"ר המערך בכנסת רפי אדרי העיר, כי הליכוד אינו רשאי להטיף מוסר לאיש. הוא ביקש להפנות את תשומת ליבו של „רוני מילוא וחבר מרעיו", כי תקפו את פרס, כשביקר כרה"מ בעצרת האו"ם בניו־יורק וכשהשהה לאחרונה במערב אירופה כשר החוץ.

בנימין בן־אליעזר (יחד) טען כי התקפות הליכוד על המערך הן ברוטאליות והוא הציע להקדים את הבחירות שכן המערך נהנה עתה מיוקרה רבה בציבור, חיים רמון אמר כי לשכת רה"מ הפכה למעבדה פסיכיאטרית הקובעת את מצבנו הנפשי. מערכת הבחירות החלה וכדאי, לטובת המדינה והציבור, לקצר אותה משנתיים לחודשיים. לממשלה הזו אין כלל זכות קיום. גם רב בן־מאיר המליץ להקדים את הבחירות. מסיבות טאקטיות כדאי להמעיט בדיבורים, בנושא זה, ולהתרכז במעשה. ערנה סולודר, לעומת זאת, סבורה כי לא הגיעה עדיין העת להליכה לבחירות. מאידך יש להכין תחמושת לכל התנגשות צפויה עם הליכוד. שבח וייס הציע כי פרס יפנה לשמיר, וינסה להבהיר עימו אם המערך והליכוד יכולים להמשיך ולשבת יחד באותה ממשלה. יצחק ארצי (ל"ע) טען כי הליכוד רוצה עתה שהתק"ם ישלם את מחיר הסוון...

„שערורייה"

גאולה כהן (התחיה) טענה אתמול כי החלטת שר החוץ שמעון פרס, לנצל את העדרו של ראש הממשלה ולצאת לקהיר בלי אישורו ובלי שיוסכם על הנושאים שעליהם ידבר עם מובארק — היא בבחינת שערורייה.

ועידת הסתדרות הפקידים נפתחת הערב

מאת כתבנו לענייני עבודה

הצורך בשינוי מבנה השכר והדרישה להנהיג שבוע עבודה בן חמישה ימים יעמדו במרכז ההחלטות של ועידת הסתדרות הפקידים, שתתכנס היום ומחר בירושלים.

הוועידה מתקיימת בצל השחיקה שפקדה בשנתיים האחרונות את שכרם של כ־80 אלף פקידים, עובדי מינהל ושירותים.

מזכ"ל הסתדרות הפקידים, משה בית־דגן, יתבע שהשכר התחילי לא יפחת מ־50 אחוז מהשכר הממוצע במשק. כן יקרא לפתיחת המשא־ומתן לחידוש הסכם השכר בשירות הציבורי מיד לאחר שיפוג תקפו של ההסכם הנוכחי בסוף מארס.

בפתיחת הוועידה, הערב, יופיעו בין השאר נשיא המדינה חיים הרצוג ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. 74.2 אחוז מצירי הוועידה הם מהמערך (עבודה־מפ"ם), 12.1 אחוז מהסיעה הדתית המאוחדת, 9 אחוז מהליכוד, 2.4 אחוז — מל"ע, 12.6 אחוז מחד"ש ו־0.3 אחוז מר"צ.

בתצלום: חוגגים בקהיר (אי.פי)

יהודי קאהיר חוגגים בחברת חסידי חב"ד סיום משנת הרמב"ם

קאהיר. — 12 חסידי חב"ד ישראליים מקהילתו של הרבי מלובאביץ' בניו־יורק רקדו אתמול, שרו והתפללו בחברת אנשי הקהילה היהודית הקטנה של קאהיר, בבית־הכנסת העתיק, השוכן במרכז הבירה המצרית. לרגל החגיגות הנערכות שם מדי שנה עם סיום הקריאה והלימוד במשנת הרמב"ם.

החגיגה אתמול נפתחה בנאומו של שגריר ישראל בקאהיר, משה ששון, שדיבר בעברית ובערבית. אחריו דיברו החסידים, ששתו לחיים וודקה אמריקנית ורקדו הורה לצלילי אקורדיון.

צלצול מהיר

דוד יפית, יו"ר המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ

מעמד של פליט — בושה למדינה ולעם

דרישתו של רה"מ יצחק שמיר מממשלת ארה"ב לבטל את אשרות הפליט הניתנות ליהודים מבריה"מ מעוררת מחלוקת קשה גם בקרב יהודי בריה"מ. מהי עמדתך בנושא זה?

המועצה איננה נאבקת ליציאת יהודי בריה"מ אלא לעלייתם לישראל. העובדה, שיהודים יוצאים מבריה"מ על־מנת לקבל מעמד של פליט היא בושה לישראל ולעם היהודי גם יחד והיא הופכת את מאבקם של ביגון, שצ'רנסקי וחבריהם לחוכא ואטלולא. היהודים נהפכים לכאורה לפליטים, ששום מדינה בעולם אינה רוצה לקלוט חוץ מארה"ב.

האם צריכה ישראל לכפות על היהודים לבוא אליה, למרות שאינם רוצים בכך?

נכון שהרוב המכריע של יהודי בריה"מ רוצה להגר לארה"ב. אבל זהו גם עניין של אופנה. עובדה היא, שבשנים 74־70 היה מספר הנושרים אפסי ומתוך 170 אלף היהודים שעלו ירדו מאוחר יותר רק 6 אחוזים. על־כל־פנים, היהודים המבקשים לצאת מבריה"מ מבקשים אשרות לישראל. אז שיבואו הנה. מי שירצה לרדת — יוכל לרדת מאוחר יותר. או שיאבקו למען יציאה לארה"ב. הבעייה היא שהנשירה משמיטה את הבסיס מתחת לטיעון של חזרה למולדת והופכת אותו לחסר ערך. וכל המאבק של „שלח את עמי" מקבל אלמנט של חוסר מוסריות.

וולודיה גולזמן, סגן מנהל המרכז למידע על יהודי בריה"מ

אסור להעלות אותם בכפייה

אתם מתנגדים לביטול אשרות־הפליט של יהודי בריה"מ?

אנחנו חשים צער עמוק על ביטויו של רה"מ, המבקש להקשות על קליטת יהודי בריה"מ בארה"ב במקום להקל על קליטתם בישראל. לא כל מי שיוצא מבריה"מ עם אשרה ישראלית זוכה אוטומטית לאזרח ישראלי, כדברי שמיר. בפועל עלול להווצר מצב שבו יגיעו לישראל יהודי בריה"מ, שיש להם קרובים בארה"ב, ויסתבר שהאזרחות הישראלית נכפתה עליהם — מה שישים את כל מאבקנו ליציאתם מבריה"מ לבוז וללעג. אי־אפשר לשכנע את כל מדינות העולם אלא לקלוט יהודים. הדבר יפגע קשות בדימויה של ישראל בעולם וגם בקרב יהודי בריה"מ. בכך מפלה ישראל את היהודים היוצאים מבריה"מ מיוצאים אחרים, ארמנים, גרמנים ועוד, הזוכים במעמד של פליטים מידי ממשלת ארה"ב.

כיצד ניתן איפוא למנוע את הנשירה?

יש ליצור תמריצים חיוביים, כיאה למדינה דמוקרטית, ולשוות את אלף היהודים שקיבלו על עצמם את האזרחות הישראלית עוד בבריה"מ, כשהם מאבדים בכך את אשרת־הפליט שלהם. אסור להעלות את יהודי בריה"מ בכפייה. ניסיון כזה יגרום בסופו של דבר מצב שבו יועברו ההזמנות להגירה ישירות מארה"ב לבריה"מ ואנחנו נאבד את כל הבסיס הרעיוני של המאבק.

אתי רונאל

אנו מודיעים בצער
על מותו של חברנו היקר
ישעיהו (שייקה) סגל
ההלוויה היום, יום ג' 24.2.87, בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ בית־זרע

במלאת שנה
לפטירתו של חברנו היקר
דוד לבסקי ז"ל
נעלה לקברו
ביום חמישי 26.2.87 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ רמת־השופט

במלאות שלושים למותה של בתנו
ענת גולני ז"ל
נעלה לקברה ביום חמישי 26.2.87
בשעה 15.00
נפגשים בבית הקברות
המשפחה
וקיבוץ בית זרע

לאלה מאירוביץ ולמשפחתה
תנחומים במות
אחיך
קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)

למרדכי לביא ומשפחתו
אתך באבלך במות אחותך
מרגלית רינטל ז"ל
קיבוץ מענית

במלאת שלושים למותו
של חברנו
יצחק שמי
נעלה לקברו ביום ד' 25.2.87 בשעה 15.30
מיד לאחר מכן תיערך אזכרה במועדון לחבר
קיבוץ עין שמר

המשפחה וקיבוץ מרחביה
מודים
למזכירות הקבה"א, להנה"ר, לשוה"צ,
למשטרה, למועצה האזורית יזרעאל, ל„אגד"
ולכל אלה שסייעו בידינו בהסדרי הלווייתו
של חברנו
מאיר יערי ז"ל

קיבוץ להב
אבל על מותו של
מנהיג התנועה ואיש החזון
מאיר יערי
שולח תנחומים למשפחה וקיבוץ מרחביה

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102–121. טל' 233161–3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

ביגון נישא על כפיים במוסקווה; „אמשיך להאבק על זכויות האדם"

■ ידידיו קיבלו אותו בתחנת הרכבת במוסקווה בשירת התקווה וזרי פרחים ■ על מדיניותו החדשה של גורבאצ'וב: „סימן של מהלך לקראת דמוקרטיה"

מאת יוסף גלילי,
כתב „על המשמר"
וסוכנויות הידיעות

מוסקווה. — יוסף ביגון, ששוחרר ממאסר לפי הוראות הקרמלין, הגיע אתמול למוסקווה ונתקבל בתשואות על־ידי בני משפחתו וחבריו. הוא הצהיר, כי ימשיך להילחם למען זכויות־האדם בבריה"מ.

שמח עד שגעון

„אני שמח עד כדי שגעון משחרורי" אמר ביגון, שהחזיק בזרי פרחים שהושיטו לו ידידיו. לפני שהרימוהו על כתפיים והוליכו אותו לאורך הרציף כשהם שרים „התקווה", ואת מסר יוסף ביגון לידידו האישי פרופ' בנימין פיין, בשיחה טלפונית אתמול מן המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בתל־אביב.

יוסף ביגון אמר בעברית רהוטה, „אני לא זוכר התרגשות כזו שתפסה אותי כמו ברגעים אלו". בהגיעו לביתו בשדרות ריקטני במוסקווה ציפו לו עשרות מחבריו וידידיו. הטלפון בבית לא הפסיק לצלצל. השיחה הראשונה שניהל יוסף ביגון עם ישראל היתה עם מורהו הראשון ישראל גונץ שהיה מעברו השני של הקו. „אני מלא תודה לאלה שתמכו בי לאורך כל הדרך. אני רוצה שתדע אתה, וכל עם ישראל שהייתי הנציג של העם היהודי ועם ישראל. גם כשישבתי בכלא לא ביישתי אף לא לרגע אחד".

בשיחתו עם פרופ' בנימין פיין סיפר יוסף ביגון, כי חודש לפני שחרורו פנו אליו שלטונות הכלא בבקשה לכתוב הצהרה שבה הוא מבטיח להפסיק את פעילותו האנטי חוקית: אכן, הוסיף, כתבתי פנייה ובה ציינתי שלא הייתי מעולם אשם וגם עכשיו אינני אשם. שבועיים לפני השחרור סיפר, הכריז על שביתת רעב. בגלל „תקלה" בטלפון קשה היה להבין את הסיבה לכך.

להתייחס בזהירות

בהתייחסו לשחרורו אמר: „אני מוכן להתייחס בצורה זהירה לשחרורי" בציינו שאולי יש שינוי במדיניות הסובייטית כלפי היהודים. עם זאת הוסיף „אמשיך להאבק למען עלייתי לישראל ולמען זכותם של היהודים בבריה"מ לתרבות ולשפה העברית וכמובן ל„רה־פטריאציה" (שיבה למולדת).

בין אלה שהקבילו את פניו בביתו היתה גם פניה ברנשטיין, היא הביעה בפניו את דאגתה על כי בעלה לא הוזכר בשום מקרה באשר לשחרור אסירים. ביגון הסביר לידידו פיין כי ברנשטיין כלוא על סעיף פלילי, עובדה המקשה על שחרורו.

בתשובה לשאלה על מדיניותו החדשה של גורבאצ'וב, אמר ביגון, כי שחרורם של אסירים פוליטיים הוא סימן ברור למהלך לקראת דמוקרטיה. (ע"ר, ע"צ)

יוסף ביגון נישא על כתפי ידידים אתמול במוסקווה, אחרי ששוחרר מבית־הכלא בצ'יסטופול. (צילום: איי.פי)

10 אלפים חיילים סורים בלבנון

ר"מ לבנון מקווה שהכוח הסורי יפעל לשחרור חטופים

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי
וכתבי סוכנויות הידיעות

עשרת־אלפים חיילים סוריים הגיעו עד אתמול לאיזור מערב ביירות — אומרות הערכות. הכוח מונה שיריון וגדודי קומאנדו.

גורמים מערביים מעריכים, כי בקרוב יודלל הכוח הסורי במערב ביירות, בעיקר בשל בעייה לוגיסטית, הקשורה באחזקת מספר כה גדול של חיילים, על כל המשתמע מכך.

לפי שעה אין כל סימנים של תזוזה דרומה מצד הסורים בלבנון.

גורמים צבאיים מכחישים כי הסורים הביאו איתם ללבנון סוללות של טילי קרקע־אוויר.

יריות על הסורים

מביירות נמסר, כי אלמונים מזויינים, כנראה מן המיליציה הדרוזית, תקפו אתמול ביריות חיילים סוריים שסיירו „ברחובות מערב־ביירות, ומקורות בטחוניים מסרו, כי בחילופי האש נהרגו ארבעה אזרחים, שטיילו לאורך חוף הים. היתה זו תקרית־האש הראשונה מאז נפרסו 7,000 חיילים סוריים בחלק המערבי־המוסלמי של ביירות, בעקבות שישה ימים רצופים של קרבות־דמים בין המוסלמים השיעיים לבין המיליציות של השמאל, הדרוזים והקומוניסטים.

המפקדים הסורים הזהירו את כל לוחמי המיליציות, כי הם יפתחו עליהם באש אם לא יניחו את נשקם ויעלמו מרחובות העיר. ידיעות שלא אושרו מסרו, כי ניתנו למיליציות 24 שעות להתפרק מנשקם ולהסתלק מן העיר.

חטיפות אזרחים

כמה רגעים לפני שנפתחה האש, נראו חיילים סוריים נכנסים למלון ועוצרים שם שבעה אנשי מיליציה דרוזיים. עדי ראייה אחרים מסרו, כי בשכונת מר אליאס, עצרו שיעים מזויינים מכוניות וחטפו נהגים ונוסעים מתוכן. „אנשי המיליציות התחבאו בפתחי כמה בתים. הם יצאו, עצרו אנשים ברחוב, הכניסו אותם פנימה, שאלו אותם שאלות ואחר כך או ששיחררו אותם או שחטפו אותם," סיפר עד ראייה.

אחרים סיפרו, כי לוחמים דרוזיים עסקו אף הם בחטיפות אזרחים.

התפרסות ומחסומים

מקור צבאי סורי מסר אתמול, כי כוח הבטחון הסורי עומד להתמקם בקסרקטינים של שלוש המיליציות הראשיות במערב־ביירות

אנשי אש"ף מנעו ביריות יציאת פליטים

ביירות. — מחבלים פלשתיניים ירו במטחי־אש ממקלעים כדי להניא פליטים מלעזוב את מחנה שאתילה בביירות, לאחר שהמיליציה השיעית „אמל" הודיעה אתמול, כי הסירה את המצור בן שלושת החודשים על המחנה.

ועידה?... אני רואה שחורות!

ראש הממשלה יצחק שמיר והשחקנית זופי גולדברג, בפגישתם המקרית ביום א' בבוקר באולם־הקבלה של בית־מלון בלוס־אנג'לס. בצאתם לפגישות, נפרדות, כמובן. (צילום: איי.פי)

יו"ר הכנסת וחברי הכנסת
אבלים על מותו של
מאיר יערי
מנהיג מפ"ם וממניחי היסודות של הכנסת
משתתפים בצער המשפחה

אנו אבלים על מות
מאיר יערי
מאנשי ההגות של תנועת הפועלים
מייסד, מחנך ומורה דרך של הקיבוץ הארצי
תנחומים
למשפחתו, למשפחת קיבוץ מרחביה,
למשפחת הקיבוץ הארצי ולמפ"ם
המרכז החקלאי

קיבוץ להבות־חביבה
מרכין ראש
לזכרו של
מאיר יערי
מורה הדרך, איש החזון והמעש

סגן ראש הממשלה
שר החנוך והתרבות
אבל במות
מאיר יערי ז"ל
מהאבות המייסדים של הציונות החלוצית
ומביע תנחומים
למשפחה, לקיבוץ מרחביה ולתנועתו

הברית העולמית של מפ"ם, סניפיה ברחבי העולם, נציגיה במוסדות הלאומיים ובקהילות היהודיות, שליחיה ואלפי חברים נאמני הציונות הסוציאליסטית
מרכינים את ראשם
עם מותו של
מאיר יערי
שהנהיג את הציונות החלוצית ב„דרך הארוכה" כהוגה, לוחם ומגשים
מופת לדורות

"היום" הסורים בלבנון — שוטרים או חיילים

הכוח של מאזן החולשה

סוריה שיגרה כוחות למערב־ביירות בלית־ברירה, עם כשלונה של שיטת השליטה מרחוק. שריד נפוח של זרוע רופסת

מאת עוזי מחנאימי,לונדון

ואליד ג'נבלאט, המנהיג הדרוזי, אינו אוהב להיקרא לדמשק. מספרים, כי פגישות מתיחות, כאשר הסורים מאוד מעוניינים שהדרוזים ינקטו צעד מסויים, הם מושיבים את המנהיג הדרוזי הממתין בחדר הקבלה של הנשיא אסד. ובעת ההמתנה הארוכה לפגישה עם הנשיא, נאלץ ואליד להתבונן דקות ארוכות בתמונת אביו שתלו לכבודו הסורים בחדר ההמתנה. האב, כאמל, נרצח כידוע, על־ידי הסורים, לאחר שהחל לנקוט מדיניות עצמאית מדי לטעמם.

מספרים כי בעבור בנו ואליד, תליית התמונה לפני הפגישה עם המנהיג הסורי מספיקה. ג'נבלאט אינו זקוק בדרך כלל לרמז כה יותר. אולם השבוע הבינו הסורים כי לעיתים אין די.

הגנרל ע'אזי כנעאן, מפקד המודיעין הסורי בלבנון המכונה גם „הנציב הסורי העליון" בלבנון, חגג השבוע. קצין זה האחראי על המדיניות הסורית במירקם העדין והאמורפי בלבנון, הצליח לשכנע את ההנהגה בדמשק כי מלחמות ואיומים מהסוג המאקברי המופעל על המנהיג הדרוזי ועל אחרים מבין הפלגים הלבנוניים — אין די. השבוע קיבל אישור להשתמש בכוח סורי ממשי כדי להגביר את האחיזה הסורית בלבנון. ע'אזי כנעאן חש בשבועות האחרונים כי הגולם השיעי בדמות ארגון „אמל" מתחיל לגלות סימני עצמאות. היה לו ברור כי רק שיגור של יחידות צבא סוריות לביירות יוכל לעזור ל„אמל" וקם למליציות האחרות להתכווץ בחזרה לממדים מקוריים.

בעבור הסורים, שיגור של יחידות צבא להתערבות פעילה בסכסוכים בלבנון אינה החלטה של מה־בכך. עובדה, שחודשים רבים, למעשה מאז פינוי החטיבה הסורית מביירות ב־1982, לא שיגרו הסורים כוחות צבא משמעותיים לביירות. לפני כמה שנים, כאשר הסורים חשו כי הם עומדים לאבד שליטה בביירות, הם שלחו כמה מאות חיילי קומנדו לעיר. חיילים אלה הצליחו להציל את ארגון „אמל" השיעי בו תמכו הסורים. אולם, מלבד שיגור כוח זה, הסורים עשו בשנים האחרונות מאמצים עילאיים כדי שההתערבות הפיזית תהיה האמצעי האחרון.

משך חודשיים ארוכים באו והלכו שליחים מדמשק לביירות ולהיפך. ע'אזי כנעאן השיג כמה הסכמים בין המליציות השונות הסכמים שנועדו לשמור על המירקם העדין של הכוחות בלבנון בשליטה סורית. ההסכמים, שבכמה מהם תלו הסורים תקוות רבות, לא החזיקו מעמד. מנהיגים לבנונים עלו לרגל לדמשק וביקשו מהנשיא הסורי לשלוח את יחידותיו לביירות ולנסות אחת ולתמיד לעשות סדר בעיר אכזרית זו. הנשיא הסורי סירב. השבוע הבין כי אין מנוס ושלח את חייליו לביירות.

את המעורבות הסורית יש לבחון בקנה־מידה שונה מכל מעורבות אחרת בלבנון. הסורים בראש ובראשונה, רואים עצמם כבעלי־הבית האמיתיים בלבנון. סוריה מעולם לא הכירה בלבנון בריבונות העצמאית של לבנון, לא החליפה עימה שגרירים, והנשיא הסורי מעולם לא התייחס ללבנון בנאומיו כאל יישות עצמאית. מאז תחילת המעורבות הסורית הפיזית בלבנון ב־76', המדיניות הסורית כלפי הלבנונים על עדותיותיהם השונות, קבועה: לסוריה אין ידידים או בעלי־ברית קבועים בלבנון, לסוריה יש אינטרסים קבועים. האינטרס הסורי בלבנון הוא לשמור על הריקמה האמורפית של הכתות, העדות ובעלי האינטרסים השונים במצב קבוע של רטט. הטבח הסורי בוחש בקדרה ומוסיף מדי פעם טעמים, מגביר ומנמיך את האש, הכל כדי לשמור על הקלחת הלבנונית במצב קבוע לא יציב אך כולו נתון לשליטה של הסורים.

השבוע הבינו הסורים, כי יש להגביר מעט את האש מתחת לתבשיל הלבנוני. ווה, אגב, אמצעי מאוד לא נוח בעבור הסורים. הסורים אינם ממהרים לשלוח את חייליהם להתערב פיזית בלבנון. הסורים ראו כיצד המכונה הצבאית הישראלית נשחקת בידי הלבנונים, ראו כיצד האמריקנים מפנים את מתיהם בבניין השגרירות בביירות. גם בסוריה אין איש מתלהב לראות הלוויות של חיילים סורים שנפלו בלבנון, בפרט בתקופה הקשה בה סוריה כורעת תחת נטל הכלכלה. הסורים שלחו השבוע את חייליהם לביירות כאמצעי אחרון לשמור על „מאזן החולשה", שכה חשוב להם. אחרי שלוש שנים של מאמצים בלתי־פוסקים להביא להסכם בין כל הפלגים בלבנון, הבינו גם הסורים כי לא יושג כל הסדר בלי שקורם לכן יושג (לפחות בביירות) שקט יחסי. מבחינה זו, ובעבור מי שמונחים של חולשה מול כוח עוזרים לו להתמצא בסבך הלבנוני, המעורבות הסורית היא במידה רבה סימן לחולשה, סימן המצביע כי „השליטה מרחוק". מדמשק אינה יעילה מספיק והאיומים. הלחצים. שיגור השליחים, וכינוס המנהיגים הלבנונים בדמשק, לא היו יעילים דיים, ועתה יש להפעיל את „אגרוף הברזל" הסורי כדי להראות למליציות לכתות, לפלגים ולשברי השברים של ארגוני הטרור, העולות נושאות הנשק ומה לא — כי יש בעל־בית בלבנון.

על הנשיא הסורי הופעלו בשבועות שקדמו לשיגור החיילים לביירות לחצים כבדים. כפיסגה המוסלמית בכווית, לחצו המנהיגים המוסלמים על הנשיא הסורי להביא לרגיעה בלבנון ובעיקר, להביא להפסקת הטבח בפלשתינים של ביירות, טבח שהגיע בשבועות האחרונים לדרגה של רצח־עם. המלך חוסיין ביקר לפני שבוע בדמשק והקדיש את עיקר הפגישה למאמצים לשכנע את הנשיא הסורי לשלוח את חייליו לביירות. הנשיא הסורי, מסיבות הקשורות להמשך שליטת סוריה בלבנון, ובשל הלחץ הבינלאומי. החליט להתערב. אולם גם הנשיא הסורי ובוודאי מומחיו ללבנון, כפרט ע'אזי הגנראל כנעאן — האיש שלו בלבנון — אינם יודעים כיצד יתפתחו הדברים והאם יוכלו הסורים תוך זמן קצר להחזיר את חייליהם הביתה או כמי שקורה לעתים קרובות, להוסיף לשלוח תגבורת לביירות.

שריון סורי בדרך לביירות – לאיזו מטרת בדיוק? (צילום: אי. פי)

„קו אדום" בשטח אפור

ישראל תתקשה לקבוע אם המהלך הסורי בלבנון טוב או רע ליהודים,פעולת שיטור בלבנון או פיתוי להפיל „מטוס ציוני"

מאת אבי בניהו

בצה"ל ובמערכת הבטחון נשמרים מלהתנבא ולהעריך את ההתפתחויות שעשויות לצמוח מההתערבות הסורית החדשה במערב־ביירות. העובדה, שהנשיא הסורי האפז אל־אסד ביקש וקיבל את תמיכתה של ברית־המועצות למהלך פעולת השיטור הנרחבת בלבנון, דווקא עשויה לשמש בלם לניסיונות סוריים עתידיים לפתוח חזית נוספת — נגד ישראל.

כפי שנראים הדברים בשעה זו, התפרס במערב־ביירות סדר כוח צבאי סורי בהיקף של פחות מדיוויזיה. לכוח זה מתלווים מרכיבים אורגניים על־פי התפיסה הסורית, כמו משגרים לטילי קרקע־אוויר מסוג S.A-6, תותחים מתנייעים ועוד.

אכן, בשבועות ובחודשים הקרובים תתקשה ישראל לקבוע האם המהלך הסורי „טוב ליהודים" או „רע ליהודים". מצד אחר, ההערכה היא, שהנוכחות הסורית המסיבית בפעולת שיטור במערב־ביירות, תוך השתלטות על הצירים לדרום־לבנון, תגרום בהכרח שיתוף פעולה עם הארגון השיעי „אמל", שימקקר בניטרול ובסיקול ניסיונות ההתבססות של המחבלים הפלשתינים במחנות הפליטים בדרום־לבנון ובמאבק נגד הארגונים השיעים הקצוניים ובראשם „חיזבאללה". פעולות אלה עשויות להביא לירידה משמעותית במספר ניסיונות הסיגוע באיזור הבטחון וביישובי הצפון. לפי שעה, לא ניתן להעריך כיצד תגיב איראן על המהלך הסורי הנוכחי.

נזכיר כי בעבר, כשניסה השליט הסורי להתערב בפעולות השיעה הקיצונית, עשו לו האיראנים „שריר" וסגרו לו את ברזי הנפט לכמה חודשים. מצבה הכלכלי הקשה של סוריה, על־פי הערכת מומחים, לא יאפשר לה התגרות באיראנים.

ואולם, העתקת סדר־כוח במעט רוויזיוני מסוריה לאיזור ביירות, עשויה ליצור בעיה נוספת בעבור צה"ל ומדינת ישראל, במקרה של „התחממות". אין זה סוד, כי זה כשנתיים שואפים הסורים בכל מאודם, להפיל מטוס־קרב ישראלי. לכוח הסורי בביירות צמודות עתה סוללות טילי קרקע־אוויר ניידים מסוג S.A-6 העשויות להגביל (ברצון הסורים) את חופש הטיסה הישראלי ואת יכולת איסוף המודיעין באיזור ביירות.

למרות שבישראל אין ממהרים להצהיר הצהרות, הרי שאם יזהלו הכוחות הסורים דרומה לאיזור צידון או יפגינו נוכחות מסיבית מול איזור הבטחון, תראה בכך ישראל מעין „קו אדום". אתמול פירסמו סוכנויות ידיעות זרות, כי סוריה הבהירה לישראל באמצעות צד שלישי על כוונתה לא להדרים מעבר לצידון. עניין נוסף שלא ניתן להתעלם ממנו הם המחפורות לטנקים, לתותחים ולרכב משוריין, שהקימו הסורים לפני שנה במרבית השטחים שפינה צה"ל ב־1985, באיזור הגיזרה המזרחית והמרכזית בדרום־לבנון.

תוך זמן קצר ממתן פקודה, עלולה ישראל למצוא את הסורים ערוכים במחפורות הללו במרחק קצר יחסית מקו הגבול הישראלי. דבר המביא לחזות רחבה מאוד עם הסורים מדרום רמת־הגולן דרך מורדות החרמון עד איזור צידון. ניתן להעריך, כי על־פי ניסיונה, תימנע ישראל מלקבוע „קווים אדומים" כלשהם.

כך למשל, כשנסוג צה"ל מלבנון, החליטה הממשלה על־פי הצעת שר הבטחון, לקבוע מספר „קווים אדומים" אחר הקווים המרכזיים קבע, כי „ישראל תשמור על חופש הטיסה בשמי לבנון". כעבור זמן־מה „שיחקו" הסורים עם סוללות הטילים־נגד־מטוסים, תוך שהם מקדמים ומסיגים אותם מלבנון. לבסוף, התייצבו הטילים על קו הגבול בין סוריה ללבנון, תוך כיסוי איזור בקעת הלבנון. למרות „הקו האדום" שקבעה, איבדה ישראל חלק מכושר איסוף המודיעין באיזור זה. וכמה הועיל, אפוא, אותו „קו אדום"?

ניתן להמר, שגם הפעם ינסו הסורים לבדוק את ישראל תוך תמרון על השטח האפור שבין פעולת שיטור בלבנון לבין המאבק ב„ציונים". בידיעה ברורה שישראל לא תמהר להגיב בצעד צבאי כלשהו.

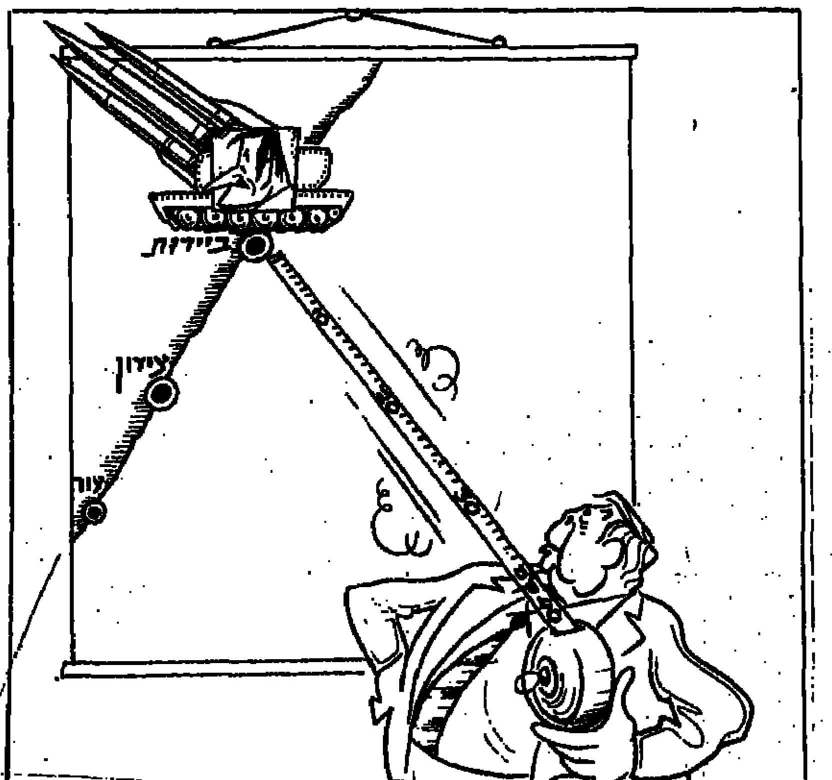

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמנואל אגטר [illegible]

אסד, מה ייצא לו מזה

מאת פנחס ענברי

בעיית הצבא הסורי ללבנון היא חוליה בשרשרת, שרובה עדיין נסתר מן העין, ראשיתה בשינוי המדיניות הסובייטית במזרח־התיכון. הנשיא אסד הבין במהירות, כי מוסקבה של גורבאצ'וב לא תרשה לו הרפתקה צבאית נגד ישראל, משום שבויתון כוונותיה הסוף — התקרבות לישראל (או למצרים). הוא חשש כי מלחמה נגד ישראל תיתן בידי מוסקבה אמתלה להתנער מחויבותה המוצהרת עם אמר וקדאפי, והתנפשים במערב במסרוני המורשי [illegible]

[illegible]

אני חולם עליו בכל לילה, הנה האיש

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„הנה הוא יושב פה, הנה הוא" — פעמיים במהלך עדותו הארוכה והמתישה לא יכול היה עד התביעה פנחס אפשטיין להבליג עוד. הוא התרומם מעל מושבו וזעק בקול רוטט כשהוא מצביע לעבר דמותו של איוון דמיאניוק „זה האיש".

רגעים דרמטיים לא מעטים היו אתמול במהלך משפטו של דמיאניוק. עד התביעה פנחס אפשטיין, שריד ממחנה המוות שהצליח להימלט במרידה באוגוסט 1943 גולל את מגילת היסורים שעברה עליו כנער בן 17, „כשהביאו אותי לטרבלינקה הייתי נער. איוון היה כבן 25, היינו יחד 11 חודש. והוא ביצע מעשים מחרידים שאין שפה שתוכל לתאר זאת. אדם לא יכול כל כך להשתנות. יש קווים שנשארים לכל החיים. אני רואה אותו כל לילה, חולם עליו, והוא חרוט בזכרוני".

אפשטיין סיפר כשהוא שולט ברוב הזמן ברגשותיו את הקורות אותו ואת בני משפחתו, שניספו בטרבלינקה. היום, הוא מעיד על עצמו שיקם את חייו, התחתן, והוליד ילדים. יש לי שלושה ילדים. יש לי חמישה נכדים, שיקמתי את עצמי. והסיוט הזה שקוראים לה: טרבלינקה, שקוראים לו איוון, שקוראים לו ניקולאי, שקוראים לו גוסטב, וכל השמות האלה — לא עוזבים אותי עד עצם היום הזה".

פנחס אפשטיין, דיבר ברצף במשך שעות ארוכות. הוא סיפר על עמיתים שתלו את עצמם או התאבדו. על אנשים שנשברו רוחנית, אנשים שנשברו פיסית, ועל אנשים שזיהו בין הגוויות שהוציאו מהתאים, אחות, בן משפחה, שכן, חבר.

„אלה היו מחזות שאני לא מוצא להם הסבר בשפה אנושית. וכמה שאני מסביר, אין לזה סוף ואין לזה התחלה. אני מדבר פה איזה חצי שעה או כמה. זה דבר ששנים, שנים צריך בשביל לספר את זה, בשביל להבין את זה. אני חושב שאין מוח אדם שמסוגל להבין, או לראות, מה שראינו אלא אם מספרים לו, מה התרחש בתוך בית המטבחיים הזה. הלא שחטו פה בני אדם".

בחקירה הנגדית הפעיל סניגורו של דמיאניוק מרק אוקונור לחץ רב על העד. קו ההגנה שבו נקט היה שאין להסתמך על זכרון העדים לאחר שנים כה רבות. הוא גם השתדל למצוא סתירות בין עדותו של אפשטיין אתמול שאלין שה בעברית „מר אפשטייך" לבין עדויות שנגבו ממנו במועדים שונים. אפשטיין הוכיח כי הוא ניחן בזכרון חד ובהיר שהפתיע אף את השופטים.

פנחס אפשטיין במהלך עדותו הארוכה והמזעזעת. (תצלום: רחמים ישראלי)

„אני רוצה לאמא"

זעזוע עבר על באי אולם בית המשפט כאשר העלה אפשטיין מנבכי זכרונו את סיפורה המחריד של ילדה בת 12. הילדה עם הוריה ואנשי קהילתה נדחסה לתאי הגאזים, וכאשר נפתחו הדלתות והגוויות הוצאו, יצאה עמם הילדה כשהיא חיה ונושמת. „יחצה דוממשוי" אמרה (אני רוצה את אמא) — יבבה הילדה שניצלה. איוון האיום שפיקח על הוצאת הגוויות תפס אחד העובדים היהודיים גבה שמו, היכה אותו בפרגול. וציווה עליו: תוריד את מכנסיך. אני מתביש בפני בית המשפט לחזור על המילה שאמר איוון, זה ניבול פה." — התנצל העד.

השופט לוין: אם אתה חושב שזה חשוב אז תאמר.

אפשטיין: זה מציק לי מאוד כבודו.

השופט לוין: אז תאמר.

אפשטיין: הוא הרביץ לו בזבם וציווה עליו תוריד המכנסים ודויה בין.

לוין: מה פרוש הדברים בעברית?

אפשטיין: בוא לזיון. והגיבם רבן על הילדה הזאת. ואקט הזה כפי שאני מבין לא התבצע, הוא רבן, חלו זה היה מן ביזיון של ילדה, אני לא יודע מה, איך להגיד את זה, אחר כך לקחו את הילדה לאן שלקחו, איפה שלקחו את כל הגוויות ליד הבור, ושמה ירו בה, מי ירה בה לא ראיתי.

קיבוץ להבות הבשן

מרכין את דיגלו במות

מאיר יערי

המנהיג והמורה

תנחומים למשפחה ולקיבוץ מרחביה

על מותו של

מאיר יערי

מייסד ומנהיג תנועתנו

אבל

בית שמרת

עם משפחת יערי, קיבוץ מרחביה והתנועה כולה

אבלים על מותו של

מאיר יערי

מניח יסודות ומתווה דרך

קיבוץ רמת השופט

בית יד־חנה

מרכינים ראש

לזכרו של

מאיר יערי

עם משפחת יערי, קיבוץ מרחביה והתנועה כולה

אבלים על מותו של

מאיר יערי

איש החזון והמעש, מנהיג התנועה ומורה דרך

קיבוץ גזית

על מותו של

מאיר יערי

מנהיג ומניח יסודות תנועתנו

אבל

עם המשפחה, קיבוץ מרחביה והתנועה

בית מעברות

על

מאיר יערי

מנהיג ומורה דרך

אבל בית שדה־יואב

קיבוץ כרמיה

אבל על מותו של

מאיר יערי

מורה דרכנו ומנהיג תנועתנו

ומשתתף בצער המשפחה והקיבוץ

על מותו של

מאיר יערי

מנהיג ומורה דרך

אבל עם המשפחה,

קיבוץ מרחביה והתנועה

קיבוץ דביר

יחד עם משפחת יערי, קיבוץ מרחביה, תנועת השומר הצעיר והקיבוץ הארצי

אנו אבלים במות

מאיר יערי

מורה הדרך, מנהיג תנועתנו וידיד ביתנו

קיבוץ עין־החורש

עם משפחת יערי וקיבוץ מרחביה עם כל התנועה

אבל על מות

מאיר יערי

סולל הדרך ומניח יסודות

קיבוץ ברעם

על מות

מאיר יערי

איש החזון ומורה הדרך

אבל

קיבוץ שער העמקים

„ליברטי" אינה עונה

חמש פצצות טורפדו ישראליות נורו אל ספינת הביון האמריקאית „ליברטי". רק אחת מן החמש פגעה במטרה — השאלה שמעסיקה מאז: האם התקיפה היתה מכוונת או תוצאה של טעות בזיהוי? סיפורו האישי של ר.ר. — מפקד הטרפדת שירתה ופגעה

מאת עודד ליפשיץ

הערב ב„מבט שני" תשודר כתבת תחקיר בריטית על „ליברטי", ספינת ביון אמריקנית שנפגעה קשה מתקיפות מטוסי חיל-האוויר ופצצות טורפדו ישראליות, במהלך מלחמת ששת-הימים. השאלה אם „ליברטי" הותקפה בטעות, לאחר שזוהתה כספינת-קרב מצרית, או הותקפה בכוונה — טרם נפתרה.

בשעות אחר-הצהריים של ה-8.6.67, היום השלישי למלחמת ששת-הימים, נתן ר.ר. — סרן במיל' בחיל-הים הישראלי, שהפיקד על הטרפדת אח"י-203 „איה" — פקודת אש. שתי פצצות טורפדו מתוצרת בריטית, בקוטר 21 אינץ', עם ראש קרבי ובו 500 ק"ג חומר נפץ, זינקו מהסיפון למים. פצצה אחת טבעה מייד. השנייה נעה במהירות לעבר המטרה, כשמנועה מותיר מאחוריו שובל של קצף לבן. עשן עלה מסיפוני ספינת המטרה, שהותקפה קודם לכן גם על-ידי מטוסי חיל האוויר הישראלי.

פצצת הטורפדו קרעה חור גדול בדופן הספינה, מתחת לקו המים. הספינה נטתה על צדה והחלה לשקוע, מיד לאחר הירי. ספינת הטורפדו, שתקפה מטווח 1200 יארד, קיצרה טווח למטרה. ר.ר. ניצב על גשר הפיקוד. תותחי הטרפדת, בני 40 ו-20 מ"מ, ירקו אש. הספינה המגועה השיבה אש נגדית. כשהטרפדת חלפה ליד חרטום הספינה, אנשיה זיהו כתובת: GTR-5.

דגל אדום

כמה שניות לאחר מכן ראו הימאים הישראלים, שהספינה מעלה על תורנה דגל שצבעיו לא ברורים. „אולי דגל אדום, סובייטי", דיווחה הטרפדת, וגרמה בהלה רבתי במיפקדות שבעורף. הטרפדת משתה מהמים סירת הצלה ריקה, ורק אז זיהתה בבירור את הכוכבים והפסים שעל דגל הספינה בה פגעה: היתה זו ה„ליברטי", ספינת ביון של ארה"ב שיצאה מבסיסה ברוטה, ספרד, שישה ימים קודם לכן, עוד לפני פרוץ הקרבות.

האמריקנים טענו, לאחר מעשה, שספינת הביון נשלחה כדי לקיים קשר עם שגרירויות ארה"ב באיזור, למקרה בו יהיה צורך בפינוי אזרחים. אין ספק שהיו לה תפקידים נוספים בעת ששייטה, מחוץ למים הטריטוריאליים, מצפון-מערב לאל-עריש.

כאשר זוהתה הספינה, הציע מפקד פלגת הטרפדות הישראלית, שהיה על סיפון טרפדת אחרת, אח"י-203 „דיה", עזרה לנפגעים.

קציני ה„ליברטי" שלחו אותו לעזאזל, באנגלית עסיסית. שלוש הטרפדות, „דיה", „איה" ו„תחמס", שבו לאשדוד. מפגיעות חיל-האוויר וחיל-הים נהרגו על סיפון ה„ליברטי" 34 ימאים אמריקנים, ו-75 נוספים נפצעו. „הקפטן האמריקני היה גבר", אומר ר.ר. „קצין ים שראוי להסיר בפניו את הכובע: הוא תיפקד כראוי במצב קשה, סגר מדורים בספינה כדי למנוע את טביעתה, למרות שידע שיש בהם אנשי צוות שיטבעו בבטן האניה. הוא איזן את הספינה הנטויה על-ידי הזרמת מים למיכלים בצד הנגדי, ובסופו של דבר הגיע ללא עזרה לבסיס במלטה".

חיל שולי

ישראל טוענת, מאז ועד עתה, שפגעה ב„ליברטי" בתום לב, ורק משום שזוהתה בטעות כספינת אויב מצרית. עשרות מיליוני דולרים שולמו על-ידי ממשלת ישראל כפיצוי לפצועים ולמשפחות החללים. בתקופה שלאחר הפגיעה היה מתח רב בין ישראל לארצות-הברית. היו אף קצינים ועמים שהציעו תגובה אמריקנית נגד מטרות ישראליות. עד היום אמריקנים רבים אינם מאמינים לגירסה הישראלית וטוענים שישראל תקפה בכוונה את ה„ליברטי", כדי למנוע ממנה לאסוף מידע על כוונות ישראל בהמשך הקרבות, במלחמת ששת-הימים.

הערב ב„מבט שני", תשודר בטלוויזיה כתבת תחקיר, הוגנת למדי, על ה„ליברטי". היא הופקה על-ידי ריק בלומשטיין מחברת „ת'מס" הבריטית. אנו מביאים, לראשונה, את סיפורו של ר.ר., מפקד הטרפדת שכמעט טיבעה את ה„ליברטי". גם כיום הוא אינו רוצה להחשף בשמו המלא: מצפונו נקי, אבל כמהנדס בכיר במפעל גדול הוא נוסע מדי פעם לארה"ב, ואינו רוצה שיזהו אותו שם כמי שנתן פקודה, שגרמה לאבדן חייהם של מלחים אמריקניים רבים.

בשנות החמישים והשישים היוו הטרפדות את היחידה הפעילה ביותר בחיל-הים. חיל-הים היה חיל קטן, שמעמדו בצה"ל נחשב נחות ושולי. לישראל לא היו אז סטילים וספינות משמר כמו ה„דבור", וכמעט ולא היו נחתות. בהעדר אמצעים אחרים, המשימות שהוטלו על הטרפדות היו רבות ומגוונות: לחימה בספינות האויב ופטרולים של ביטחון שוטף לאורך חופי הארץ. הן תירגלו גם הנחתת לוחמי קומנדו בשטח האויב והנחתת כוחות להקמת ראשי גשר בעת מלחמה.

ר.ר. יליד חיפה ובוגר בית הספר לקציניים בעכו, התגייס לחיל-הים ב-1959, סיים קורס חובלים ב-1961, ולאחר שמילא תפקידים שונים, מונה למפקד טרפדת ב-1964. ב-1966 השתחרר משירות הקבע, ובתקופת הכוננות, ערב מלחמת ששת-הימים, גויס בחופזה ומונה למפקד טרפדת. הכל נעשה בלחץ זמן, בחשש מהמלחמה המתקרבת: הספינה ששופצה במספנה הושלמה במהירות, הצוות כונס מכל הבא ליד, ולא הספיק „להשתפשף" ביחד. הטרפדת צורפה לפלגה הדרומית, יחד עם עוד שתי טרפדות דיזל מדגמים מיושנים, שבציים אחרים כבר הושלכו לגרוטאות.

משימות מוגדרות לא היו, אם כי בפקודות נאמרו מלים גדולות: „להבטיח נתיבי שייט", „לשמור על חופים נקיים". למעשה, הטרפדות פיטרלו בזירה כשלרשותן מכ"ם בעל טווח גילוי מוגבל ונשק מיושן: טורפדו לא מונחה ותותחים. לציי האויב היתה עדיפות ברורה. כשהפלגה גילתה צוללת מול אשדוד, לא היה לה נשק שיכול היה להשמידה. הושלכו למים רימוני התראה ולמרבה המזל הצוללת נמלטה בלי שגרמה נזק.

בתחילת המלחמה, הוטלה על הטרפדות משימה קרבית: יחד עם המשחתת „יפו" הן הנחיתו צוללנים בנמל פורט-סעיד, במטרה לפגוע בצי המצרי. הצוללנים מצאו נמל ריק, והעימות היחידי היה מחוץ לנמל, כשהטרפדות ירו בתותחים על ספינות אויב וגרמו להן נזק. עד היום לא ברור אם היו אלה ספינות משמר או ספינות טילים מצריות מדגם „אוסה" הסובייטי.

אזעקת שווא

ב-8.6.67 הוזעקו הטרפדות לגיזרת אל-עריש. כוחות היבשה דיווחו על הפגזה מהים וחיל-הים נקרא כדי לסלק את האיום. ככל הנראה היתה זו אזעקת שווא, וכוחות צה"ל הופגזו על-ידי ארטילריה מצרית יבשתית ולא מן הים.

כשפלגת הטרפדות שייטה מול אל-עריש, גילה המכ"ם של ספינת הפיקוד כלי-שייט שנע במהירות גבוהה, כ-28 קשר לשעה, לכיוון מערב. כלי השייט היה במרחק של כ-20 קשר מהטרפדות וחישוב מהיר הבהיר שאין להן כל סיכוי להדביק את הספינה, שנחשדה בהפגזת כוחותינו. חיל-הים ביקש סיוע אווירי. שני זוגות מטוסים הוזנקו ור.ר., שהיה באוזניה, שמע מהטייסים את תאור הספינה: כלי שייט צבאי בצבע אפור, בעל מבנה עילי אחד ותורן אחד על הסיפון.

המטוסים תקפו את הספינה בתותחים, גרמו לה נזקים מסויימים, והמריאו לדרכם. כל אותו זמן התקדמו הטרפדות לעבר הספינה. התברר שההערכה הראשונית לגבי מהירותה היתה מוטעית, ואולי פגיעות המטוסים גרמו להאטת תנועתה של הספינה. כך או כך, בשעות אחר-הצהריים התקרבו הטרפדות לספינה החשודה והפגועה, ויצרו עמה קשר עין.

„הייתי על הגשר", אומר ר.ר. „ויחד עם אנשי צוות אחרים זיהיתי ספינה שעשן עולה מסיפוניה. ראינו אותה במערב, על רקע השמש השוקעת. גם הגלים והרוח שבאו ממערב הקשו על הראות. ביקשתי מסגני את ספרון זיהוי של ציי ערב. הוא הביא אותו כשהוא פתוח, בעמוד עם תמונת „אל-קציר", ספינת אספקה של הצי המצרי. השוויתי את התמונה למטרה, והדמיון נראה מבטיח. בפלגה היה לי מעמד טוב, סמכו על כישורי כקצין, וכשדיווחתי שזיהינו את „אל-קציר", מפקד הפלגה סמך ידיו על הזיהוי.

„תשדורות רצו מספינת הפיקוד למטה חיל-הים, והגיע אישור למפקד הפלגה וממנו לטרפדות להיכנס לתקיפה. לדעתי, היתה זו תקיפת הטרפדות הגרועה ביותר בתולדות חיל-הים.

החטאות

„שנים על שנים חזרנו ותירגלנו תקיפות כאלה. לקחי קרבות מציים שונים לימדו שיש זוויות תקיפה אופטימליות. מקובל שתקיפה של שלוש טרפדות נעשית כשהן ניצבות בזוויות של 40°, 60° ו-80° מעלות מחרטום הספינה המותקפת, כלומר כשהן באות בכיוון אלכסוני מלפניה. מניחים שספינה יכולה לתמרן ולחמוק מפצצת טורפדו אחת, אבל לא ממטח כרזמני של פצצות טורפדו, שתיים מכל ספינה תוקפת. שום אלמנט מהתירגולות לא התקיים בתקיפת ה„ליברטי".

„הטרפדת של מפקד הפלגה „איה" ירתה ראשונה, פצצה אחת ולא שתיים; מאחור ואל הירכתיים הצרים, והחטיאה.

„הטרפדת השנייה, „תחמס", ירתה אחריה, מזווית תקיפה קשות, ולא פגעה. אולי היתה סיבה נוספת להחטאה זו: היא צויידה בפצצות טורפדו איטלקיות, מטיב ירוד. הטרפדת שלי ירתה אחרונה. לאחר השיפוץ, היא יכלה להגיע למהירות גבוהה. השגנו את הספינה המותקפת, הגענו לזווית תקיפה קלאסית: 70° מעלות לפני חרטום האויב, וירינו שתי פצצות, שאחת מהן פגעה במטרה".

את שאר הסיפור, ההרוגים, הפצועים, הזיהוי הנכון לאחר הפגיעה — כבר הבאנו בתחילת הכתבה.

מאוחר יותר העידו ר.ר. ושאר הקצינים בפלגת הטרפדות בפני ועדת-חקירה, ובזאת הסתיימה מעורבותם בפרשה. על הפגיעה ב„ליברטי" הם לא קיבלו צל"ש. הפעולה גם לא נחשבה לכתם בפנקס השירות שלהם.

עד כאן עדותו של ר.ר. כמי שנטל חלק בפעולה. מכאן ואילך — דברים ששמע, דעות והערכות. הוא מספר שבבוקר שלפני התקיפה זיהה מטוס סיור ישראלי את ה„ליברטי" זיהוי נכון, כספינה אמריקנית. היא סומנה בלוח המטרות של חיל-הים. מאוחר יותר, מישהו „עשה סדר" במטה ומחק את הסימון, כך שבעת התקיפה, לא רק האנשים בים, אלא גם המפקדים במטה, לא ידעו על קיומה וזהותה של „ליברטי". „אילו רצו לתקוף אותה בכוונה", אומר ר.ר. „היו מזהים אותנו כראוי, כמקובל. תידרוך [illegible] היה.

„לדעתי, חלק ניכר מהאחריות מוטל על האמריקנים. בפרוץ הקרבות פירסמה ישראל אזהרות ברורות, לפיהן נשקפת סכנה לכל ספינה שתיכנס לאזור הקרבות. כל אדמירל, אמריקני, רוסי או אחר, ששלח ספינה לשהייה באיזור הזה, ידע שהוא מסכן אותה.

„היום המצב שונה", אומר ר.ר. „הים התיכון מלא בספינות-מלחמה אמריקניות, רוסיות וצרפתיות. ספינת ריגול סובייטית משייטת באופן קבוע מול חופי ישראל. בעתות רגיעה לא נשקפת סכנה מצד ישראל לספינות מלחמה זרות, מה גם שציוד הגילוי שברשותנו משוכלל לאין-ערוך לעומת זה שהיה בעבר. עם זאת, גם היום, אם תפרוץ מלחמה בין ישראל למדינות ערביות, יש סכנה של טעויות בזיהוי ופגיעה בכלי-שייט נייטרליים, כמו הפגיעה ב„ליברטי".

לר.ר. אין רגשות אשמה. „חיי אדם אבדו לשווא, אבל נעשה כל מאמץ כדי למנוע פגיעה בחפים-מפשע: „גם אחרי תקיפת המטוסים, כשהתקרבנו בטרפדות, מפקד הפלגה אותת לספינה בזרקור „AA", שפירושו: זהו את עצמכם. עשר שנים קודם, במבצע-סיני, השתתפתי כקצין תותחנים במשחתת „יפו", בקרב בו נלכדה המשחתת המצרית „אברהים אל-אואל" במפרץ חיפה. גם אז, לפני הקרב, אותתו המשחתות הישראליות לספינת האויב „AA" וזו, בניגוד להוראות כמקובל, השיבה „AA", כלומר זהו את עצמכם קודם. הפעם, כשה„ליברטי" נדרשה להזדהות, גם היא השיבה „AA". מפקד הפלגה אמר, שאת התרגיל המצרי הזה הוא כבר מכיר. וכך פגענו ב„ליברטי". אני יודע שרבים נפגעו, אך אין לי לא נקיפות-מצפון וגם לא מעורבות רגשית: ידינו מרחוק, שלוש ברזל בברזל, כמו טייס או תותחן שיורה במטרות מרוחקות, לא רואה את הנפגעים ולא יוצר מעורבות ריגשית כמו זו של חייל רגלי הרואה מקרוב את גופות חיילי האויב בהם פגע".

לבלומשטיין לא יאמינו

מאז 1967, ניתק ר.ר. מפרשת „ליברטי", עד שבא המפיק הבריטי בלומשטיין וחקר אותו על חלקו בפעולה. הוא צולם ורואיין ובסופו של דבר „חתכו" אותו עורכי הכתבה והוא לא יופיע הערב על המירקע.

ר.ר. אמר לבלומשטיין שאינו מבין מדוע יש עדיין אמריקנים רבים, שאינם מאמינים לישראל שפגעה ב„ליברטי" בטעות: „גם לצי האמריקני המפואר היו כשלונות צורבים, ולא רק טעויות בזיהוי. הם איבדו צוללות, נכשלו בקרבות רבים. מספיק להזכיר את פרל הארבור, כשהיפאנים הפתיעו את ארה"ב והשמידו חלק ניכר מהצי. בסופו של דבר, פרל הארבור היתה בעיה של תקשורת. התראה שלא הגיעה בזמן. גם „ליברטי" היתה בעיה של תקשורת. היום ידוע לנו שמפקדת הצי האמריקני הורתה לספינה לעזוב את האיזור. הפקודה בעניין זה נשלחה בטעות דרך מפקדות הצי באוקיינוס השקט. חלפו 24 שעות מיותרות וגורליות עד שהפקודה הגיעה ל„ליברטי". אילו באה בזמן — התקרית היתה נמנעת".

ר.ר. מעריך שבלומשטיין עשה עבודה יסודית ומאוזנת, ובין אנשי הצוות שהביא ארצה היו כאלה שתמכו בגירסה הישראלית ואחרים שדחו אותה. מפקדת חיל-הים הישראלי ודובר צה"ל סייעו להם בכל יכולתם, איפשרו להם לקבל כל מידע ולראיין את הקצינים שהיו מעורבים בפרשה.

ר.ר. אמר לבלומשטיין, שגם תחקירו היסודי לא יעזור להבהיר חד-משמעית את הפרשה: אלה שלא מקבלים את הגירסה הישראלית, גם לא יאמינו לתחקיר של מפיק עם שם יהודי מובהק כמו בלומשטיין. ר.ר. הציע לו לערוך עימות ישיר בין הישראלים לאמריקנים שהיו מעורבים בקרב על ה„ליברטי". בלומשטיין אמר שזה רעיון מעניין, אבל עימות כזה לא התקיים.

השאלה העיקרית, פגיעה ב„ליברטי" בתום-לב או פגיעה מכוונת, תישאר כנראה פתוחה. גם אם נקבל את גירסת ר.ר., שהלוחמים בטרפדות האמינו שהם מתקיפים ספינה מצרית, קשה לדעת אם מישהו, אי-שם בצמרת צה"ל ו/או בדרג הפוליטי, לא ידע שהזיהוי של הטרפדות על ספינת אויב הוא בעצם זיהוי על ספינת-ביון [illegible] — והחליט שזו הזדמנות טובה להיפטר מהמטרד הזה. היום, אחרי הונאת הממשלה במלחמת לבנון, אחרי פרשיות פולארד, השב"כ והנשק האיראני, קשה לקבל ללא פקפוק גירסאות רשמיות למיניהן, ישראליות או אמריקניות...

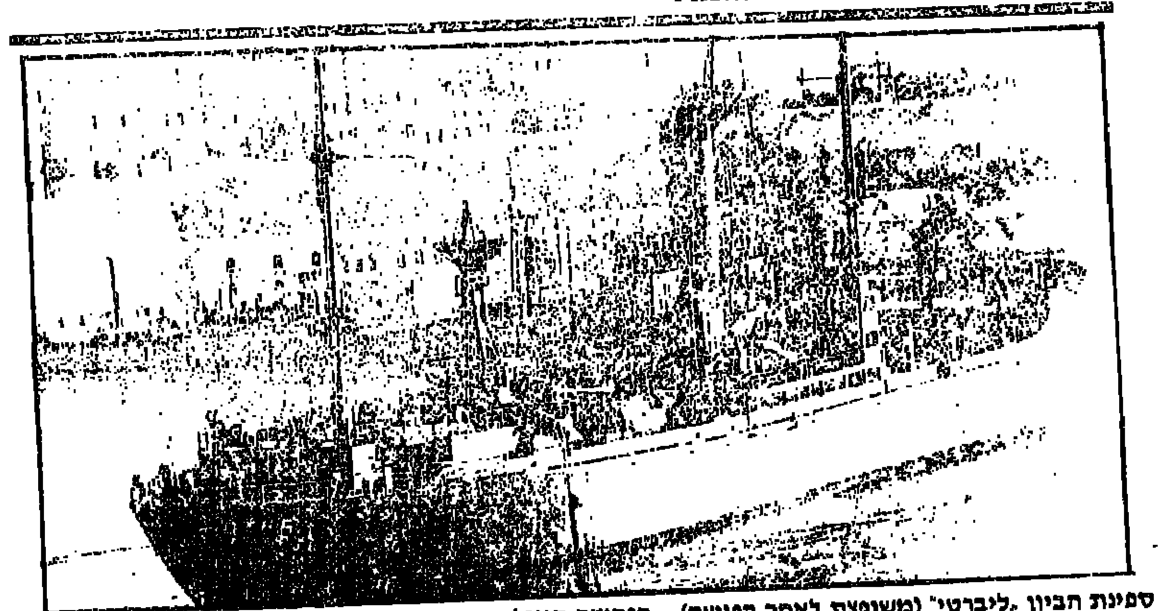

ספינת הביון „ליברטי" (משופצת לאחר הפגיעה) – הפקודה הגורלית פקודת הפינוי איחרה להגיע (באדיבות „במחנה")

נתיב הטורפדו

קופצים מן העגלה

מאת יצחק חסון

כל המאררים ומגדפים את אלה שעוזבים את הארץ רק יעלו חרס בידם. ואפשר ורק יטלו מן העוזב את הרצון לשוב. זכותו של כל אדם להגר ממקום מגוריו מקובלת על כולנו. אם ישנם הנוטשים את ברה"מ, זהו כשלונה של החברה הסובייטית. אם ישנם הנוטשים את ישראל, כשלונה של ישראל. מעבר לכך ישנן הסיבות האובייקטיביות, שנוצרו עקב פיתוח אמצעי התחבורה והתקשורת, וההתייחסות ל„מולדת" שונה היום מזו של אותם ימים בהם כל מקום שאינו מקום הולדתך, ארץ ניכר הוא.

נפגעים, אך לא בעלי זכות מוסרית, הם אלה שהנטישה מערערת בהם עצמם את אמונם בצדקת דרכם, בהיותם משוכנעים שהחברה אותה נוטש ה„יורד" היא חברה מלת יעד, ובנטישתה הם רואים בגידה.

הנחה של הציונות החלוצית והסוציאליסטית, כמו שהנחתו של תיאודור הרצל, שהורים יקימו במדינתם חברה נאורה ומופת, מתבדות יותר ויותר כאשלייה מגמתה על מאוויי-לב ולא כאפשרות בנויה לנתונים וממצאים לוגיים. האם הכיר הרצל את העם היהודי? האם תפשו חלוצי העמק וסוציאליסטים, שסוללים הם את הדרך גם ליהודי הבאבא-סאלי, ליהודי חב"ד, ליהודי ההונה וליהודי הממון? האם החבר משה זילק, שהצטרף ל„עליהום" ול„כסאח" של ווטור, מאמין עדיין ברוב תמימות, שהקיבוץ הוא אוואנגארד לסוציאליזם מדיני בישראל, ועוד רואה שהקיבוץ הוא חברה קומוניסטית נגישה יחסי החברה הפנימיים שלה, אך הוא קפיטליסטית כלפי חוץ? מהו, אם כן, הקו שימשוך את הנוער ואת ה„יורד", מלבד הזהות של מדינה שנועדה לקיים את היהדות מרץ ובעולם, ויבואו אליה ובלבד שיהודים יהיו. הרסגור תוקף בשצף קצף כדרכו את היהדות, אך כל „חוזר בתשובה" מברית-המועצות על פאותיו, ציציותיו וכיפתו, יברך עליו כאן הרסגור.

גיבור מתחת לאבן

הבעיה העיקרית איננה ה„ירידה" מן הארץ, אלא ירידתה של החברה הישראלית מנכסיה הרוחניים והמוסריים. חלק מן ה„יורדים" ודאי יחזרו אליה אם תהיה במצוקה, כאשר תשתחרר משפע האתנן שמזרים אליה „האח הגדול".

בניגוד לפרופסור עוזי אורנן, הנעול בתפישתו העברית-לאומנית, סבור אני שישראלים נוטשים את הארץ לא משום שיכולים הם להיות יהודים בכל מקום. לפי מיטב הכרתי את הנושא, אין הישראלים ה„יורדים" מן הארץ מבקשים את קרבתם של היהודים, כשם שאין היהודים מבקשים את קרבתם של הישראלים. הסיבות ל„ירידה" הן הרבה יותר פרוזאיות: היעדר הרומאנטיקה של דור המייסדים ואתגרים אקטואליים מלהיבי דמיון.

בימים אלה, של חוסר אמון בשלטון ובמימסרים ובאלה המאיישים אותם, וכאשר אין הרכב האוכלוסיה היהודית מבטיח טובות, קשה גם להורים, על אף כל רצונם לראות את בניהם ונכדיהם חיים בקרבתם, לעצור בעדם מ„לרדת". הם עצמם אינם מבקשים לעזוב ארץ שהשקיעו בה את מיטב נעוריהם ואהבתם. אך הם מעדיפים שלא להתערב בדרכי בניהם ולהניח להם למצוא את דרכם לבדם. אולי מעדיפים הם שהבן או הנכד ירחק מהם, ובלבד שלא יימצא בקרבתם תחת מצבת אבן של גיבור המלחמה העתידה בדמשק, בשירותו ובתמיכתו של „האח הגדול", שהחברה היהודית-ישראלית נכפפה לו לחלוטין. אנחנו, אנשי מלחמת תש"ח, שהאמנו כי בנינו בהתבגרותם יגיעו אלי שלום, חדלנו להאמין שנכדינו יגיעו לכך. קשה גם להשתוקק לראותם חיים כקלגסים או „חוזרים בתשובה".

דוגמה מעניינת מעלה צ'יזיק („ספק תחמושת ל„יורדים", 15/2) בשאלתו: האם הדרך להילחם בדרום-אפריקה נגד האפארטהייד ונגד הממשלה המדכאת היא לעזוב את ארצם? האם הדרך המומלצת היא כי בארצות דרום-אמריקה, במאבקים נגד האימפריאליזם, צריך לעזוב את הארץ..." אלא שזו עיקר הבעיה שלנו — המוסר הכפול. על-פיו שליחים ישראלים וביניהם שליחי התנועה הקיבוצית והשומר-הצעיר באים גם לדרום-אפריקה וגם לאמריקה הלאטינית, כדי לשכנע יהודים שמאבק ה„גויים" אינו מאבקם וכדי להחזירם אל היהדות בכל צורה שהיא, כדי שיבואו לחיות כיהודים במדינת יהודים, כאתגר ראשון ועיקרי. גם ליהודי ברה"מ אין אנו אומרים „היאבקו בברה"מ למען זכויות האדם", כי אם עיזבו את הארץ". וזהו האתגר המוצע להם: לחיות כיהודים במדינת יהודים, כתחלופה למאבק באפארטהייד, ובדיכוי עמים על-ידי חונטות צבאיות, ואילו כאן בישראל הם הופכים ממילא לחלק ממנגנון כיבוש צבאי ואזרחי, חלק למדינה השותפה לאותן מדינות אפארטהייד ודיכוי. ואם ישאלו, היכן האתגר שלמענו נטשנו אתגרים אחרים — מה נאמר להם? ואם לא ישאלו, רע ומר גורלנו.

קופצים מן העגלה

אנחנו חיים בארץ של סתירות נוראות, שאנו מנסים להחליק אותן כדי שהעגלה תמשיך לנסוע איכשהו, ומתפלאים וזועמים על שישנם כאלה שיורדים ממנה. ואולי פשוט אין זו העגלה שלנו שנוסעת כי אם עגלה אחרת, שלא רצינו בה, ואנחנו יושבים בה כמעט בעל-כורחנו, אבל יושבים. ומשום שאנחנו ממשיכים ויושבים, ממשיכה גם העגלה לנסוע ולהוביל את כולנו. נראה שלא נותר בנו האון לקום ממנה עד שלא יקום מישהו ויצעק „דיי" מחריד. „דיי" כזה שיש בו מן הראדיקליות, שיש בו מן הקיצוניות הנדרשת כדי לעצור את הסוסים והעגלה ושיש בו משום האתגר המכאיב והמייסר, המטהר והמלהיב נערים ובוגרים, ושלמענו כדאי להילחם בארץ זו וכדאי להקדיש את כל הזמן ואף לסכן את החיים, אתגר העולה בערכו פי כמה וכמה על חיפושי הזהב והקריירה שמעבר לים.

עד אז, אנא, אל תרדו על ה„יורדים", כי ממילא אין בזה כל תועלת. הרעים אינם ה„יורדים" כי אם החברה המוסרת כל כך והמחניקה את האתגרים, זו המקימה זעקות נידוי וחרם ומשליכה בוץ ואבנים כלפי מי שקופץ מן העגלה.

ולא במקרה שמתי את ה„יורד" וה„יורדים" במרכאות כפולות. משום שאין עלייה ואין עולים אלא לארץ של קדושה, ואין יורדים אלא מן הקודש. וארצנו היא ארץ ככל הארצות ואדמתה ככל האדמות, ומדינתנו פרוזאית ככל המדינות על אף ששלנו היא יקרה לנו. מדינה שבעיות חברה שבה עולות על הקדושה שאין בה. אולי נתחיל בזה את המהפכה הנדרשת לנו.

לא ה„יורדים" הם הבעיה, אלא החברה הישראלית שירדה מנכסיה הרוחניים והמוסריים. אנו יושבים בעל-כורחנו על העגלה הזו, וכועסים על אלה שקופצים ממנה. תנו להם אתגר — ותראו אותם חוזרים

אוגנדה: שנה לשלטון נ.ר.א.

מאת ירון אמיתי

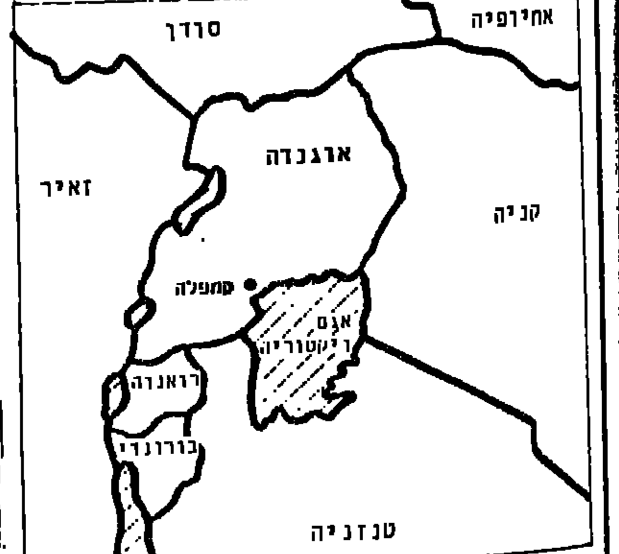

מוסווני (מימין) מבקר אצל קודמו אוקלו, הגולה בטנזניה. „מורד" הוא עניין של זווית השקפה.

בדרך למגרש גרוטאות

קשה לקנא בימים אלה ביוורי מוסווני, נשיא אוגנדה. עם משכורת חודשית בגובה 150,000 שלינג (100 דולר) הוא מתקשה ודאי לגמור את החודש. אזרח רגיל מסתפק במשכורת ממוצעת של 10,000 שלינג (7.10 דולר), שערכה בשוק השחור מגיע בקושי לדולר אחד (!), פחות ממחירו של קילו סוכר...

עצוב לראות את אוגנדה מבוונת עצמאותה. המדינה שייצאה, לפני קבלת עצמאותה ב-1963, כותנה, תה, בשר ועורות, מייצאת היום רק קפה. מחצית הכנסות הייצוא — 400 מיליון דולר — מכוסות לכיסוי החוב החיצוני העצום, שנצבר בחמש-עשרה שנות שלטון עריצות ותוהו-ובוהו פוליטי.

מוסווני השתלט על קמפלה הבירה בראש אנשי „תנועת ההתנגדות הלאומית" (NRA) לפני שנה בדיוק, אחרי לחימה ממושכת בג'ונגל. אנשיו הם בעיקר בני שבט בגאנדה, ומוצאם מחופי אגם ויקטוריה שבדרום המדינה. הם הדיחו מהשלטון את הנשיא הקודם, הגנרל טיטו אוקלו, בן שבט אצ'ולי הצפוני.

אוקלו שלט באוגנדה מאז הופל משטר הדמים של אידי אמין ב-1979. המאבק בין השבטים טרם הסתיים: בסוף ינואר חדרו אנשי הצפון מסודאן ותקפו את כוחות הממשלה. לדברי קמפלה נחלו ה„מורדים" תבוסה, ומנהיגם נהרג (לפני התהפכות הגלגל, היו האצ'ולי „חיילי הממשלה" והבגאנדה „מורדים". המינוח הוא עניין של זווית השקפה).

שנים-עשר חודשים לאחר שהבטיח מוסווני „להחזיר את הדמוקראטיה לאוגנדה בתוך ארבע שנים", העניינים במדינה יגעים למדי. שוד דרכים בצהרי היום חדל אומנם להיות ספורט מקובל, אבל מכת הגניבות נמשכת. לדברי הממשלה בקמפלה אין באוגנדה עצירים פוליטיים. בתי הכלא מלאים לעומת זאת, פקידים של ממשלות העבר, הממתינים למשפט על עבירות שונות, משחיתות ועד לרצח. הנשיא הקים „ועדת חקירה לפשעי העבר", בדומה לוועדה הפועלת בארגנטינה.

אוגנדה נהנית מחופש דיבור ועיתונות, לראשונה זה שנים רבות, אבל התארגנות מפלגתית עדיין אסורה. „הרבה אנשים אומרים שניסו את שיטת המפלגות במשך 24 השנים מאז העצמאות והם חושבים שהיא לקויה", אמר ראש הממשלה, סמסון קיסקה, איש עסקים ותיק (74) מהדור שהוביל את אוגנדה לעצמאות. נראה שמוסווני מתקשה לוותר על מיסוד שלטון הנ.ר.א. באוגנדה באמצעות ההמצאה האפריקנית הידועה, מדינה-של-מפלגה-אחת. קשה לוותר על השלטון, גם אם המשכורת נמוכה.

בינתיים מנסה הממשלה להילחם באינפלציה דוהרת, בשיעור 200 אחוזים בשנה, ובהידרדרות הכלכלה אל סף פשיטת רגל מוחלטת. „הבעיה העיקרית היא שאין שום ייצור. לא לשוק המקומי ולא ליצוא", אמר מוסווני בנאום ב-26 בינואר. כדי לייצר, זקוקה אוגנדה להלוואות ומענקים של הבנק העולמי וקרן המטבע הבינלאומית. אלה מתנים את הסיוע בקיצוצים בתקציב ובפיחות השילינג. לא מכבר פיטר הנשיא את שר האוצר, שניסה ללכת בכיוון זה. הסיבה? מוסווני מתנגד לצעדים כאלה. הוא ידוע כמארקסיסט פרגמאטי ומעריץ של נשיא מוזאמביק, סמורה מאצ'ל, שנהרג בתאונת מטוס באוקטובר אשתקד.

מוזאמביק היתה מושבה פורטוגלית פורחת, שהפכה בניצוח מאצ'ל המנוח למגרש גרוטאות מוזנח. אם זהו המודל לחיקוי שרוצה מוסווני לאמץ, צפויה אוגנדה לסיבוב נוסף של מורדים-נגד-הממשלה.

העניינים באוגנדה יגעים. שוד הדרכים פסק, אך מכת הגניבות נמשכת. האינפלציה מגיעה ל-200% ומשכורתו של הנשיא — 100 דולר לחודש. הבעיה העיקרית היא שאין ייצור.

[illegible] הקורא

השראה לאיומים

מכתב גלוי לראש ממשלת ישראל מר יצחק שמיר.

כבוד ראש הממשלה.

הייתי אחד ממשתתפי משלחת השלום לרומניה.

מאז שובנו אני מוטרד על-ידי אלמונים בקריאות טלפוניות ביום ובלילה, בחרפות נאצות ובאיומים מרומזים, בלשון גסה שהנייר איננו סובל אותה. המטלפנים מציגים את עצמם כאנשי תנועת „כך" בלבד.

לפני שלושה שבועות הפיצה תנועת זו, בשמה המפורש ובציון כתובתה, כרוז הסתה נגד אנשי המשלחת תחת הכותרת „נידוי לשמאלנים", הכולל רשימה של חברים במשלחת, ואני ביניהם, ואת כתובותינו ומספרי הטלפון שלנו.

בכרוז נאמר עוד: „הם מעודדים את הטרור נגדנו! רק כהנא ניצב מולם. הצטרפו אלינו עוד היום! המשימות רבות!" אחת המשימות היא כנראה, הגברת ההטרדות נגדנו שתכפו אחרי הפצת הכרוז. קיבלתי השבוע שיחת טלפון מאלמוני דובר עברית ישראלית צחה שאמר: „מדברים מארגון ד"ב, ארגון דיכוי בוגדים. אנו מזהירים אותך! מעתה ואילך עליך להיזהר בכל פעם שאתה פותח את דלתות ביתך. אחרי כל דלת עלולה לחכות לך פצצה. היזהר בוגד שכמותך!" הודעתי את הדבר למשטרת עירי, נהריה, ואני מודיע זאת גם לך, בפנייה פומבית זו.

חוצפת בריוני כהנא וארגון ד"ב גברה לאחר שקיבלו ממך השראה ועידוד, כשכינית אותנו — חברי משלחת השלום, בהודעה לכל אמצעי התקשורת „בוגדים במדינה". בקבעך ללא חקירה ומשפט שאני „בוגד במדינה" לקחת על עצמך, כמנהיג ברמה הלאומית וכראש ממשלה, את האחריות לכל פשע העלול להתבצע נגדי. אם אכן יקרני רע יוכלו הפוגעים בי לטעון, במקרה שיתפסו, כי אתה היית מקור הסמכות למעשה שלהם.

רק לא מזמן יצאת כנוהג מהספק נקי מפרשת השב"כ. לא תוכל ליהנות מהספק אם יקרני דבר. כל עוד לא תחזור בך קבל עם מהכרזת-משפט-גזר הדין שגזרת עלינו, שמשמעותם היא למעשה הפקרת דמנו למרצחים.

דב ירמיה,
נהריה

מה הקשר?

במכתבו „כתם היחסים עם דרום אפריקה" (28.1.87), מוקיע מר גילאון את היחסים בין ישראל לדרום אפריקה. לפי הנוסחה של מר גילאון, על ישראל לנתק את היחסים עם שורה שלמה של מדינות, שמשטרן הפנימי אינו לרוחה. גם את המשטר בברה"מ ניתן להגדיר כפאשיזם-סוציאלי עם גוון גזעני, כאשר מיעוט אירופאי מכתיב למליוני בני אדם כיצד להיות, ויהודים נזרקים לכלא עקב רצונם ללמוד עברית. למרות זאת, ישראל מעוניינת בחידוש היחסים עם ברה"מ.

היחסים עם דרום אפריקה אינם מהווים אישור מצד ישראל לכשרות משטרה הפנימי, אלא נובעים מסיבות בטחוניות, שביסודן הגזענות של מדינות ערב-והעולם הקומוניסטי התומך בהן-המזינה את איבת הערבים נגדנו.

דוד גולן,
ירושלים

צריך להבחין

חדשות של חצות בטלוויזיה בליל 17.2.87 הביאו לידיעתנו צורה נוספת של אלימות: מכתבי איום ושיטנה, הנשלחים אל חברי כנסת, בעיקר מסיעת ר"צ. הנתונים שהציג ד"ר טטקין היו, ש„מרבית הכותבים הם אנשים דתיים".

טעה ד"ר טטקין בהגדירו את כותבי מכתבי השיטנה „דתיים": בלי ספק התכוון ל„חרדים", וחשוב להבדיל בין השניים הבדלה ברורה. אדם דתי איננו יכול ואיננו רשאי להיות תוקפן או אלים, ובוודאי לא לנבל פיו בגסויות, לא כל שכן באיומים בעלי אופי מיני.

האלימות המילולית עליה סיפרו שני המדענים, המקבילה לאלימות הפיסית המוכרת היטב לכל, היא נחלת הכתות החרדיות, שהתרבו בקרבנו בשנים האחרונות. כתות אלו, כמו גם כתות התשובה, עוטות על עצמן מסכת כזב יהודית, ומבצעות פולחנים מיסטיים ברוטב יהודי. כל דמיון בין החרדיות וכתות התשובה ליהדות הוא לפיכך מקרי בהחלט.

צדק הרב שך בהגדירו פלג מסויים בחרדיות ככת מיסטית וכמשיחיות שקר. הגדרות אלו תואמות את כל הממסד החרדי הקיצוני. בהבינינו זאת לא נתפלא על האלימות הפיסית והמילולית המהווה חלק בלתי נפרד מישותם: מכתבי איום וניבול-פה המופנים לחברי כנסת הם חלק מישות זו. מוטב שנתפלא על עצמנו, שאיפשרנו להם לגדול ולשרוץ בתוכנו כגידול ממאיר.

יעקב גולדברג,
תל-אביב.

ילדי תנובה בדור המחשב

קליטת חברות נוער בקיבוצים—בסימן עלייה.

אינטגרציה בבית

התנועה הקיבוצית מעדיפה להשאיר את ילדיה בחממת בית־הספר שבקיבוץ. לטענה שזו מסגרת בדלנית — אליטיסטית היא משיבה בקליטה מוצלחת של ילדים מערי פיתוח ומשכונות מצוקה. נותרת רק התחבטות חינוכית האם להדגיש ערכים חברתיים או הישגים פורמליים.

„אינני מעורבים די הצורך במתרחש בחברה הישראלית. אנחנו אשכנזים, מתבדלים, אליטריים" — כך טוענים רבים וטובים בתנועה הקיבוצית. ביטוי לחולשת דעת זאת נתן דוד טור, חבר קיבוץ נצר סירני, ובשנים האחרונות יו"ר המזכירות הפדגוגית בראיון למדור זה ב־11.11.81, תחת הכותרת „להוציא את ילדי הקיבוצים מן החממות". דוד טור כלל לא חשש, שמא יתבטל ייחודו של החינוך הקיבוצי במיסגרת איזורית — אינטגרטיבית. בין השורות של דבריו ניתן לשמוע רחשים של אי־נחת עמוקה מן המתרחש בדור הצעיר של התנועה הקיבוצית: ישנן תופעות של ירידה, התנכרות לעם היהודי, הפרת האיזון בין המימוש העצמי לבין המחוייבות לחברה.

התנועה הקיבוצית לא קיבלה את עצתו של דוד טור. היא גרסה, כי עדיפה אינטגרציה בבית על פני שבירת מיסגרות. כך סבורים גם הורים רבים בערי הפיתוח ובשכונות המצוקה. הללו משתרכים בתורים ארוכים ליד משרדי עליית הנוער. בעיני הורים אלה מצטייר הקיבוץ, בצדק, כמפתח למוביליות חברתית של ילדיהם, מן השוליים אל מרכז החברה הישראלית. הורים אלה צודקים — סוברים גם חברי צוות מדור הנעורים של מחלקת החינוך בקיבוץ הארצי. לפי נתונים שמסרו לכתבי החינוך בסיור שנערך בשבוע שעבר בגן שמואל, כל הסיפור על „הראש הקטן" של בני הקיבוץ, אינו אלא ברווז עיתונאי. אם בחברה הישראלית כולה מגיעים ליחידות קרביות 45 אחוזים מן המתגייסים, הרי ששיעורם בקרב בני הקיבוץ מגיע ל־87 אחוזים. אם בחברה הישראלית מגיעים לקצונה 15 אחוזים, הרי שמקרב בני הקיבוץ מגיעים לקצונה 25 אחוזים.

אין גישור מהיר

המגמה של קליטת חברות נוער נמצאת בקו של עלייה זה כמה שנים. בקיבוץ הארצי מתחנכות השנה 47 חברות. חשובה לא פחות מכך היא מגמה מסתמנת של התחזקות האינטגרציה. יותר ויותר חניכי עליית הנוער משתלבים במיסגרות לימודיות וחינוכיות של בני הקיבוץ. בתחום זה מובילים גן שמואל וסאסא, וישנן התחלות טובות בבקעת כנרות. ילדי האיזור החלו כבר להצטרף למוסד מבואות עירון כמוסד יומי. רבע מתוך 5000 בני 10–18, ב־19 מוסדות החינוך של הקיבוץ הארצי הם ילדי עליית הנוער וילדי חוץ.

ערי הפיתוח ושכונות המצוקה חשים תחילה כמהגרים בארץ חדשה, כמי שאינם שייכים לחברה החזקה, הבוטחת בעצמה. לא כולם עומדים בבחינות בגרות, אם לנקוט לשון המעטה. ומעל לכל: הפער האמיתי, פרי ילדות בסביבה מקפחת, איננו ניתן לגישור מהיר.

הישג חינוכי מרשים

במוסד שלנו, מספרים מחנכי גן שמואל, מהווים חניכי עליית הנוער כ־40 אחוזים. בשביל ילדי הקיבוץ קליטת ילדי חוץ היא ערך מובן מאליו. גן שמואל החל לקלוט חברות נוער ב־1935, שנתיים בלבד לאחר שנקלטה בעין חרוד חברת הנוער הראשונה. מאז 1949 משולבים בני חברות הנוער במוסד החינוכי המקומי. 85 מתוך 450 חברי הקיבוץ הם חניכי אותן חברות. מאז הוקם המוסד לפני כארבעים שנה סיימו את לימודיהם בו 752 בוגרים, 46 אחוזים מהם — בני חברות נוער. כל אחד מאלה, גם אם אינו חי בקיבוץ, הוא שגריר של הקיבוץ בעיר הפיתוח או בשכונה. ישנם קשיים: כוח האדם נשחק, חסרים משאבים כספיים. חסר זמן לטיפול במקרים חריגים. אבל ההישג החינוכי מרשים: אין אלכוהול, אין עישון, אירעו מקרים בודדים של התנסות בחשיש. מערכת היחסים בין הקבוצות טובה.

התחבטות קשה

מי שאינו חוסך שבחים מן הקיבוץ הארצי על תרומתו לקליטת חברות הנוער, זהו גדעון סלע, מפקח חינוכי בעליית הנוער, שאיננו איש קיבוץ: בשביל הנערים המגיעים משכונות מצוקה מהווה הקיבוץ סיכוי גדול לחזור למעגל חברתי חדש. חייהם מתנהלים בתוך סביבה טבעית, בריאה, המשדרת ערכים של עבודה, איכות חיים, ולשון של בני תרבות. המשפחה המאמצת בקיבוץ ממלאת תפקיד מכריע בהצלחת ההיקלטות. בתוך משפחה זאת הוא סופג אווירה תקינה. נחישותם של ילדי עליית הנוער היא, שהם כפרטים יוכלו להשתלב בדרך החיים הקיבוצית, אם ירצו בכך.

גם הסיכונים גדולים: מבחן הפתיחות האמיתית של הקיבוץ אינו במה שאומרים המורים והמדריכים, אלא במה שמשדרים ההורים לבני הקיבוץ, בדבר מקומם של בני חברות הנוער. הקיבוץ מתחבט קשות בין הדגשת ההישגים הפורמליים, הלימודיים, לבין הדגשת הערכים החברתיים. במישטר שבו ההישג הפורמלי הוא עיקר, עלולים ילדי עליית הנוער למצוא את עצמם במדרגות נמוכות יותר מאשר בני הקיבוץ.

עליית הנוער — על הבית

אלף דולר לשנה מוסיף כל קיבוץ לחינוך של בני עליית הנוער החיים בו — מטרת האחראית לחברות הנוער מטעם כלל התנועה הקיבוצית, פלה יצחקי, במיסמך שנמסר לכתבי חינוך בסיור בגן שמואל.

כספים אלה מיועדים למימון פעילויות לימודיות, תרבותיות וחברתיות, שאינן ממומנות בידי משרד החינוך כמו טיולים ונסיעות מן הבית למוסד ובחזרה. דמי האחזקה שמעבירה עליית הנוער לכפרי הנוער מכסים 85 אחוזים מן ההוצאה, ואילו למוסדות החינוך בקיבוצים מעבירה עליית הנוער רק 75 אחוזים מן העלות האמיתית, [illegible] 7.5 אחוזים [illegible].

עתה מקבל הקיבוץ מעליית הנוער 60,000 דולר לשנה [illegible]

צוות המחנכים במוסד החינוכי של גן שמואל רחוק מחולשת דעת בתחום תרומתו לאינטגרציה, כרחוק מנחם בגין מהגשמה חלוצית. אבל הם יודעים גם את הקשיים: בני

ביטוי מקורי בריצת הגמר

עבודת הגמר בסיום כיתה י"ב היא ביטויו המקורי של החינוך הקיבוצי במיסגרת קיום בחינות הבגרות

כל מוסדות החינוך של התקם ורוב מוסדות החינוך של הקיבוץ הארצי אימצו לעצמם את בחינות הבגרות. מי שמחזיק בידו את תעודת הבגרות הנכספת כבר מויין כהלכה ותוייג כמתאים להשכלה גבוהה. „בבית־הספר המשותף „חוף הכרמל", בו לומדים 720 בניהם של 17 קיבוצי התק"ם התייחסו תחילה לבחינות הבגרות כאל ממזר, שלא יבוא בקהל הקיבוץ. את הנבחנים המעטים היו שולחים להיבחן מחוץ לגדר — בחדרה הבירה. „עכשיו כבר אוכלים את החזיר הזה בכל פה ואפילו נהנים" — אומר באירוניה ספוגה בביקורת עצמית דוד טור, יו"ר המזכירות הפדגוגית. הדובר הוא חבר קיבוץ נצר סירני ומן המתנגדים לכניעתו של משרד החינוך לצרכי האוניברסיטאות, אשר הכתיבו מתכונת נוקשה יותר לבחינות הבגרות.

האם אפשר לשמור על ייחודו של החינוך הקיבוצי במסגרת ההכנה לבחינות הבגרות, בעיקר בחטיבה העליונה (י'־י"ב)? משיב לשאלה זאת מנהל בית־הספר המשותף „חוף הכרמל", ד"ר יהודה הופרט: בית־הספר מייחס ערך שווה לכל המקצועות, בדרך זאת יכול כל תלמיד לבחור לעצמו את המקצוע ואת תחום הלימוד, בתנאי שיימצא המדריך וימצאו חומרי הלימוד המתאימים במיסגרת בית־הספר. התק"ם, כמו הקיבוץ הארצי, נותן בעבודת הגמר בסוף כיתה י"ב ביטוי מרכזי לייחודו של החינוך הקיבוצי. משרד החינוך מכיר בעבודת גמר כשוות ערך לבחינות בגרות. ב„חוף הכרמל" מקבל בוגר, שהגיש עבודה גדולה, ארבע נקודות (יחידות לימוד) תמורת עבודת גמר. הצרה היא, שהמתכונת החדשה של בחינות הבגרות, כפי שגובשה בדיונים משותפים של האוניברסיטאות ומשרד החינוך תיפגע דווקא באלה אשר מבקשים לתת ביטוי ייחודי, גמיש [illegible] להתעניינותם.

התגמשות לצרכים מגוונים

במיסגרת המתכונת החדשה קיים חשש [...] חלק מן התלמידים יחרגו ממנה כלפי מעלה [...] המתכונת הזאת איננה מתירה חריגה [...] ל־28 יחידות לימוד, אבל מי שמגיש עבודת גמר בהיקף של ארבע נקודות יחרוג [...] המתכונת. לשון אחר, כמו דוד טור [...] יהודה הופרט, שמשרד החינוך איננו צריך להתיישר לפי תכתיבי האוניברסיטאות, אלא חייב לתת תשובה לצרכים המגוונים של בית הספר העל־יסודיים בכיוון של גמישות, בחירה ועבודה עצמית.

ללא הצטנעות מופרזת מציין ד"ר יהודה הופרט, כי בוגרי בית־הספר „חוף הכרמל", אשר מגיעים למכינות הקדם־אקדמיות, זוכים לשבחים על יכולת הביטוי הטובה שלהם בכתב. בסוף שנת הלימודים הנוכחית יגישו 100 מתוך 174 תלמידי י"ב עבודות גמר בהיקף קטן יותר. תוצאות העבודות מכובדות ביותר: שלושה רבעים מן הבוגרים קיבלו ממשרד החינוך ציונים הנעים בין 8 ל־10.

מן הסיור החטוף התרשמתי, כי הערכים הפורמליים שאותם רוכש התלמיד במהלך עבודת הגמר חשובים הרבה יותר מן התכנים המאטריאליים (תוכניים). לשון אחר: תלמיד שהכין עבודת גמר טובה יודע כיצד להגיע למידע בספרייה, כיצד לארגן מידע בכתיבה, כיצד לברוח מאקלקטיות וכיצד להגיע לכידות גבוהה של החומר. מן הבחינה החינוכית התרשמתי, כי אין כמו עבודת הגמר כלי המסייע לתלמיד לחפש אחר האיזון הדרוש בין החופש המוענק לו במיסגרת בית הספר לבין המשמעת, שבלעדיה אין סיכוי לעבודה עיונית משמעותית.

לא מחלקים במתימטיקה

בית־הספר המשותף „חוף הכרמל" מתפאר בכך, שאצלו אין הקבצות. השאלה, איך יכול מורה לגשר על פני פערים לימודיים גדולים באותה כיתה, היא אחת מן השאלות הקשות ביותר בהוראה ובחינוך. כידוע בוחרים רוב תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים בישראל להיבחן במתימטיקה, אף כי עדיין אין זה מקצוע חובה. הם עושים כן מרצונם ומרצונם של האוניברסיטאות, אשר מכתיבות מתימטיקה לכל, ללא קשר להתעניינות התלמיד, לנטייתו ולהתרבויותיו בעתיד.

על דרך ההוראה ללא הקבצה בבית־הספר „חוף הכרמל" שמענו מפי תיאודור הלודהיים, חבר קיבוץ בית־אלפא, אשר שימש כחונך למורים למתימטיקה ופיסיקה במיסגרת בית־הספר להוראה של האוניברסיטה העברית. [illegible]

ובבעיות גיל ההתבגרות. [illegible] שהמתימטיקה נמצאת [illegible] בדיוק בשעה שנקבעה לכך [illegible] כאשר תלמיד אינו מבין משהו, הוא רשאי להפסיק את המורה ולשאול שוב [illegible] בכיתות, נודניק או טמבל.

ללא גבולות

כאשר מקבל התלמיד דף עבודה עצמית, הוא יכול לקרוא אותם [illegible]

24.2.87

נשים ועבודה

הן עובדות חלקית ובשרותים

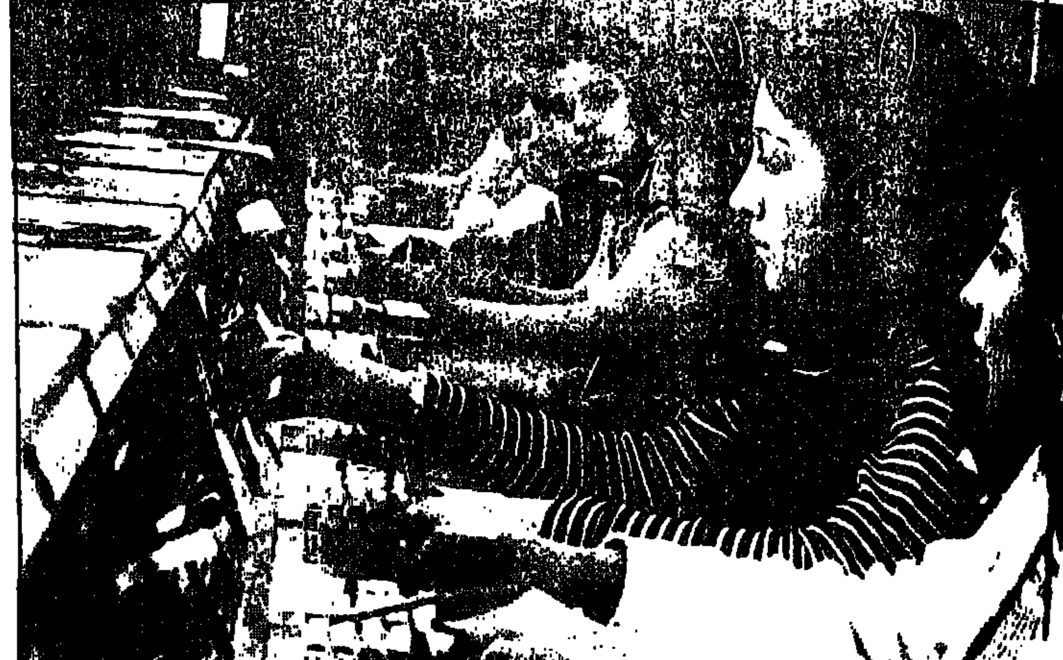

[...] הבולטת ביותר בכוח העבודה [...] הוא השינוי שחל בהרכבו המיני. [...] שלושים שנה היוו הגברים [...] מכוח העבודה. ב־1985 רק 62 אחוזים. [...] השתתפות של נשים עלה מ־27 ל־[...] אחוזים (כולל נשים ערביות). בולטת [...] העלייה בהשתתפותן של נשים [...] מ־22% ל־43 אחוזים, ובכך אנחנו [...] לצרפת וגרמניה, אך עדיין נופלים [...] ומדינות סקנדינביה. עובדות אלה [...] ראובן גרונאו, מן החוג לכלכלה [...] האוניברסיטה העברית בירושלים, [...] המועצה הלאומית לקידום מעמד [...] שהתקיימה לפני ימים אחדים בכנסת [...] לנושא: השתלבות נשים בתעסוקה — [...] כוח־אדם לתפקידים במשק.

[...] גרונאו מסביר את הגידול [...] השתתפות נשים בשוק העבודה במבנה [...] של נשים, בירידה בשיעורי הילודה [...] ההשפעה המרתיעה שיש [...] על השתתפות אימותיהם בשוק [...] נשרו נשים מעבודה אפילו [...] הלידה הראשונה, או כאשר היו להן ילדים [...] כיום ירדה הנשירה מטעמים [...]

[...] שיעורי ההשתתפות של נשים בעלות [...] הם מתחת ל־20 אחוזים, ואילו [...] בעלות השכלה על־תיכונית הוא [...] למעלה ממחצית הנשים היהודיות [...] ילדים בבית, עובדות. שיעור [...] בין ילידות ישראל הוא כמחצית, [...] כשליש. השיעור בין ילידות [...] אמריקה הוא הגבוה ביותר.

[...] לדון בנושא קיפוח האשה [...] יש להביא בחשבון כי 44 אחוזים [...] (לעומת 16 אחוזי גברים) עובדות [...] חלקית, אם כתוצאה מבחירתה של [...] לנתון משפחתה. נתון חשוב אחר [...] ששני שלישים מן העובדות [...] בשירותים ציבוריים וקהילתיים, [...] פיננסיים או בשירותים אישיים. [...] נשים לעומת 11 אחוזים גברים [...] מקצועות, 19 אחוזים נשים לעומת 9 [...] עובדות בשירותים, 24 אחוזים [...] לעומת 10 אחוזים גברים עובדות [...] חופשים וטכניים שאינם אקדמיים. [...] מדעים ואקדמיים שיעור [...] לזה של הגברים (כ־9 אחוזים). [...] במקצועות המינהליים (2 [...] לעומת 8) וכמובן בין העובדים [...] מחצבים, בבנייה ובתחבורה. אחוז [...] גבוה במידה מסויימת מאחוז [...]

[...] לטעון נגד הפער בשכר בין גברים [...] עוד זה, לדברי המרצה, הצטמצם והלך [...] השבעים, ובתחילת שנות השמונים [...] לשעה של נשים 70 אחוז מממוצע [...] הגברים, כיום הוא עומד על 80 אחוזים. [...] לא ניכרת מגמה לסגירת הפער בשנים [...] על 10 אחוזים ומעניין לציין, שהם [...] יותר לא רק בשכבות ההשכלה [...] אלא גם בשכבת ההשכלה הגבוהה.

[...] אומר פרופ' גרונאו: עוד לא מצאנו [...] מודד אפליה בתעסוקת נשים, [...] כך וכך הבדלים בתעסוקה אפשר [...] לגורם האפליה. אם הכלכלנים [...] על־פי השינויים במצב כוח־ [...] לא יהיה בעוד שלושים שנה מקום [...] לקידום מעמד האשה, אולם [...] שנים, הרי כל עבודתנו היא לחינם."

[...] תמונה זו, תוך ראייה שונה מעט, [...] עפרוני, יועצת בתחום שכר [...] הטוענת כי מספר הבלתי־מועסקות [...] ל־41 אחוזים וזהו נתון שיש להביא [...] כאשר קובעים למשל מדיניות לבניית מעונות ומחליטים להמעיט בבנייה, מתוך הנחה ששיעור המובטלות גדל. העובדה שמספר הבלתי־מועסקות יורד היא נתון מעודד, המלמד שהתמודדות של הנשים בשוק העבודה היא רצינית ועקבית וכי נשים עובדות אינן תופעה חולפת בבחינת מפרנס שני אלא עובדה קיימת, שיש להתייחס אליה בכובד ראש. קיימת אמנם השאלה, מה קורה לנשים במצב של אבטלה (האבטלה במשק כיום היא 7.1 אחוזים). האם הן יוצאות יותר לעבודה בגלל אבטלת הגבר, או שבתקופה שבה מתקשים המפרנסים הראשיים לקבל עבודה, נשים מתקשות בכך על אחת כמה וכמה. נראה שההשפעות מתקזזות, ואכן, בגלל רפיון כלכלי, נאלצות יותר נשים לעבוד. מכל מקום, מדגישה עפרוני, ניצול הפוטנציאל הנשי רחוק מלהשביע רצון. על־פי התחזיות של כוח־אדם, מרבית המצטרפים לשוק העבודה יהיו נשים, אשר המכנה המשותף שלהן הוא עלייה ניכרת ברמת ההשכלה, ואותו יש לנצל נכון. כיום אין זה כך, בשל היעדר מדיניות כוח־אדם במשרדי החינוך והעבודה.

המילכוד בעולם העבודה של הנשים נובע ממערכת החינוך, מן המבנה התעסוקתי במשק ומשירות התעסוקה, טוענת ד"ר עפרוני. החינוך הטכנולוגי בישראל נמצא בפיקוח שני משרדים — חינוך ועבודה־ורווחה. בשנת 1985 למדו בעל־יסודי טכנולוגי 55 אחוזים מן התלמידים, אולם הבנות ממשיכות להתרכז במגמות תפירה, אופנה ומזכירות. כך זה במוסדות של ארגוני נשים ובמערכת ההכשרה של משרד העבודה והרווחה, שבמוסדות ההכשרה שלהם מתרכזות נשים בלימודי הארחה, הלבשה, ספרות ושרטוט.

אשר לגורם המבנה התעסוקתי, הרי למרות שההתפתחות בעתיד תהיה בכיוון טכנולוגיה מתקדמת על כל ענפיה, יש עדיין סטריאוטיפים לגבי תעסוקה ההולמת נשים. השירות הצבאי מנוצל באופן חלקי ביותר כדי להכשירן למקצועות טכניים. בעתיד יידרשו כישורים טכניים בכל התחומים, החל ממחשוב מקצועות המינהל ועד לרמות עיסוק הדורשות ידיעת מדעים מדוייקים, אך לא קיימת כיום הכשרה מתאימה במידה מספקת ואין די בנות בחינוך הטכנולוגי המתקדם, והתוצאה היא שלא תהיה התאמה בין הביקוש בשוק העבודה לבין ההיצע, ומכאן — אבטלה.

מלכוד נוסף הוא שירות התעסוקה. בהתחשב בכך שנשים הן הפוטנציאל העיקרי של מצטרפים חדשים לכוח־העבודה, קיימת בעיה של קליטה מחדש ו/או הסבה מקצועית לאלה שהיו בעיקר עקרות בית. להן אין תקופת הכשרה המזכה בקבלת דמי אבטלה בתקופת ההכשרה המקצועית.

בעקבות הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב גברה הדרישה בענף הטקסטיל לתופרות. היתרון הוא שנוצר ביקוש לעובדים, בעיקר נשים לא משכילות, שתפירת קונפקציה יכולה לספק להן תעסוקה. אולם החסרונות הם בכך ששירות התעסוקה מפנה עובדות, ולמשרד העבודה והרווחה, המכשיר אותן בקורסים לתפירה, אין שליטה על קביעת שכרן ותנאי עבודתן והן מנוצלות לעתים בכך שהן מקבלות פחות משכר מינימום. המעסיק מרוויח מכך שההכשרה המקצועית ניתנת בחינם והוא לא מתחייב לגבי תעסוקה בעתיד, קידום וכדומה. יש גם פאראדוקס הנובע מכך ששירות התעסוקה מדווח על תפירה כעל תחום מבוקש, משרד העבודה פותח קורסים ובכך מנציחים מצב מסויים שאינו רצוי דווקא.

באחרונה דווח כי שר העבודה יציע לממשלה להעסיק עובדים עם תקופת הכשרה למשך שנה, שבה יקבלו שלושה חודשים ראשונים דמי אבטלה, אולם כאמור, לנשים שלא עבדו קודם לא היתה תקופת הכשרה המזכה בדמי אבטלה והן יפלו בין הכיסאות.

בסיכום ממליצה ד"ר עפרוני להגביר את החינוך הטכנולוגי של בנות, קודם כל על־ידי הגברת מודעות. לא להפריד בחינוך בין בנים ובנות, לפתח קשר עם התעשיה המתקדמת ושילוב לימודים עם הכשרה מעשית במפעלים. לשפר דימוי נשים עובדות, ולהורים מידע טוב ונכון.

מרים גורן

אפייה מעולה בתמונות

בעקבות הספר

גם מרשים וגם מועיל, רק אל תשכחו פתק החלפה, כי לעוד כמה מוזמנים יעלה, מן הסתם, רעיון מוצלח כזה לראש.

אפייה אפשר ללמוד בבית, מאמא־סבתא־שכנה, או בקורס, או מקלטת וידאו וגם — וזאת בהחלט דרך טובה — מספר הדרכה מיוחד, המלווה הסברים ברורים יותר מסתם ספר בישול, שהתצלומים בו רבים. הוצאת ר. סירקיס מוציאים לאור, „פתחה" במטרה זאת „בית ספר לבישול", שבמסגרתו התפרסמו כבר ספרים אחרים; החדש ביניהם הוא „אפייה מעולה" של עוגות טורטים עוגיות. כריכה קשה, קרוב ל־275 עמודים, הרבה מאוד תצלומים צבעוניים. עיבוד ועריכה: רות סירקיס.

בספר עשרה פרקים, העוסקים בהכנת עוגות, קרמים, טורטים, עוגיות וממתקים, כאשר העוגות מצידן נחלקות לעוגות שוקולד, עוגות פרי, עוגות גבינה, שמרים, כו'. כל פרק פותח בשעור מצולם וכל אחד מ־12־14 תצלומים מלווה הסבר מילולי בלשון ברורה ותמציתית. אתה רואה, בהזדמנות זאת את הכלים, שבהם יש להשתמש, ואפילו את תנוחת הידיים. אחרי כל שעור, המתייחס כללית לסוג מסויים זה של עוגות (קרמים, עוגיות וכו') באים מירשמים אחרים של עוגה כזאת בווריאנטים. ויש גם עצות טובות, והערות כלליות, והסבר למה קרתה (אם קרתה) תקלה כזאת וכזאת.

דומני, שזה ספר אידיאלי כמתנת חתונה.

האופנאיות מרחוב רופין

רחוב רופין, רחוב קטן מראשוני הרחובות של תל־אביב ה„מודרנית," כלומר של שנות השלושים. שם מתהלכים בנחת ותיקי ה„יקים", לבושים בגדים נוחים, קונבנציונליים, בצבעים שקטים ונעליים נוחות. אולי מהם הושפעו שתי המעצבות הצעירות דורין פרנקפורט הוותיקה יותר, והצעירה יותר אילנה אפרתי. שתיהן אוהבות את הצבעים השקטים, שתיהן אינן רצות אחרי הנוצץ המלאכותי. הן אוהבות את החומרים הטבעיים ומעל הכל: הנוחיות והאפשרות לשלב פריט אל פריט ועל־ידי כך ליצור מלתחה שלימה.

אילנה אפרתי בת ה־28 כבר התנסתה בעיצובים שונים, והגיעה אל העור. חגורות, תיקים ובגדי עור הוצגו כבר. מעטים אך די מרשימים, בתצוגת קולקציית חורף 87 שלה לפני עיתונאיות האופנה. מאוד מצאו חן בעיני החליפות, עם חצאיות צרות ארוכות. מקטורן רחב כתפיים וחגורה רחבה מתחת למותניים. הצבע האפור דומיננטי, ויפות שמלות הפוטר האפורות, אשר מתחת לצווארונן הקטן והפתי השרוולים מציצה ביטנה ורודה. מיוחדות הן חצאיות ארוכות ומסולסלות בשתיים או שלוש קומות. שילובי בדים דקים כמו טריקו דק או (כך נדמה לי) משי עם בדים כבדים ואפילו עור לא נראים לי. זה אפילו לא אסתטי. יפים הם המעילים הישרים ושמלות הג'רסי בעלות צורת שעון־חול. צר במותניים ורחב בכתפיים ובירכיים. המחירים: עד 350 ש', שנראה די יקר.

חיה יוסף

חליפת פוטר עם רוכסנים

מיני־באגט — תמיד טרי

החידוש של „בית המאפה" (עינת) בסידרת יצירות־הבצק־החצי־אפויות שלו, הוא לחם באגט בטעם צרפתי, הנשמר באריזות ואקום 12 שבועות. בכל עת שרוצים לחם טרי מכניסים אותו (ללא אריזה) לתנור ואופים 6 דקות. נמכר באריזות של שני באגטים קצרים יחסית (כדי שייכנסו לתנור סטנדרטי) בני 200 גרם, תמורת 1.65 ש"ח.

מרכז לקשישים ברמת־גן

מרכז יום לקשישים נחנך בשכונת רמת עמידר הרמת־גנית, והוא נועד לשרת 180 מתושבי השכונה, שישתתפו בחוגים שונים. לתנ"ך, למלאכת יד, לקרמיקה, להתעמלות, לפיזיותרפיה. הם ישתתפו גם בטיולים וגם יקבלו ארוחת בוקר ללא תשלום. המרכז אומץ על־ידי שני בתי־ספר באיזור — „מכללי" ו„שלום" ותופעל בו משחקייה משותפת לילדים ולקשישים.

משרד החינוך נגד „מחשבי זימה"

אולי בעקבות פניתן של „נשים נגד פרסום פוגע" (ידיעה ביום א'), ואולי בלי קשר אתה — משהו נעשה בדבר „מחשבי הזימה". כתבנו לענייני חינוך מדווח:

היועץ המשפטי של משרד החינוך והתרבות עוה"ד אריה בריק פנה למשרד המסחר והתעשייה ולמשטרה בדרישה להפעיל את סמכויותיהם כדי למנוע מכירה לילדים של משחקי מחשב שיש בהם דברי תועבה ומין. עוה"ד בריק פנה למשרדים בעקבות כתבה ששודרה בתוכנית בלכוטק, והדגימה איך ילדים ובני נוער יכולים לרכוש משחקי ילדים ומשחקי מחשב שיש בהם גודש של אלימות ופורנוגרפיה. מחנכים והורים ביקשו את התערבות משרד החינוך. היועץ המשפטי של משרד החינוך ביקש ממשרד המסחר והתעשייה להפעיל את חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים ואת חוק הגנת הצרכן; מהמשטרה הוא בקש לבדוק אם לא נעברו במקרה זה עבירות על סעיף 213 לחוק העונשין בדבר הפצה ומכירת חומר תועבה.

„צו גיוס" בכפר סבא

המחזמר „צו גיוס", שניכתב, הולחן ויוצג ע"י תלמידי י"ב של תיכון ע"ש כצנלסון בכפר סבא הוא חלק מפרוייקט חינוכי של כיתות י"ב בנושא „ההכנה לקראת הגיוס". במאית המחזמר, המורה למוסיקה סימה רולניק, ממקדת את המחזה על 10 דמויות אופייניות, הניפגשות בחדר המתנה של לישכת גיוס לצה"ל. המחזמר יוצג זו הפעם הראשונה, בהיכל התרבות העירוני בכפר סבא, ביום ה' ב־26 בפבר' בחסות ראש עיריית כפר סבא.

(חנה נדל)

תנו לגבר להמר!

הגבר הישראלי נוטה להימורים בכל תחומי החיים, החל בספורט וכלה בנהיגה — כך על כל פנים סבורים אנשי המכירות של רבלון, שבחרו להציג את סידרת הבשמים היוקרתית בראג'י (Braggi) בערב הימורים אילה לאס־וגאס, שנערך בקפה פילץ בתל־אביב.

הוזמנו לאירוע — כך הובטח בקומוניקט — אנשי תקשורת, אנשי עסקים, מעצבי אופנה וספורטאים — ואכן, יש להניח שהם הגיעו, כי היה די מלא, כולל לא מעט נשים ואם כי זה לא היה בדיוק מה שאנו מכירים מהסרטים על מונטה־קארלו, הכל נהנו מאוד ליד שולחנות הרולטה או הבלאק־ג'ק. כל אחד מהמוזמנים קיבל הון יסוד בסך 20 ז'טונים, היו שהפסידו והיו שהכפילו או אף שילשו, אף כי מרבית האורחים לא ידעו בדיוק היכן צריך להניח את הז'טונים ומה משמעות ה־ODD וה־Even אבל היה כיבוד משופר ומשקאות דה־לוקס למי ששותה, ותמורת הז'טונים שהרווחת יכולת לקנות בחנות־אד־הוק מוצרי מותרות, החל באופנוע (2000 ז'טונים) או טייפ (כנ"ל) דרך סדין חשמלי (60) וכל מיני מכשירי מטבח, מדיח כלים, שואב אבק, מגהץ, כלים נאים או טלפון לחצניות. אכן־מתנות מתאימות לגבר המהמר, אם כי מי שחיפש מאד מצא גם סט מקדחים קטן ומשור חשמלי.

פריט מבוקש ביותר היה חתן השמחה — הבראג'י, ש„נמכר" בהנחה רבה, כ־20 ז'טונים הבקבוק, בעוד שבחנויות זהו בושם (לגברים בלבד) יוקרתי ויקר מאד, אפטר־שייב ־64. ש"ח, מי קולון ־69. ש"ח מי קולון בספריי ־58. ש"ח בסתיכים תמורת ניחוח שבעיצובו השתתפה סוללה של „נותני הטון" האמריקנים, ביניהם נהגי מכוניות מירוץ, אנשי עסקים מהשורה הראשונה, כוכבי כדורסל ורגבי, כוכבי טלוויזיה וגם נשות החברה, כי בשביל מי ובשביל מה ישתמש הגבר האלגנטי באפטר־שייב יוקרתי אם לא בשביל הנברת מהחברה הגבוהה?!

אמיר בן־שלום

לאבא אין כסף

נוער מפ"ם נגד אגרת החינוך

חברי „נוער מפ"ם" ו„השומר הצעיר" קיימו משמרת מחאה שנמשכה ל„ליל שימורים" מול בית ראש הממשלה, בתביעה לביטול אגרת החינוך. אל המשמרת הצטרפו גם חברי הכנסת גרנות, גרוסמן, סרטני וצבן. השבוע היה חלק ממסע ההחתמה של „נוער מפ"ם" ו„השומר הצעיר" על עצומה, שלשונה:

אנו, תלמידי תיכון בישראל, תובעים מהממשלה להסתלק מייד מהרעיון הזדוני, להטיל מס הורים לילדים לומדים. זהו מס מחפיר, ההופך אותנו לבני ערובה בידי הממשלה, המנסה לסחוט את דמי הכופר.

רק חינוך חובה חינם הוא מסימניה של חברה מתוקנת — היטל על חינוך מחסל למעשה חוק זה.

תבוטל אגרת החינוך!

המשמרת מול בית ראש הממשלה

מימין: מזכיר ועד עובדי „תדיראן" עפולה, אהרון גרינברג, חותם על העצומה (צילום: אליהו הראתי)

מספר מקום
תל־אביב

נציג מפ"ם במועצת עיריית תל־אביב נאלץ לא פעם לשאת לבדו את נטל התפקיד האופוזיציוני במועצה. הקואליציה העירונית רחבה מאוד וכוללת גם את הליכוד וגם את המערך, בנוסף לשותפים קטנים. אין פלא שמרבית הצעותיו לסדר היום מוסרות אוטומטית על־ידי הרוב הקואליציוני המאסיבי. במקרים רבים הסרת הנושא מסדר היום אין פירושה שאריה צוקר אינו צודק, אלא שנוח לה לעירייה להמשיך לפעול ללא בקרה ופיקוח, ולא נוח לה מ„הצקותיו" של אריה צוקר. המקרה של הלן, שגם הוא הוסר מסדר היום, מציג נושא רגיש בעבודת העירייה, שהכינוי „נוהל תקין" רחוק מלתארו, ומן הראוי שהציבור יידע עליו:

אריה צוקר חבר המועצה
הצעה לסדר יום

הנושא: מסירת עבודות תכנון בעירייה — בניגוד לאינטרס הציבורי.

אם יש נושא שמתאים לו התואר „שערורייה", הרי זה הנושא של מסירת עבודות על־ידי העירייה לאדריכלים ולמהנדסים במיליוני שקלים, ללא מכרז ובניגוד לכל נוהלי ציבור תקינים.

העירייה עושה זאת באמצעות מינהל ההנדסה, מינהל החינוך, חברת „עזרה ובצרון" וחברות עירוניות אחרות.

אמנם החוק היבש אינו מחייב את העירייה במכרז פומבי או אחר, אולם לא יעלה על הדעת שהחלטה על מסירת עבודות תכנון תימסר בלעדית למהנדס העיר.

אמנם נכון, שגם מר כספי סגן ראש העירייה, שותף להחלטה, אולם כל אחד מבין ויודע — ואני בטוח שמר כספי יסכים איתי — שאישורו היא חתימה שנייה, ערכה פורמלי ותו לא.

אני חוזר ואומר, שייתכן כי מבחינה פורמלית זה כשר, אולם מבחינת מינהל תקין ומבחינה עניינית וציבורית זו שערורייה. והיא שיטה פסולה לחלוטין, ואף מעוררת מחשבות נוגות לאן זה עלול להוביל.

למותר לציין, שמהנדס העיר יכול לשמש דוגמה ומופת ליושרו האישי. אולם כדי שמצב זה לא ישנה, אין להשאיר בידיו או בידי כל אדם אחר, סמכויות בלעדיות במסירת עבודות לאדריכלים ולמהנדסים.

בארץ ובתל־אביב יש מאגר גדול של אדריכלים ומהנדסים מוכשרים, בעלי דמיון ויכולת. מדוע לא לאפשר להם להתחרות על עבודות התכנון, והעירייה תזכה בתוכנית טובה ביותר ובאיש המקצוע המתאים ביותר.

פניתי בכתב ללשכת המהנדסים והאדריכלים בנושא זה וביקשתי את חוות דעתם, והרי תשובתם:

לכבוד
מר אריה צוקר
חבר מועצת עיריית ת"א־יפו
עיריית תל־אביב
תל־אביב

י"ב בשבט תשמ"ז
11.2.1987

מר צוקר הנכבד,

הנדון: מסירת עבודות תכנון

בתשובה למכתבך מיום 16 בינואר 1987, הריני מביא בזה לידיעתך את עמדתנו בנושא מסירת עבודות תיכנון למהנדסים ואדריכלים:

א. 1) אנו סבורים שעקרונית הדרך הטובה לבחירת מתכנן לפרוייקט הנדסי/אדריכלי היא באמצעות התחרות פומבית־מקצועית.

התחרות מציעה מירב החלופות לדיון והחלטה ומאפשרת בחירת הפתרון הטוב ביותר, כמו־כן יש בה מחסום בפני שרירות לב (אם לא יותר מכך) בבחירת איש המקצוע המתאים.

2) במקרים בהם לא ניתן, עניינית, לערוך תחרות פומבית, אנו ממליצים על תחרות מצומצמת (או זעירה), בהשתתפות קבוצה קטנה של אנשי מקצוע.

לצורך עריכת תחרויות אנו מעמידים לרשות הלקוח, פרטי או ציבורי, את שירותיה הטובים של „ועדת התחרויות המרכזית" שלנו, שנטלה חלק וארגנה מאות תחרויות תיכנון במשך שנים רבות.

ב. כאשר אין אפשרות לערוך תחרות, במקרים בהם חסרים נתוני רקע מעודכנים, הנחיות תיכנון מגובשות וכדומה, דהיינו מצבים בהם המתכנן חייב ליטול בעצמו חלק כבר בשלבים המוקדמים, טרם התחלת תהליך התכנון בפועל, אנו ממליצים לבחור מתכנן באמצעות ועדה ציבורית. בוועדה כזו משתתפים כמובן נציגי המזמין וכן נציגים של לשכת המהנדסים והאדריכלים.

זו דרך הנקוטה בידי מוסדות רבים כגון משרדי ממשלה, אוניברסיטות ועוד.

אני מקווה שהסבר קצר זה מבהיר עמדתנו העקרונית. במיוחד באשר המדובר בגוף ציבורי, רצוי לנקוט בדרכים המונעות שרירות לב וחוסר אובייקטיביות בבחירת מתכננים.

שלך בידידות,
פרופ' ח. אברהם יסקי
יו"ר הלשכה

אין סיבה בעולם שלא נאמץ את חוות־דעת לשכת המהנדסים והאדריכלים, שהוא הגוף המקצועי המוסמך ביותר.

מהנדס עיר א. יסקי — דוגמה ליושר אישי

אריה צוקר — „האופוזיציה היחידה"

תודה והערכה

להלן מכתב שהגיע לצביקה פלד ממפ"ם, מוועד עובדי ת.א.ת.:

לכבוד
צביקה פלד
מפ"ם

הנדון: מילות תודה והערכה.

ברצוננו להביע את מלוא תודתנו והערכתנו לך ולחבריך, אשר נרתמו לצד עובדי ת.א.ת.

שביתת עובדי ת.א.ת. פרצה לא על רקע של הטבות בתנאי שכר או הטבות שונות בתנאי עבודה. שביתת עובדי ת.א.ת. פרצה על רקע של חופש התארגנות העובדים וזכותם הלגיטימית לייצוג והגנה. במאבק מעין זה, שמטבעו אינו סנסציוני ולא נושא לכותרות, מצאנו את עצמנו מבודדים מול אטימות תקשורתית וחוסר הבנה, ומעט סולידאריות מצד ארגון עובדים כמו ההסתדרות, שאמורה היתה לראות את הסכנה הטמונה בעצם קיום הגורמים למאבק בת.א.ת.

חברי מפ"ם, ואתה כנציגם בשטח, הייתם היחידים שהבינו את מהות המאבק ואת חשיבות העזרה והליווי הצמוד לאורך כל הדרך, שאיפשרו לנו לעמוד במשך שלושה שבועות איתנים וחזקים מול הנהלה עקשנית, הדוגלת בחיסול הארגון ושליטה מוחלטת בעובדי המפעל, כולל זכויות העובדים.

ללא עזרה זו, אין ספק שגם את המעט שהישגנו במאבק זה לא היינו משיגים.

גרמת כי מצאנו במפ"ם ארגון שמבין ויודע את בעיות העובדים ומוכנים להיות לכל עזרה, ובעיקר ברגעים הקשים והאפורים ולא רק למען אמצעי התקשורת.

תודה מיוחדת שלוחה לך, צביקה, שהיית בשבילנו קרן אור באפלה בכל אותם ימים ולילות וכל אותם רגעים קשים, וכן בעזרה היום־יומית הטכנית על־ידי חברי הקיבוצים באיזור, עזרה באירגון אמצעי תקשורת וחברי־כנסת.

תוצאות מאבק זה עדיין לא ידועות, אך אין לנו ספק שפעם נוספת נוכחנו לדעת, שיש טעם במאבקים גם על עניינים עקרוניים, כאשר אנו יודעים שלצידנו ישנם חברים כאלה.

אנא, מסור לשמנו תודה חמה מקרב לב ליאיר, לאליעזר, לחנן ולסיני ותודה מיוחדת לדילוני, שטיפל בעניינינו במוסדות ההסתדרות בצורה יעילה ומכובדת.

בברכה ובתודה,
ועד עובדי ת.א.ת.

הזעם — ריח הזבל והעיסקה עם „יריב אספקה"

הגילויים האחרונים הקשורים ב„ארגון מושבי הצפון", בתקופה בה ניהל אותו אברהם בן־מאיר, מעוררים תמיהה וסערת רוחות במושבי האירגון. ארגון מושבי הצפון נקלע בתקופה האחרונה לקשיים כספיים חמורים, בשל השקעות ענק בתעשייה כושלת, מבצעי פיתוח והתיישבות ברמת־הגולן ועיסקאות שונות.

הגילויים האחרונים, באשר להסכם עם חברת „יריב אספקה", בבעלות בני חשר יגאל הורביץ, מעוררים זעם רב במושבים. „אפילו אנחנו, אמר מושבניק ותיק, „המורגלים בריח הזבל מתקשים מאוד להתעלם מהסירחון המגיע מהנהלת האירגון. מבקשים להבין עמל של 3 דורות במשק המשפחתי, כשכל רכושנו יורד לטמיון, בשל מעללי האירגון שלנו.

„עיסקת הגרעינים", בה התחייב ארגון מושבי הצפון לרכוש מספוא מחברת „יריב אספקה", בסך 2.5 מליון דולר לחודש, במשך שמונה שנים בתמורה להתחייבות החברה להחזיר בהקדם את חובה לאירגון, היא אחד ממוקדי הזעם. זעם אותו מלבה העובדה כי אברהם בן־מאיר, מי שהיה מנכ"ל ארגון מושבי הצפון, בעת חתימת ההסכם, התמנה לפני כשבועיים למנכ"ל „יריב אספקה".

כראוי להזכיר כי אותו בן־מאיר, שנטל על עצמו את האחריות להסתבכות אירגון מושבי הצפון והתפטר מתפקידו, התכוון כבר לפני חצי שנה לקבל את ניהול „יריב אספקה", וחזר בו בשל הלחץ הציבורי וסערת הרוחות שהתעוררו בשל כך. מסתבר שלא לזמן ממושך. יאיר צפריר, המנכ"ל החדש של אירגון מושבי הצפון, סרב להתייחס למלוכלך של בן־מאיר [illegible]

כלול גם ביטול ההסכם.

יאיר צפריר מודע היטב [illegible] והתסיסה בקרב חברי האירגון [illegible] משתדלים" הוא אומר [illegible] לעשות בשנת כל [illegible] שהמושבים יוכלו להחזיק [illegible] שנוצר, ואני מאמין [illegible] לעשות זאת ואת יותר [illegible] יחזור למערכת".

אין שום הצדקה [illegible]

[illegible]

גלגלי הבורסה
מימוש רווחים במניות

מימוש רווחים הביא אתמול לירידת ערך השוק של המניות המשתתפות ב־0.29%. ערך השוק של מניות החסר ירד ב־0.03% בלבד, אחרי שבנק ישראל קלט במחצית מעודף־ההיצע, שהסתכמו ב־1.8 מיליון ש"ח. אתמול ירדו כל מדדי השערים של המניות, חוץ ממניות מסחר ושירותים שעלו ב־0.18%. בשוק איגרות החוב היה ביקוש של 1.9 מיליון ש"ח לצמודות למדד. בצמודות לדולר היה עודף היצע של 0.9 מיליון ש"ח.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור כ־8 מיליוני ש"ח.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.07 אג' ל־1.0739 ש"ח ושער הדולר היציג ירד ב־0.17 אג' ל־1.6146 ש"ח. בשוקי המטבעות הבין־לאומיים גברה אתמול אחרי הצהריים הדעה, שהחלטת „הי"ז" בפאריס שלשום לשיתוף פעולה „מנעו נפילה דרמאתית של הדולר, אחרי הפסקת תשלומי חובות חוץ ע"י בראזיל".

הדולר השחור הוסיף לנוע בת"א בין 1.58 ל־1.59 ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 130 שערים, לעומת 136 שעלו ו־112 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 30 ב־5% ויותר ו־24 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 3 „קונים בלבד" ואף לא 1 „מוכרים בלבד", ב־24 ני"ע היתה הפסקת מסחר.

המחזור בשוק המניות הגיע ל־25 מיליון ש"ח.

במניות החסר עלתה מזרחי מ' ב־0.1% ולעומתה ירדה דיסקונט א' ב־0.1%. תשואות היחזו השנתיות נעו בין 17.82% (ד' ב' רג') ל־17.90% (דיסקונט א'), המועלים ש' ומ' — 17.85%, כלל' — 17.84%, המזרחי ש' — 17.86%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים (ב־%): אוה"ח — 10.4 הסתדרות — 0.1 11.2 הסתנות — 0.6 6.6 ס' ב' — 0.3. למניות הבנק הבינלאומי היה ביקוש קטן יחסית, שסופק ללא שינוי בשער.

במניות ההשקעות בלטו העליות ב־%: מורגן 1 — 1.8 מורגן אופ' — 30.8 ב־10% עלו בנין, הרעוף 0.5, עפר וסלע, רסקו. ולעומתן ירדו ב־10% משכה, מורגה, הדה 1, [illegible]

דרוקר וכ' 1, לוינשטיין 1, [illegible] סקנדית, אבגין 1, מ.נ.ן 5.

השער של מניות „כור" עלה אתמול [illegible] נוספים, אחרי שעלה ב־10% בכל אחד [illegible] ימי המסחר הקודמים והגיע ל־12,003,000 נק'.

בשוק איגרות החוב [illegible] מיליון ש"ח. ערך השוק של [illegible] ירד ב־0.01% וערך השוק של [illegible] למט"ח ירד ב־0.04%.

במלוות קצר מועד [illegible] התשואות בין 2.18% ל־2.36% [illegible] השנתיות — בין 28.70% ל־32.30% [illegible] מחזור של 12.2 מיליון ש"ח.

[illegible]

העורך הכלכלי

הסכם סחר חופשי
פגיעות אמריקניות נוספות ביצוא הישראלי

המימשל האמריקני דורש עתה להטיל היטל משווה על יצוא ישראלי לארה"ב של פרחים וחומצה פוספורית — זאת בנוסף לדרישה קודמת להטיל היטל משווה על יצוא צינורות נפט מתוצרת „צינורות המזרח התיכון".

בתחום הפרחים מדובר ביצוא של ציפורן ורדה, ולאחר בדיקה ראשונית של ועדת הסחר האמריקנית מסתמנת דרישה להטלת היטל משווה בשיעור של כ־11 אחוז על פרחים האלה. במשרד החקלאות אומרים שארה"ב תשלח בקרוב שני פקידים ממשרד המסחר, כדי שיבדקו את גובה הסובסידיה הניתנת לגידול פרחים אלה בארץ, ועד סוף החודש הבא יוחלט אם אכן נגרם נזק לארה"ב. אם אכן יוכחו לדעת שנגרם נזק למגדלי פרחים בארה"ב, יוחלט רשמית להטיל היטל משווה על היבוא מישראל בשיעור של כ־11 אחוז. יצויין כי היקף היצוא של פרחים אלה לארה"ב הסתכם בשנתיים האחרונות ב־2 מליון דולר לשנה.

כמו־כן, מבקשים האמריקנים להטיל היטל משווה על יצוא חומצה פוספורית, המיוצרת במפעלי „פוספטים בנגב" מקבוצת „כימיקלים לישראל". שתי הדרישות האלה באות לאחר שהאמריקנים החליטו כבר לפני חודשיים להטיל היטל משווה על יצוא צינורות נפט מתוצרת „צינורות המזרח התיכון", השייך לקונצרן „כור". התביעה האמריקנית התחלקה לשניים — על יצוא היזמי ועל יצוא מסובסד. על כל אחת מהתביעות דרשו האמריקנים להטיל היטל משווה בשיעור 12 אחוז, אולם בתביעה [illegible] הועלה ההיטל ל־17 אחוז על שתי התביעות ביחד.

שני גורמים להיטלים משווים

בישראל התעוררה התנגדות חריפה להחלטה האמריקנית. בהתאחדות התעשיינים סבורים שלא ייתכן שמצד אחד ארה"ב תחתום על הסכם לאיזור סחר חופשי עם ישראל, ומצד אחר חוקים אמריקניים יפגעו בהסכם הזה וביצוא של התעשייה הישראלית.

מקורן של הדרישות האמריקניות — בהסכם בין־לאומי, שאוסר סבסוד יצוא, ומאפשר להטיל היטלים משווים, אם יבוא מסובסד גורם נזק לתעשייה המקומית. ד"ר גבריאלה כהן, ממשרד התעשייה והמסחר, מבהירה כי בארה"ב מונים שני גורמים להיטלים משווים לפיהם קיים סבסוד יצוא ושישנה תביעה מהתעשייה המקומית על נזק שנגרם לה. על־פי אמנת הסובסידיות הבין־לאומית, חייבים להוכיח את קיום הנזק הממשי. רק ארה"ב מבחינה בין מדינה שהצטרפה להסכם הסובסידיות לבין מדינה שלא הצטרפה אליו. על מדינות שלא הצטרפו להסכם יכולים האמריקנים להטיל היטל משווה גם אם לא הוכח שנגרם נזק. אולם ביחס למדינות שהצטרפו להסכם — כמו ישראל — חייבת להיעשות בדיקה, שתוכיח נזק לתעשייה האמריקנית.

ד"ר גבריאלה כהן אומרת כי לפי תיקון לחוק האמריקני, שהופעל ב־1985, בדיקת הנזק לתעשייה האמריקנית, ביבוא מוצר מסוים, נעשית כיום על סמך כלל היבוא מכל המדינות שהוגשה נגדן תביעה. כלומר, תחילה בודקים לגבי כל מדינה את היקף הסבסוד ליצוא שלה, ואחר־כך בודקים לגבי כל המדינות המייצאות לארה"ב את הנזק הכולל שגורמות כולן. אם הנזק הכולל גדול, תפגע ההחלטה להטיל היטל משווה, גם במדינות שהיקף היצוא שלהן לארה"ב קטן.

מקס ליבנת, ראש המינהל לסחר חוץ בתמ"ס, אומר כי בגלל הגרעון במאזן המסחרי של ארה"ב, האמריקנים מאוד רגישים עתה ליבוא, מחשש שתהיינה לו השלכות חמורות על התעשייה שלהם. „אבל אנחנו לא מסכנים אותם. בשנה שעברה היינו רק כחצי אחוז מהיבוא האמריקני, ובחתימה על הסכם איזור הסחר החופשי ביטלנו תמריצים ליצוא שלנו", אומר ליבנת.

אודי נחשון

בבריה"מ מודאגים מגידול הגרעון במאזן המסחרי

שבועון סובייטי, המביע את דאגת המוסדות מבה הירידה בהכנסות בריה"מ במטבע זר, קרא ב־10 בפברואר לשיפור איכות של היצוא הסובייטי ולשימוש טוב יותר בציוד המיובא מן המערב.

השבועון, „אקונומיצ'סקיה גאזטה", אף האשים מדינות מערביות בסגירת שווקיהן בפני מוצרים סובייטיים על־ידי תעריפי מכס גבוהים ותקנות סחר פוליטיות.

המאמר צייר תמונה קודרת של הסחר הסובייטי בשנה שעברה, בכותבו שהמחזור ירד ב־8 אחוזים במחירים עולמיים שוטפים, מ־141.4 מיליארדי רובלים (220 מיליארדי דולרים) ב־1985 ל־130 מיליארדי רובלים (200 מיליארדי דולרים) ב־1986.

השבועון הבהיר כי התמוטטות מחירי הנפט בעולם אשתקד היתה הגורם הראשי לצימצום הסחר. עד לנפילת המחירים באו 60 אחוז מהכנסותיה של בריה"מ במטבע זר ממכירות נפט וגאז טבעי למערב.

בריה"מ טרם פרסמה פירוט של סחרה עם מדינות המערב לשנת 1986 כולה, אך נתונים לחודשים הראשונים של אותה שנה הצביעו על הגרעון בסחרה עם המערב ל־3.85 מיליארדי דולרים.

„אקונומיצ'סקיה גאזטה" כתב, כי סחר החוץ הסובייטי רגיש במיוחד לתנודות בשווקים העולמיים של חומרי גלם מאחר שמכירת מוצרים תעשייתיים מהווה רק חלק קטן מהיצוא למערב.

„המרכיב הזה קטן בראש ובראשונה משום שקונים [illegible] מגבילות בעקשנות על [illegible] מוצרים, באמצעות תעריפים מגלים [illegible] „וקווטות" [illegible] נאמר במאמר. [illegible] משום שאין משתקפים [illegible] החישגים הסובייטיים בתחומי [illegible] הטכניקה. משימתנו היא להגדיל [illegible] את שיעורם של מכונות [illegible] שלנו יהיה פחות תלוי [illegible] בשוק.

„אקונומיצ'סקיה גאזטה" דורש, לא רק [illegible] יותר, רמה טכנית גבוהה יותר [illegible] היצוא, ויותר כושר תחרות, אלא [illegible] מתמידה ביותר בתוצאות מטבע זר [illegible] מוצרים מיובאים".

„עלינו לציין את העובדה כי באשמת [illegible] במיניסטריון, ובאשמת גופים [illegible] והצריכה בארצנו, מונחות [illegible] של ציוד מיובא, שטרם הורכב, [illegible] שאין לה הצדקה", נאמר עוד במאמר. [illegible] כלכלנים מערביים הציבו ההכנסות [illegible] של השנה שעברה סימן שאלת [illegible] המנהיגות הסובייטית לחידוש [illegible] נעורי הכלכלה הסובייטית על־ידי צימצום היבוא של ציוד מתקדם לבריה"מ.

בפרק הזמן שבין ינואר לספטמבר אשתקד ירד היבוא מן המערב ל־18.6 מיליארדי דולרים לעומת 22.2 מיליארדי דולרים בתקופה המקבילה של 1985. היצוא למערב ירד ל־14.8 מיליארדי דולרים לעומת 20.6 מיליארדי דולרים באותה תקופה.

לדברי כלכלנים מערביים כיסתה בריה"מ חלק מן הגרעון הזה על־ידי הגדלת מכירות הזהב וחלק על־ידי הלוואות בשוקי אשראי מערביים. מקור הכנסות חשוב נוסף הוא מכירת נשק, אך היקפו הכספי אינו ידוע.

כלכלנים מערביים אמרו כי בריה"מ זכתה לרווח־מה בעקבות יבול התבואה הטוב מן הרגיל, אשר איפשר לצמצם את יבוא התבואה, וכן בעקבות עליה חוזרת במחירי הנפט העולמיים, הנעים כיום סביב 18 דולרים לחבית.

טוני בארבר, רויטר

■ מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה אתמול 18 תוכניות הקמה והרחבה של מפעלי תעשייה בהיקף של למעלה מ־19 מיליון דולר.

12 מהפרוייקטים שאושרו הם בערי פיתוח והם כוללים העברה והרחבה של מיפעל עוף במגדל העמק, הקמה של מיפעל לשימורים בקריית שמונה והרחבה של מיפעל טקסטיל באופקים. התוכניות שאושרו, יביאו עם השלמתן להיווצרות תוספת של כ־600 מקומות עבודה חדשים ולתוספת יצוא של כ־16 מיליון דולר.

■ צדוק ארבל מונה לתפקיד פקיד שומה ת"א־5, במקומו של מנחם ירדן. תוקף המינוי החל מיום 18.2.87. ארבל הוא בעל תואר מ"א בכלכלה ובמדעי המדינה, וכן למד לימודי תעודה במינהל עסקים. הוא עובד בנציבות מס הכנסה משנת 1969, ועד כה שימש, בין היתר, כיועץ ארצי לענייני חברות, מנהל המחלקה לניכויים, הלוואות, ותפקידו האחרון היה — מבקר האגף.

מיכאל שטאובר מונה לתפקיד מבקר אגף מס הכנסה, וימשיך למלא באופן זמני את תפקיד פקיד שומה באר־שבע. שטאובר הוא בוגר אוניברסיטת בן גוריון במדעי ההתנהגות ומכהן כפקיד שומה באר־שבע משנת 1966.

■ רו"ח יוסף מורדקוביץ התמנה לתפקיד סמנכ"ל כספים ומנהל בחברת „ישראמקו ויזרטיבס", בתפקידו הקודם שימש כסגן מנהל המחלקה להנהלת חשבונות ראשית בבנק הפועלים. רו"ח מורדקוביץ מחליף את רו"ח מנחם רותם.

נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ
באומדן ההון השחור כל מיספר זוכה

בערב מיוחד, שנערך בפני אנשי עסקים ורואי חשבון במסעדת „על גל" בבת־ים, הופיע יאיר רבינוביץ, נציב מס הכנסה, בפני הציבור של אנשי עסקים ורואי חשבון. תוך כדי הראיון ביקש בעל המסעדה למסור מסר מיוחד לרבינוביץ „שמס ההכנסה ישפל בדגים גדולים ושמנים ולא בדגי הרקק" ומיד הוציאו המלצרים דג ענק, שדגו אותו בשעות הבוקר והעניקו אותו לרבינוביץ (דג באורך של מטר). רבינוביץ הביע את פליאתו שישנם עדיין דגים שמנים שכאלה, שהוא אינו מכירם אישית.

היעד — להידמות לארה"ב. זה נשמע מוכר. והפעם מדובר ברפורמה במערכת המיסוי הישראלית. בימים אלה, כאשר משלימים את השלב הראשון ברפורמה במס הכנסה, מאיצים ראשי מס הכנסה להקדים ככל האפשר את הדיון בשלב השני — שבמרכזו ביטול מרבית הפטורים מתשלום מס. נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ, כבר רואה את התחנה הבאה של הרפורמה — להגיע לשיעורי המס, שנקבעו בשנה האחרונה בארה"ב, עד תקרת מס של כ־30 אחוז מההכנסה.

רבינוביץ אומר כי לאחר שהאמריקנים הורידו את שיעורי המס השולי, האירופים והיפאנים כבר הולכים בעקבותיהם. „בעקבות הורדת שיעורי המס בארה"ב, יש בריחת הון ומוחות למדינה זו. מדינה שלא תתיישר עם ארה"ב, תאבד הון, ואז יהיו לנו גובי מס ולא יהיה להם ממי לגבות את המס. גם ישראל תצטרך, בשלב מסויים, להגיע לשיעורים שנקבעו בארה"ב, אבל תנאי מוקדם לכך הוא תיקון עיוותים הקיימים במערכת ובעיקר — ביטול הפטורים".

„העדפה סקטוריאלית של השכירים"

נציב מס הכנסה עומד על כך, שצריך לבטל את הפטורים לעובדים במשמרות ולתושבי עיירות פיתוח ולבטל גם את הפטור לקרנות השתלמות, ש„אין בהם שום עניין חוץ מאשר העדפה סקטוריאלית — של השכירים". הוא מקווה, שהוועדה הציבורית, שאמורה לקום כדי לדון בביטול מרבית הפטורים, תקבל את ההמלצות האלה.

כל שלבי הרפורמה הם הכרחיים, אומר רבינוביץ. „מערכת המס בישראל הגיעה לשיעורים כאלה שהם בלתי נסבלים וגורמים סכנה לכלכלה הלאומית כולה. עצירת האינפלציה וחוק המיסוי בתנאי האינפלציה גרמו לכך שהמגזר העסקי משלם מס בשיעורים שקרובים לתקרת המס הקיימת, וזה מגיע היום ל־60 אחוז תשלום מס. עד 85־84' השכירים שילמו 55 אחוז מסך הגבייה והמגזר העיסקי שילם 45 אחוז. עכשיו השכירים משלמים 35 אחוז, והמגזר העיסקי מהווה 65 אחוז מתשלומי המס. ויש לזכור שבמשך השנתיים האחרונות היתה גם עלייה ריאלית בגבייה של מס הכנסה.

צריך להוסיף לכך גם את הצלחות האגף בגבייה והמאמצים מורגשים בשטח. לפני שנה וחצי אחוז התפיסות בביקורות היה 20 אחוז, והיום 8 אחוזים. היום רושמים יותר בקופות וגם במסיבות יום שישי אנשים נזהרים יותר ואינם מדברים על העלמת מס".

כופר של 10־20 אלף דולר

לגבי היקף העלמת המס במדינה, אומר רבינוביץ, כי „כל מספר שייזרק" — אי אפשר להוכיח שהוא נכון או שאינו נכון. גם ההערכות, שפורסמו במחקרו של יעקב קונדור, מדברות על אומדן שבין 12, ל־30 אחוז מההכנסות. אנחנו עורכים 10.000 ביקורות בחודש בשטח".

הנציב שולל את הטענה, שחברות גדולות הוזנחו בביקורות של מס הכנסה, כפי שהתגלו הזנחות מסויימות בביקורות אגף המכס. „עשינו עבודה מאומצת בתחום הגבייה מחברות, וגבינו הרבה כסף. בדרך־כלל היקף העלמות המגזר הזה אינו שונה ממה שהיה בעבר. החברות נמצאות בבדיקה כל הזמן, וברוב הבדיקות אנחנו לא מוצאים דבר, וזה הרי המצב שצריך להיות".

אחת הבעיות העיקריות, שממשיכה להעיק על אגף מס הכנסה, היא המערכת המשפטית, בעיקר באיזור תל־אביב. „לצערנו, אנחנו נאלצים לגמור תיקים רבים בכופר, בגלל הסחבת הגדולה במערכת המשפטית. במקרה שאין בתיק עניין ציבורי להעמיד את מעלים ההכנסה לדין, אנחנו פתוחים לדון אתו על תשלום כופר. כאשר אדם מגיש בקשה לתשלום כופר, הוא חייב לשלם את כל המס המגיע, כאשר סכומי הכופר מגיעים ברוב המקרים ל־10־20 אלף דולר".

נציב מס הכנסה קושר את ביטול הפטורים עם חובת הדיווח הכללי במשק. הוא מצביע על כך, שמורכבות טופס הדיווח למס הכנסה נובעת מריבוי סעיפים שקשורים בפטורים.

הטבות גדולות להון

„כיום יש הנחות גבוהות להון על חשבון מיסוי עבודה, על מנת להגיע למיסוי הון חייבים להגיע לחובת דיווח כללי במשק, אבל אי אפשר לדרוש את זה כיום, כיוון שאנשים אינם מסוגלים להתמודד לבדם עם טופס הדיווח".

רבינוביץ אומר, שהמתנגדים לביטול הפטורים, ובראשם ההסתדרות, מייצגים למעשה את העשירונים הגבוהים, כאשר הטיעונים היו בשם הנמוכים. „לדעתנו, הפטורים מנוצלים בעיקר על־ידי העשירון העליון. העשירונים האחרונים כמעט לא משלמים מס, ואילו העשירון העליון נושא ב־70 אחוז מנטל המס. מי שמתנגד לביטול הפטורים, מגן על החזקים ולא על החלשים", טען, אם כי לולא הפטורים ייתכן שגם עשירונים נוספים היו מגיעים למס שולי גבוה למדי.

אודי נחשון

בסכומים זעירים — אין זמן לטפל

קופת האוצר מפסידה עשרות מיליוני שקלים בגלל אי יכולת לגבות כספים, לאחר שנישומים מורשעים בהעלמות — אומר נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ.

לדבריו, ישנם עתה 15 אלף הרשעות, שמס הכנסה אינו יכול לגבות. „אם נאמר שכל הרשעה היא בממוצע 2,000 ש"ח, וזו בהחלט הערכה ממעיטה, הרי מדובר בהפסד כספי מיידי של 30 מיליון ש"ח לקופת המדינה. לכך צריך להוסיף אלפי הרשעות נוספות שיש עיכוב בהוצאתן."

רבינוביץ אומר כי לאנשי ההוצאה לפועל חייבים להצמיד שוטרים מיוחדים (שט"מים), שעבורם מועבר תשלום למשטרה. „כיום, בגלל מחסור בתקציב, ישנם באגף מס הכנסה רק 5 שוטרים כאלה. בנוסף לכך ישנו גם מחסור באנשי ההוצאה לפועל, והמחסור הוא דווקא במגזרים הקשים יותר. עם זאת, רשות השידור מחזיקה מנגנון גבייה שלם, כדי לגבות כמה עשרות שקלים. בסכומים כה זעירים כמו שום גובים אין לנו כלל זמן להתעסק", אמר.

אודי נחשון

שיעורים בלתי נסבלים או סולם תלול מדי

לא בכל מקום בעולם משלמים שיעורי מס שולי נמוכים. ברוב ארצות אירופה המס השולי גבוה למדי אולם הסולם הישראלי תלול יותר.

בשבדיה מגיעים למס השולי הגבוה ב־46 אלף דולר הכנסה שנתית, בהולנד ב־62 אלף דולר, בצרפת ב־89 אלף דולר, בגרמניה המערבית ב־105 אלף דולר ובשוויץ ב־279 אלף דולר.

בישראל מגיעים למס השולי הגבוה ב־24 אלף דולר, אולם במקום לתקן את הסולם מטפלת נציבות מס הכנסה במדרגה העליונה בלבד.

צ. ט.

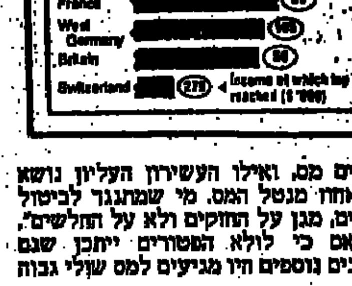

גידול של 24 אחוז ביצוא טקסטיל והלבשה

יצוא מוצרי טקסטיל והלבשה הסתכם בשנה שעברה ב־476 מיליון דולר — גידול של 24 אחוז לעומת 1985. כך מסר יאיר אופק, מנהל האגף למוצרי צריכה במכון היצוא, לקראת שבוע האופנה הנפתח היום במלון הילטון בתל־אביב, בהשתתפות 45 יצואני אופנה ישראלים. לשבוע האופנה אמורים להגיע כ־100 קניינים מאירופה ומארה"ב.

אופק מסר עוד כי לאחרונה פנו למכון היצוא מספר רב של יצרנים חדשים המעוניינים להציג לראשונה בשבוע האופנה. וחלקם נדחו לאחר שנמצא כי אינם ערוכים עדיין ליצוא.

יוחנן לוי, מנהל חטיבת הטקסטיל במשרד התעשייה והמסחר, מסר כי בעקבות התאוששות ענף הטקסטיל התעוררה השנה בעיה של מחסור בעובדים, הן מקצועיים והן לא־מקצועיים. הוא מעריך, כי ב־1987 תימשך ההתאוששות בענף, והוא יגדל ב־22 אחוז. עוד אמר לוי כי הממשלה חייבת למצוא פתרון לבעיה של רווחיות היצוא לארה"ב.

א.ג.

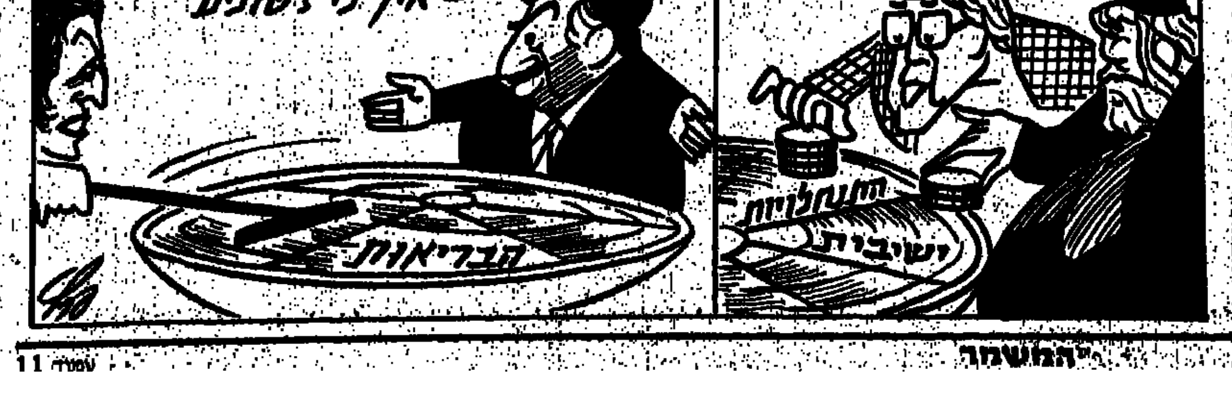

בעריכת עלינא תורי

מה חדש?

„האבנים המתגלגלות" — מופע אחרון?

מאת עופר ניר

מדי שנה שבים ומעלים את השערה, שהפעם זה סופי ולהקת הרוק הוותיקה בעולם, „האבנים המתגלגלות", הגיעה לסוף דרכה הרשמית ותתפרק, 1987. מבחינה זו, אינה שנה משנים קודמות. השמועות מדברות על מופע פרידה, שיתקיים בקיץ, במסגרת פסטיבל נבוורת' השנתי, באנגליה. אין תאריך, אין אישור רשמי, אבל שמועות מתגלגלות...

תעשיית השמועות הבריטית, בכלל, פעילה מאוד. מדברים גם על הופעה אפשרית של מייקל ג'קסון, אף היא בקיץ, באיצטדיון וומבלי בלונדון. חברת התקליטים שלו מסרבת לאשר או להכחיש. בקרוב מאוד, אגב, ייצא תקליטו החדש, הנקרא „BAD", ולך תדע אם הכוונה ל„רע", כמשמעו, או „יוצא רופף, מרהיב", כמשמעותו באמריקנית שחורה. את סרטון הווידיאו לשיר הנושא של התקליט צילם לא אחר מאשר מרטין סקורסזה, בתקציב זעום, שני מיליון דולר, בסך־הכל...

לא שמועה, ידיעה של ממש שתגרום הנאה רבה למעריצים הנאמנים של „דוראן דוראן", שלא נטשו את הלהקה בשנתיים האחרונות, למרות הפופולריות הגוברת של „איהה". „דוראן דוראן" יוצאת למסע־הופעות באנגליה, ראשון זה שלוש שנים. ההופעות יחלו באמצע אפריל ויגיעו לשיאן במאי, בלונדון. אל שלושת חברי הלהקה הקבועים, סיימון לה־בון, ניק רודס וג'ון טיילור, יצטרפו עוד שלושה נגנים. זהו מסע־ההופעות הראשון של „דוראן דוראן", מאז פרשו ממנה אנדי טיילור ורוג'ר טיילור.

טייסי „ג'פרסון" בהמראה מחודשת

מרטי באלין, פול קנטנר וג'ק קאסאדי, יוצאי להקת „מטוסו של ג'פרסון" (ואחר־כך גם „ספינת הכוכבים של ג'פרסון" וכיום היא נקראת פשוט „ספינת הכוכבים"), התאחדו והקימו הרכב החדש, הנקרא „קיי.בי.סי", שהם ראשי־תיבות שמם. אלבום ראשון צפוי בקרוב...

הוא כבר עשה הרבה כסף, כזמר של שיר הנושא „כנגד כל הסיכויים" ועכשיו הוא מבקש לנסות כוחו גם כשחקן קולנוע. הכוונה לפיל קולינס, שבעצם, החל את הקאריירה שלו כנער, בתיאטרון בלונדון, בהפקה של המחזמר „אוליבר". הוא יופיע לצידה של השחקנית ג'ולי וולטרס בסרט ששמו „באסטר"...

ל„ביטלס" עדיין יש פוטנציאל מסחרי רב, יחד ולחוד. אחרת, קשה להבין מדוע הסכימה חברה אמריקנית לשלם למעלה ממיליון דולר לרינגו סטאר, בתמורה להופעתו בתשדירי פרסומת מטעמה...

לאחר שהספיק לבנות אימפריה כלכלית, תחילה מחברת התקליטים וכיום גם בזכות חברת התעופה שלו, החליט ריצ'רד ברנסון, בעליה של „וירג'ין", שאפשר לעשות כסף גם ממי שאינם חובבי רוק דווקא. בחודשים הקרובים הוא מתכוון להודיע על הרחבת אימפריית התקליטים שלו לתחום הקלאסי ולצאת, בשלב ראשון, עם שלושים תקליטי מוסיקה קלאסית, במחיר מוזל...

מייק ג'אגר – השמועות מתגלגלות

טלוויזיה

בין רוק כבד ללאונרד כהן...

מאת עופר ניר

התוכנית „עד פופ", שתשודר ב־1 במארס, תארח להקה יוצאת־דופן, לפחות למסגרת הזאת. „הברירה הטבעית", עשר שנים פחות או יותר לאחר שהחלה את דרכה ב„ילדים זה שמחה" ו„אצלנו בכפר טודרא", עורכת חזרות למופע חדש. חברים באים והולכים. אבל כל עוד שלמה בר משכל רגליו לפני הטאבלה והטמבורין, היא עדיין „הברירה הטבעית".

יהיה קשה, אולי בלתי־אפשרי, לשלב את „הברירה הטבעית" בתוכנית הזאת. תחשבו על זה: שלמה בר והטפות הצדק החברתי בין, לפני או אחרי, שני הצמדים המצליחים בעולם כיום — „יוריתמיקס" ו„הקומונארדס": האחרונים, ריצ'רד קולס וג'ימי סאמרוויל, החזיקו חמישה שבועות בראש המצעד הבריטי בלהיט „אל תעזבי אותי כך". מעניין אם הצליחה מערכת התוכנית לשים יד גם על הביצוע המקורי לשיר הזה, עם „הרולד מלווין והתווים הכחולים" או, אולי, הזמרת תלמה יוסטון. ואשר ל„יוריתמיקס", דייב סטיוארט ואני לנוקס, גם להם אין במה להתבייש. 1986 היתה שנה מוצלחת למדי. האלבום האחרון שלהם, „נקמה", נמכר עד עתה ב־3 מיליון עותקים ברחבי העולם.

עוד בתכנית, אורח רצוי ומכובד, לאונרד כהן. הוא ישיר את „קחי את הוואלס הזה", מתוך התקליט „משורר בניו־יורק", מחווה לפדריקו גארסיה לורקה ויצירתו, בה נוטלים חלק זמרים רבים, בשפות שונות, ובהן גם עברית (דייוויד ברוזה).

אורחת נוספת, להקת הרוק־הכבד האמריקנית „בון ג'ובי". חמישיה, בראשה עומד ג'ון בון־ג'ובי, בחור ממוצא איטלקי שהילדות באמריקה, לאחרונה גם באנגליה, משתגעות עליו. „בון ג'ובי" היא, אגב, להקת הרוק־הכבד הראשונה שהגיעה למקום הראשון במצעד האמריקני, בלהיט „את עושה שם רע לאהבה". להיט זה, לקוח מתוך אלבומה „חלקלק כשרטוב", שיצא בארץ. להיט נוסף מתוכו, „חיים על תפילה", הגיע אף הוא לראש המצעד באמריקה. אלבומה המצליח נמכר עד עתה ביותר מ־5 מיליון עותקים, תוך חצי שנה בלבד. זה משהו.

זה מה שיש ב„עד פופ". שעה וחצי קודם לכן, במסגרת השידורים בערבית, תובא התוכנית „עם הכוכבים" ובה, הפעם, רבע־שעה עם מלך הרגאיי ונסיך הראסטה, בוב מארלי המנוח, שהלך לעולמו בשנת 1981, בעקבות מחלת הסרטן. בין השירים שיובאו בתוכנית — „אקסודוס" ו„ג'אמינג".

ג'ון בון ג'ובי

מופע

הגברים בשחור

מאת עופר ניר

„שלום, שלום, שלום. זה אומר האלו וגם שלום. הערב אנחנו בשידור ישיר ברשת גימל ורציתי להגיד: הולי שיט... לא יכולתי להגיד את זה קודם, ברדיו", כך פתח יו קורנוול את ההופעה של להקת „החונקים", מייד לאחר ביצוע מוחץ לאחד הלהיטים הראשונים והטובים שלהם, „אין יותר גיבורים".

וכן הלאה וכן הלאה. „החונקים" אינם מתחנפים לקהל המקומי ולא מעניין אותם לשאת־חן בעיני מישהו. הם כאן כדי לתת מופע רוק, ומופע רוק הם אכן נתנו. מופע טוב. הם עדיין לא איבדו את הקסם החצוף, האנארכיסטי אפילו (האם זו הסיבה האמיתית ללבוש השחור שלהם ושל הנשפנים שאיתם?). גם ההומור שחור. יו קורנוול לקהל: „אתם יודעים מה הכי אופנתי היום? לחלות באיידס"... את ההופעה הם מסיימים בצורה פתאומית, חותכים, כאילו להראות שהם אינם רגילים בנימוס אלמנטארי, ולא חיוני למי שהחלו את הקאריירה שלהם בימי־הזוהר הקצרים של הפאנק.

החלוקה, על הבמה, היא ברורה לחלוטין. יו קורנוול וז'אן־ז'ק בורנל קדימה והם גם מתחלקים בשירה. ג'ט בלק ודייב גרינפילד מאחור, מספקים את התמיכה המוסיקאלית ההכרחית. הראשון מתופף, השני מנגן בקלידים.

„החונקים" נתנו ערב מהיר, קיצבי, עם להיטים כמו „יפה בניס", „גדולים באמריקה", „יפה וקלוקל". בין לבין, החלק הרגוע יותר, הפנים הנחמדות יותר של האנשים בשחור - „תמיד השמש", „זהוב חום", „נערה קטנה ומוזרה".

בסך הכל אחד המופעים הטובים שנראו בארץ בזמן האחרון. ישר ולעניין, בלי חנחונים, לא בידור במובן הנוצץ והשטחי, אלא רוקנ'רול בריטי עם ביצים ועם פילפל.

תקליטים

העתק דהוי

מאת יוסי ונונו

התקליט הראשון של This Mortal ... Shadow היה חוויה חד־פעמית. תקליט אווירה, אחד הבודדים שיצאו בשנים האחרונות ואולי בכלל.

אמנים שונים התחברו והקליטו ביצועים חדשים לשירים ישנים ונשכחים, והתוצאה היתה תקליט שכולו אווירה, פיוט. מסתרי הקול הפורייזר, שהפעם נעדרת מהתקליט. הניסיון לחזור על ההצלחה של התקליט הראשון אבוד מראש. יש משהו מזויף בנסיון לשחזר יצירת מופת חד־פעמית. האווירה מתייפייפת והפיוט הופך לפוזה. אלבום כפול — 25 שירים, חלקם משעממים, היתר, שיש בהם משהו, הם חסרים את הכוח והחד־פעמיות של התקליט הראשון. בתקליט הזה ביצוע שיכול להתקרב לעוצמה של „שיר לסירנה" או „קנגורו". יש ביצועים לשירים של ואן מוריסון, ג'ודי קולינס, ראשים מדברים. עדיין טוב יותר מתקליטים אחרים שמסתובבים בשוק, ובכל זאת אני לא בטוח שהייתי ממליץ עליו.

סגול כהה מאוד

מאת עמית רוט

זה נתחיל כמו הרבה פתיחות מפורסמות אחרות, שהוציאו להן שם בעולם כולו: צליל אורגאן גדול ומתמשך שלתוכו מתפרצות גיטארות הקצב, כמובן גם דיסטורשן כבד — כמו שצריך. „סגול כהה" קלאסי. הצרה היחידה, שהם לא נשמעים כך לאורך כל התקליט והציפיות מהלהקה, שידועה כאמא של הרוק הכבד, גבוהות בהרבה ממה שחבורה של חמישה מוסיקאים טובים שרעבים לכסף מסוגלת להציע.

בתקליטה החדש „בית האור הכחול" — בהדפסת פונוקול — השני מאז איחודם המחודש לצורך הופעות באפריל 84', מנגן כל ההרכב הקלאסי הידוע והמצליח ביותר של „סגול כהה": ריצ'י בלקמור בגיטארה, איאן גילן בשירה וצרחות, רוג'ר גלובר בבאס, ג'ון לורד קלידים ואיאן פייס בתופים.

גם השם של התקליט לקוח מאחד השירים ה„קלאסיים" של הלהקה, שפותח את התקליט „חקוקים בסלע" IN ROCK, ובחצי מהשירים, שמצליחים להישמע כמו העתק מוצלח של אותה תקופה, נמצאו חלק מהטריקים הידועים, שהרוק הכבד הנו לגרודישים ומפגרים. ב„בית האור הכחול" לא רק מנסים להישמע כמו „דים פרפל" קלאסיים. הם גם מנסים לערבב את הגליל המסורתי והידוע של הלהקה, כלומר סולו של הטוקאטה של באך עם „עיפל ארנדים" של ג'ימי הנדריקס, ומשתמשים בקלידים חדשניים יותר מהאורגאן החשמלי וניגינותיו שמושפעות מהסגנון המגובל כיום, של אדי ואן־הלן וסטיב ואי.

המפגש הנוכחי בין „סגול כהה" לשנות השמונים מוצלח יותר מהנסיונות שעשו חברי הלהקה ביחד ולבד להתעדכן. מצד שני, הנגנים המצוינים של הלהקה יכולים לעשות דברים הרבה יותר מעניינים מהרוק הכבד הזה והסולן איאן גילן ידע תקופות טובות בהרבה. „סגול כהה" בגירסה הנוכחית מתאים למי שאוהב את התקופה האמצעית של הלהקה — משנת 70' עד 75' — התקופה שבאה אחרי שניסו לעשות פופ מתקדם ולפני שהתפרקו וילדו את להקת „קשת בענן". אין כאן שירים טובים כמו „עשן על המים", „לב בוער" או „אשה מטוקיו", אבל החומר דומה למדי ויחסית לחקייני „דים פרפל" עדיין טובים יותר.

הצד השלישי של התקליט

משבדיה, בכאסח

„אירופה" בעקבות „אבבא". במרכז ג'ואי טמפסט

מאת עופר ניר

שבדיה היא מעצמה תעשייתית, מדינת רווחה, שהתפרסמה בזכות הוולוו והסאאב והבלונדיניות בחוף אילת. בשנות ה־70 ייצאה המדינה הצפונית מוצר צריכה מצליח נוסף, להקת „אבבא" והפופ הקל, השווה לכל אוזן, שהציעה. „אבבא" כבר איננה. נותרו רק המיליונים בחשבונות הבנק ומיליוני התקליטים, בבתים רבים ברחבי העולם. מה שעשתה „אבבא" בשנות ה־70, מאיימת לעשות בעשור הזה, אולי גם בבא אחריו, להקת „אירופה".

„אירופה", על־פי הגדרה פשטנית, מנגנת רוק־כבד. כאסח. אבל זה אינו הרוק־הכבד השחור והמלוכלך של להקות אנגליות כמו „מוטורהד". הלהקה קרובה יותר לרוק־הכבד האמריקני, המלוטש, משהיא מודחה עם הלהקות הבריטיות. זה מובן: אמריקה היא מקור השפעה חשוב על השוק השבדי. חברי הלהקה מספרים שאת האנגלית שלהם שיפרו, אם זה אפשרי בכלל, בעזרת סדרות טלוויזיה אמריקניות שהוקרנו במולדת, בלי שהודבק להן דיבוב שבדי. עיתונאים בריטיים שראיינו את סולן הלהקה, ג'ואי טמפסט בן ה־24, התרשמו שהאנגלית שלו נשמעת יותר אמריקנית משבדית.

„טמפסט" פירושו „סערה". את השם הזה, הוא מסביר, אימץ לעצמו מן המחזה של שקספיר־קשישא. את שם־משפחתו המקורי הוא אינו מגלה ומסביר שאין בכך טעם, משום היותו קשה מדי ללשון האנגלו־אמריקנית... שאר חברי הלהקה נושאים את השמות הבאים: מיק מישלי (קלידים), קי מרסלו (גיטארה) ג'ון לוון (באס) ויאן הגלונד (תופים).

טמפסט הקים להקה בשם „כוח", יחד עם ג'ון לוון, זמן לא רב לאחר שנשבר לו ללמוד הנדסאות בבית־ספר מקצועי בשטוקהולם. מוסיקה עניינה אותו יותר ובעיקר, רוק־כבד. שאר החברים הצטרפו מאוחר יותר, כאשר נודע ללהקה על תחרות ארצית לגילוי כשרונות צעירים, שהפרס הראשון הוא הקלטת אלבום אחד. החליטו החברים להשתתף. לא לפני ששינו את שם הלהקה ל„אירופה". שם שנשמע טוב יותר, לפי ג'ואי. הלהקה היתה צריכה להתמודד עם מועמדים רבים, בכמה שלבים, עד שהגיעה לשלב הסופי, ששודר בטלוויזיה. „אירופה", כמו בכל סיפור טוב, זכתה במקום הראשון. אף על פי ואולי דווקא בשל העובדה ששרה באנגלית וחבריה היו כולם בעלי שיער ארוך ובגדי עור שחורים. עם כל הציוד הנדרש מלהקת רוק־כבד.

עד להשלמת התקליט הראשון עבר זמן רב, בשל גיוסו של לוון לצבא. אבל, כאשר יצא לשוק, תחת השם „אירופה", הגיע להצלחה כמעט מיידית, אחריו יצא תקליט שני, „כנפי המחר". בין לבין, הספיקה הלהקה להוציא ארבעה תקליטונים, שכולם הפכו לתקליטי־זהב. הזמן היה מתאים לפריצה אל השוק העולמי. הם שכרו את שירותיו של מפיק אמריקני, קווין אלסון, והחלו לעבוד על הפרוייקט החשוב ביותר בקאריירה שלהם, האלבום „הספירה הסופית לאחור".

התקליטון שנשא אותו שם הביא אותם לראשונה אל הקהל המקומי והם זינקו אל המקום הראשון במצעד של רשת גימל. בראשית חודש דצמבר 86' היתה „אירופה" מתמודדת בכירה על תואר הלהקה המצליחה בעולם. הלהיט שלה תפס מקום ראשון באנגליה, גרמניה, צרפת, בלגיה, נורבגיה, לוכסמבורג, פינלנד, שוויץ, הולנד, אוסטריה וכמובן, בשבדיה. גם בארצות־הברית הצדיעו ל„אירופה". אין ספק, זו היתה השנה שלה. ו־1987 רק החלה...

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מבוא העמקים"
רחוב כרמל 20/1 נצרת עילית
טל: 065-78887, 065-78890/78889
הודעה
לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה ל: תוספת מגורים בגוש: 16905 חלקה: 6 ישוב: אכסל. מהות הבקשה: הקלה בסטייה מתכנית. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ישראל קניג, יו"ר הועדה

הועדות המקומיות לתכנון ולבניה „שרונים / צפון השרון"
הודעה
נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הוגשה לוועדתנו בקשה להרשות: חלוקת חלקה ל־2 מגרשים בהקלה ברוחב המגרשים 19.15 מ' במקום 20.00 מ' ע"פ תב' המתאר בגוש 8018 חלקה 35. אבן יהודה.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לוועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל למשרדי הוועדות המקומיות, תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.
צבי ורות — יו"ר הוועדה לתכנון ולבניה „שרונים"

ישראליין בע"מ
ח"פ מס' 51-050908
נמסרת בזה הודעה כי באסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה הנ"ל שנתכנסה כדין ביום 22.2.87 נתקבלה ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת של החברה:
„להוסיף את המטרות המפורטות להלן, לתזכיר ההתאגדות של החברה כסעיף 2 (אא).
2. (אא). לעסוק במתן שרותים לעוסקים בענף התיירות ולנזקקים לשרותי מידע בתחום התיירות ומבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל מתן שרותי מחשב, שרותי תקשורת, שרותי מידע ותקשורת מחשבים הקשורים בהם ונלווים לשרותים אלה לרבות ייעוץ, הכוונה, והקמה של מערכות תקשורת, מחשב ומידע מכל סוג, השכרתם, מכירתם וכל עסוק בהם בשרותים כאלה הן בישראל והן בחו"ל."

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה בקו בנין לחזית, לפי רוב הבניינים ברחוב והקלה מת.ב.ע. 1680 ובינוי לגבי מיקום הקולטים בגבול מעקה הגג, ברחוב ביירון מס' 6 גוש 7078 חלקה 49, תיק בנין 0293-006/3, בקשה מס' 86/2411. בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מבוא העמקים"
רחוב כרמל 20/1 נצרת עילית
טל: 065-78887, 065-78890/78889
הודעה
לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה למגורים, בגוש 16935 חלקה 156 ישוב עין מאהל. מהות הבקשה: אי שמירת מרווח מינימאלי מהדרך. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ישראל קניג, יו"ר הועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקווה
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקווה בקשה לאישור שימוש חורג בגוש 6383 חלקה 175 ברחוב הסתדרות מספר 24. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מסחרי בו מותר השימוש לדירה בקומות העליונות. הבקשה היא לאישור שימוש חורג למעבדת שיניים ולמעבדה לטלוויזיות לתקופה של שנתיים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה ע"י: טל־ניר חברה לבנין בע"מ, כתובת: שדרות הומיר 13 הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב: הרצליה, רחוב קהילת ציון, מס' 24, גוש 6538, חלקה 370, ומהווה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמור, דהיינו: בקשה להקלה 6% באחוזי בניה דהיינו 56% במקום 50% המותרים.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה את עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון
עירית אשקלון
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה 1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה על־ידי: גב' שרה חמה, שימוש חורג, מהות הבקשה: התרת שימוש חורג במבנה מגורים כבית מרפא טבעוני, בכתובת רח' צבי סגל, 67 ברנע אשקלון, גוש 1937 ח"ל 206.
המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשש העתקים למשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.
בנימין וקנין
מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה אשקלון

אלקול בע"מ
הודעה
לכל בעלי המניות של החברה
על קיום אסיפות שלא מן המנין
נתנת בזה הודעה כי ביום 17 למרץ 1987 בשעה 13.00 יתקיימו אסיפות שלא מן המנין של בעלי המניות של החברה לסוגיהן וכן תתקיים אסיפה כללית מן הכלל במשרדי החברה בדרך בן־צבי 100 רמת אליהו, ראשון לציון כדי לדון ולקבל החלטות בנושאים הבאים:
א. שינוי מבנה ההון של החברה
1. לארגן מחדש את הון מניותיה של החברה ולקבוע כי כל 1,000 מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ע.נ. יהפכו למניה אחת בת 1 ש"ח ע.נ. וכל 200 מניות רגילות בנות 0.005 ש"ח ע.נ. בהון הקיים ובהון המוגדל יהפכו למניה אחת בת 1 ש"ח ע.נ. כ"א.
ב. הגדלת ההון הרשום של החברה
1. להגדיל את הון המניות הרשום של החברה עד לסכום של 5.5 מליון ש"ח ע"י תוספת סכום של 5 מליון ש"ח להון הרשום הנוכחי של החברה שהוא 500,000 ש"ח.
2. לחלק את ההון הנוסף בסך של 5 מליון ש"ח ל־5 מליון מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א.
ג. שינויים בתזכיר ובתקנות החברה
1. לשנות את סעיפי ההון בתזכיר החברה ובתקנותיה באופן שיתאים לתיקון של מבנה הון החברה.
2. בתקנה 149 במקום „בעתון יומי אחד כלשהו המתפרסם בישראל" יאמר „בשני עתונים יומיים כלשהם המתפרסמים בישראל".
הנוסח המפורט של ההחלטות אשר יש לקבלן באסיפות נמצא במשרדה הרשום של החברה אצל מזכיר החברה וניתן לעיין בו בכל עת בשעות העבודה הרגילות.
אם תוך מחצית השעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יהיה מנין חוקי יהיו האסיפות לאותו יום בשבוע שלאחר מכן, דהיינו, ליום 24 למרץ 1987 בשעה 13.00 במשרדה הרשום של החברה בדרך בן־צבי 100, רמת אליהו, ראשון לציון, ובאסיפות אלו יספיק המנין החוקי המוקטן הקבוע בתקנות ההתאגדות, למקרה של אסיפות נדחות. יש לראות בהודעה זו גם הודעה על אסיפות נדחות.
על פי תקנות ההתאגדות של החברה חבר רשאי להצביע באופן אישי או ע"י בא כח. את יפוי הכח כשהוא חתום יש להפקיד במשרד הרשום של החברה לא פחות מארבעים ושמונה שעות לפני המועד שנקבע ליום האסיפה.
ראשון לציון, 23 פברואר 1987
בשם מועצת המנהלים
נורית ברנס
מזכיר החברה

מה? מתי? היכן?

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' — דיאגרמות וגרפים (כ). 08.40 בלי סודות — שווא 3. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 בתרגום לערבית — אורחות — יום שחור בשדה אברהם. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 צרפתית (ע"י). 11.15 חשבון ה' — דרכון לעשרוני. 11.30 גיאוגרפיה של א"י — פני הארץ — שלוש גבעות (כ). 12.00 גיאוגרפיה (ר"ט) — חופיה של אמריקה הצפונית. 12.25 סדרות (ע"י) — המלט — מה קורה בהמלט. 13.00 מוסיקה (ע"י) — העשרה — מוסיקה מהעולם השלישי — המוסיקה של ניגריה ב. 13.30 מושגים ביהדות — ושכנתן יהיה לארץ. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 סרט קולנוע — אואן — נסיך ויילס. 15.45 קונצרטו ברנדנבורגי — מאת י.ס. באך. 16.15 שביל באמצע שביל בצד — הקניון האדום ועין נטפים. 16.25 רובוטריקים — פרק 13. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 זבנ לחרשות — עם האריה נמר, הקוף מיסט הארנבת משי. 18.00 מר בלחור — שם הפרק: הכול למען האהבה. 18.30 קיצור חדשות (ערבית). 18.32 נקודת מוצא — רפואה — אומרים שהרפואה היא הנשר החזק ביותר בין בני אדם, כיוון שהיא קשורה בעניינים של מוות וחיים. האם החלוק הלבן מנוטל את הרופא מדעות ורגשות? (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מישהו מטפל בך — סדרה קומית אנגלית — שם הפרק: כותרות להוטות. 20.30 כלבוטק — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 מק'גייוור — הצרק השמיני. 23.10 דין לילי — הפרק האחרון: חוזיו של דין. 23.40 ספוקו של מקום — מבט אל מעלה ארומים. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.09 „בהטונה נינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר". 11.57 „מגישים שיר". 12.00 מן הסרטיה — בוריס ברמן — פסנתר בטהובן: סונטה במה מג'ור, פרנק: פרלוד כורל ופוגה, סטרווינסקי: סרנדה בלה. סקוט ג'ופלין: 3 רגטיים. 13.05 בהאזנה נינוחה. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 קונצרט קאמרי — ערבית מוסיקלית — דביסי: סונטה לחליל, ויולה ונבל, סאטי: ג'ימנופדיות מס' 1 ו־3 לפסנתר. סאטי: אני רוצה אתך — ואלס לצ'לו ולפסנתר. סרסטה: החליל הנסתר לסופרן, חליל ופסנתר. ראבל: שחרורה, לסופרן ולפסנתר, פרנק: חמישיית הפסנתר בפה מינור. 17.30 קלות — יצירות משל בריטן, מלקולם וויליאמסון. 18.00 „מבחר הקלטות" — מאיר רמון בהקלטות חדשות מאיירבר: אהבתה של תאוליגרה. 19.00 „פניני אופרה" — בליני: הפתיחה. „נורמה" דוניצטי: 2 אריות מתוך „בת הגדוד" בטהובן: רביעייה ודואט מתוך „פידליו" ביזה: 3 קטעים מתוך האופרה „כרמן" ורדי: 2 קטעים מתוך „נשף המסכות" בטהובן: פינאלה מתוך „פידליו". 20.05 „אינטרלוד" — רנקי מוסיקלי. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „מאולמי הקונצרטים שלנו" — התז. הפילהרמונית הישראלית מנצח: קלאוס טנשטדט. סולן: גדעון קרמר — כנור בטהובן: קונצרטו לכנור צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6. 22.30 „מג'ז והלאה". 23.00 „מחזורי יצירות" — מחזורי השירים של שוברט.

רשת א'

07.30 „רדיו־קל". 08.05 „ונגה" — עם בני הנדל. 09.05 „טלדרד" — שירות מידע למאזינים. 10.05 „פניני בוקר". 11.10 השידור היומי לבתי"ס שירודים לחינוך המיוחד — „חזירות ברוכים". 11.30 „שירי עמים". 12.05 „מעורב ירושלמי" — עם משה גיאת. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.06 „ראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „השכלה ודעת לכל" — „רציתל לתכנון המשפחה" — רות לנראו. 16.05 „גם אלה חיינו". 17.10 שירים עבריים. 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה" — „תמורי... בתפיסה של בטחון לאומי" (חוא „מיל.) רב תמרי. 18.05 „מבנות ערב" - משורר יומי להווי דתי ומסורת. 18.30 שיעור בתלמוד. 19.30 שירודים לעולים. 22.05 „ענינו יחד וכל אחד לחוד" — עורך ומנחה יובב כץ.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל בבוקר הרשת" — מגזין יומי. 11.30 „סעו לשלום". 12.10 „אלף־אלף" ב„בית" — עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" — חדשות וסומונים. 14.06 „בת צחוק" — הווי ההומור. 15.05 „רגעי קסם". 16.05 „שירים ושעורים". 17.05 „יומן כלכלה". 17.10 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.05 „אצבע על הדופק" — שבועון בעניני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „עולם חדש" — מגזין חדשותי לענייני הארץ והסביבה. 20.05 פרקי חזנות „בבקשתך". 22.05 „עוד פעם אחת" — תכניות בשידור חוזר. „חמישים שנה לחומה ומגדל". 23.05 „קפה ראשי" — הירונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת שלוש עשרה שיחות על שחקן. כבוד וגיה של אנטון צ'כוב. מרצה: השחקן ניסים עזיקרי. 06.30 „פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 „א—לה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 14.05 „רד רח יומי" — עם רובי לנץ ודני קרמל. 15.05 „מה יש" — עם ארז טל. 16.05 841 „נוסע צפונה צפונה" — רומנדריון. 16.15 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם דן שילון, יעל דן וגוני סביר. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 „שירים מכאן" שירים עבריים — עם שירה גרא. 20.05 ראיון מיוחד עם האלוף עמוס לפידות, מפקד חיל האויר. מראיין: נחמן שי (ש.ח.). 20.40 שירי להקות צבאיות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „אוניברסיטה משודרת" — שלוש עשרה שיחות על שחקן (ש.ח.). 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ידון וילנסקי. 23.55 „שיחת חצות" — עם המשוררת שלי אלקיים. 00.05 ציפורי לילה — עם עזרא לוי. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל FM

19.05 „רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 10.05 „טבבבססים" — אינפורמציה, רשי"ם, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות. עם לאה עוז. 23.05 „על הדבש ועל הכיפאק". 23.05 „קול הג'אז הזה" — עורך ומגיש דני קרמל.

רשת ג'

06.05 „בחורה לאושר" — להיטים ותיקים. 07.05 „שיר בבוקר בבוקר". 09.05 „מה כבר חשעוי" עם אבי אתגר. 10.05 „שכעים מי ירעני". 11.05 „אהבה יומיומית" עם יוסי סיאם. 12.05 „רק מוסיקה". 13.05 „רק כימי חול" עם מנחם פרי. 14.05 „מומן תורי". 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" עם שוש עטרי. 16.05 „הצגה יומית" עם יקיר אביב. 18.05 „מקום בצמרת" — מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 „אדום עתיק" — שירים שלא נס ליחם. 23.05 „פניני ג'אז" עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הזבוב 9.40,7.15,5
אורלי: סגור
בית לסין: שחק אותה סם 23.15
בית ציוני אמריקה:
ג'ינג'ר ופרד 9.30 ,7.15,4.30
שיער 23.45
בן־יהודה: הרמון הנשים 9.30 ,7.15 ,5
טעם החיים לפי מונטי פייטון 23.45
גת: ג'ק פלש המקפץ 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: בובה 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
מטרה חמה 9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: שחק אותה 9.30 ,7.15 ,5
לימור ודרש: להתחתן שנית
מוזיאון תל־אביב: סיפור מהחיים
סינמה 1: הג'ינג'ה האמריקני 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
פאר: אקו פארק 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: כס הרמים 9.30 ,7.15 ,2 ,12
מלחמה ואהבה 23.30
רב־חן:
חן 1: המקצוע לוחם 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: מלקולם 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: קטיפה כחולה 11 ,2 ,5 ,7.40 ,9.45
חן 5: חטיפה נעימה 11 ,2 ,5 ,7.40 ,9.45
יפתח: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הג'ינג'ה האמריקני 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: סגור

רמת־גן
אואזיס: שיפוט מהיר 9.30 ,6.40 ,4
לילי: יומנו של צב 9.30 ,7.15
ארמון: המקצוע לוחם 9.45,7.30,5
רב־גן:
גן 1: ג'ק פלאש המקפץ 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: מלקולם 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים
אדיסון: שחק אותה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: המקצוע לוחם 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
וולט דיסני — היפהפיה והיתפן 15.30
הגשר על נהר קוואי 17.00
רחובות להטים 19.45
שובו של הנוסע השמיני 21.30
כתום הנוף 24.00
מפיר: בובה 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: קטיפה כחולה 9.15 ,7 ,4.30
מוטשל: הרומן שלי עם אנני 9.00 ,7.00
ממדר: המכבנה המשמיה שלי 9.30 ,7.00
הבירה: עוברת אורח 9.15 ,7.15 ,4.30
אורחן:
אור 1: קרוקודיל דנדי 9 ,6.30 ,4
אור 3: כלבן מאורגן 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: איפה העריעות לעזאזל 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 5: קומנדו לאוהד 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: חויו ורעם 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
ג'נג'ר ופרד 18.30

חיפה
ארמון: הזבוב 9.00 ,6.30 ,4
אורה: בובה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: סגור
עצמון 1: מפרץ מוסקיטו 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: מרדף הארס 9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המזרחי: צעירים וקשוחים 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: הג'ינג'ה האמריקני 9.00 ,6.30 ,4
אסטור: חנה ואחיותיה 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: חיוך הגדי 9.15 ,6.45

נתניה
שרון: מפרץ מוסקיטו 9.15 ,7 ,5
סטורית: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,7 ,5

חולון
סביון: הרמון הנשים 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הפיראטים 9.00 ,6.00
ארמון: אהבה נדירה 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים
עצמאות: כי"ס לכלבים אהבלים 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה
היכל: הג'ינג'ה האמריקני 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל — האודיטוריום
הורה לנעורים 21.30 ,19.15

עכו
אודיטוריום: שוטר ללא חוק 9.00 ,7.00
ב', ד', ה'.

באר־שבע
חן: פולטרגייסט 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה
היכל 1: הג'ינג'ה האמריקני 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: שחק אותה 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30 ,7.15 ,5

עפולה
מטחרון: הנבל הנורמזי 8.30

רעננה
אורות: כי"ס לכלבים אהבלים 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים
הדר: נסיעה נעימה 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 24.2
מירלת אפרת: 20.30
ביבוף: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 24.2 בשעה 16.30
על „העימות בן־גוריון – ז'בוטינסקי – בגין"
ישוחח דב בר־ניר
בשעה 20.30
„החילוני האחרון".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייק 20.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
קריית משה — קריית משה 1.

נתניה
המגן — שד' ויצמן 13.

פתח־תקוה
מרכז השרון — אהרון קציר 40.

רמת־גן
חן — ז'בוטינסקי 99.

תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19.
קופ"ח המאוחדת — שפרינצק 15.

חיפה
נורדאו — נורדאו 13.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים. ביקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03-453500, 03-453300.

ער"ן — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה: ירושלים – 02-243358, ת"א – 226027 (24 שעות), חיפה – 04-229488 (11.00-20.00), גליל מערבי – 04-922222.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל: 525566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס: לרעננה ואזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית:
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35516.

סילוק מטרדים: מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022; עפולה — 065-93334; טבריה — 101, טלפון 04-931401; נהריה 04-823333; בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו': 7.00.

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40*, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

לאבאן מרסר והפועל תל־אביב עשו זאת — מכבי חיפה ואליצור נתניה למפגש שלישי

אחרי ששלשום נוצחה השניה בטבלה – הפועל חולון – נחלה אמש גם השלישית, הפועל גליל עליון, הפסד שני להפועל תל־אביב, 92:89, שתשחק בחצי גמר הפליי־אוף עם הפועל חיפה. לאבאן מרסר היה משכמו ומעלה כשקלע 35 נקודות ★ מכבי חיפה הביסה את אליצור נתניה 77:102 ותיפגש עימה למשחק שלישי, ביום ראשון בנתניה, שיקבע את העולה הרביעית

העליון לפליי־אוף תחתון

הפועל תל־אביב — הפועל הגליל העליון 89:92 (43:46)

מאת יצחק ויסהוף

השמחה שפרצה אמש באולם הכדורסל של הפועל תל־אביב מיד בתום הנצחון על הפועל הגליל העליון — 89:92 קשה לתיאור. לאבאן מרסר, ג'ון וילים, דון רובינזון, עזריאל קאליש ועמוס פרישמן הממו את חניכיו של אריה מליניאק מהגליל והבטיחו לעצמם הופעה לפחות במשחקי גביע קוראץ'.

רוח לחימה למופת, של כל שחקני הפועל ת"א ויכולת שיא של לאבאן מרסר הקנתה להפועל את הנצחון. מרסר עם 35 נקודות ו־14 כדורים חוזרים היה בלתי ניתן לעצירה. ג'ון ויליס בנה למרסר את האפשרות לקליעה לסל כאשר שיתוף עימו פעולה בצורה יוצאת מהכלל בהתקפה. דון רובינזון שסיים את המשחק עם 29 נקודות ו־9 כדורים חוזרים, שיחק החל מדקה ה־22 עם 4 עבירות. אולם עובדה זו לא מנעה ממנו להפגין יכולת גבוהה כשהוא מצליח גם לשחק את חברו טרי וייט מהגליל העליון. לעזריאל קאליש שריכז את משחקה של הפועל ת"א מגיעות מחמאות כמו לחברו עמוס פרישמן. קאליש, בנוסף למלאכת הריכוז, קלע גם 10 נקודות (2 סלי 3) ופרישמן 12 נקודות (2 סלי 3).

שחקני הגליל העליון קיבלו את הפסדם ברוח ספורטיבית. אולי העובדה שהקבוצה תשחק בגמר גביע המדינה נגד מכבי ת"א המכביה להם הופעה בגביע אירופה למחזיקות גביע (אם מכבי ת"א תזכה באליפות) הוציאה את העוקץ מכשלונם במשחק אמש.

אמנם לאנשי הגליל יכולות להיות טענות מוצדקות כנגד השופט מנשה הרמן ששתי דקות לסיום שרק עבירה חמישית לקרטיס כדי לאחר שהאחרון קלט כדור חוזר בהתקפה בצורה נקיה, אולם לגליל לא היה מגיע לנצח.

היתרון העצום בריבאונד לזכות הפועל ת"א היה זה שהכריע את גורל המשחק. התל־אביבים קלטו 32 כדורים חוזרים לעומת 23 של כדורסלני הגליל (וייט וכרי 9 כל אחד). אולם בעוכרי הגליל אמש היו איבודי הכדור של שחקני הקבוצה.

השחקן המצטיין: לאבאן מרסר

הגליליים איבדו 16 כדורים לעומת 5 בלבד של שחקני ת"א.

שחקני הגליל פתחו עם דן סמית בחמישיה בעוד שהפועל ת"א עם דיקמן. ויסמן, בשלושה סלי 3 נקודות (4 בסך הכל), הוליך את חבריו ליתרון 11:17 ו־15:19 בדקה ה־7. אולם מרסר, רובינזון וקאליש גרמו למהפך 21:26 בדקה ה־10 ו־32:37 בדקה ה־16.

החלפתו של ויסמן בליף שנטל את מלאכת הריכוז הביאה למפנה כשהגליל השווה ל־43:43. אולם פרישמן הצליח עם השריקה להפסקה להוליך את קבוצתו ליתרון 43:46 בסל מרהיב של 3 נקודות.

הפועל ת"א שמרה על יתרונה גם במחצית השניה. 53:59 ו־60:63 (27). שחקני הגליל במאמץ עליון צימקו לנקודה — 67:66 (30), אולם מרסר בסידרת קליעות יחד עם חברו רובינזון עלו ליתרון 76:82, 4 דקות לסיום, דקתיים לסיום הוליכה עוד ת"א 80:86.

טרי וייט קלע סל של 3 נקודות — 86:83, 90 שניות לסיום. איבוד כדור ועבירה של תל־אביב על סמית הובילו אותו לעמוד על קו העונשין אך הוא החטיא. מרסר קלע מנגד וויסמן השיב בסל משלו — 85:88 להפועל ת"א.

קאליש סחט עבירה וקלע — 85:90 ליף צימק ל־87:90. הפועל ת"א איבדה כדור גורלי. סמית קלע — 89:90 כשנותרו 3 שניות. את המשחק סיים עמוס פרישמן בסל — 89:92 להפועל ת"א שזינקה לחצי הגמר, כל זאת, להזכירם, ללא מייק לארגי וחיים זלוטיקמן.

שפטו ברוך זלינגר ומנשה הרמן, לעיני 1800 צופים, באולם הפועל תל־אביב.

● קלעו להפועל ת"א: מרסר 35, רובינזון 29, פרישמן 12, קאליש 10 וויליס 6.

דון רובינזון מחבק את ג'ון ויליס בתום נצחון הפועל תל־אביב אמש על הפועל הגליל העליון 89:92. (צילום: עוזי קרן)

● קלעו לגליל עליון: ברי 25, ליף 21, ויסמן 18, וייט 12, הנפלד 6, חזן 5 וסמית 4.

ויינקרנץ: בזכות השליטה בריבאונד

מאת יצחק ויסהוף

לאחר הנצחון של הפועל ת"א על הפועל הגליל העליון — 89:92 עטו עשרות אוהדים של הפועל ת"א על מאמן הקבוצה משה ויינקרנץ והרעיפו עליו חיבוקים ונשיקות.

ויינקרנץ, צנוע כהרגלו, לא יצא מהכלים למרות הנצחון החשוב ובסיום המשחק אמר: "מה שהביא את הנצחון היתה רוח הלחימה. הריבאונד ששלטנו בו היה מומנט של לחימה. גם הגליל עשתה עבודה נהדרת. אני יכול רק לשמוח שלאבאן מרסר לקח אחריות בתחום שלו. רובינזון עשה את שציפיתי ממנו כמו גם ג'ון ויליס ושני הקטנים עמוס פרישמן ועזריאל קאליש. לא יודע אם הנצחון הוא הרגע הגדול בקריירה שלי. העונה עדיין לא נגמרה. יש חצי גמר ואם נעבור אותו נוכל לעשות סיכומים. אמנם משחק חצי הגמר נגד הפועל חיפה הוא לא צפוי אך זה מה שיפה בספורט ואני שמח להיות בצד הזה של היופי".

מכבי המשיך החגיגות בחיפה

מכבי חיפה — אליצור נתניה 77:102 (38:53)

מאת יוסף גלזר

עשרים וארבע שעות אחרי נצחונה הגדול של הפועל חיפה על הפועל חולון (78:89) שבו אמש 2200 צופים להיכל הספורט ברוממה וצפו בנצחון משכנע גם של הקבוצה החיפנית השניה. מכבי, שהדבירה את אליצור נתניה 77:102 לאחר יתרון מכריע גם בהפסקה 38:53. שתי הקבוצות תפגשנה ביום ראשון במשחק שלישי בנתניה. בו תקבע העולה לחצי גמר משחקי הפליי־אוף.

יתרונה של חיפה לא הוטל בספק לאורך כל המשחק והיא לא איפשרה ליריבתה להוליך אפילו פעם אחת. משחקה של חיפה שטף כאשר ריצ'י ג'ונסון, ג'ון פלאורס וסטיב שלכטר שלטו ללא עוררין מתחת לסלים. דורון שפע וארי רוזנברג צלפו ברייקנות ובדקות הסיום איפשר לעצמו המאמן פנחס גרשון לשתף את כל שחקני הספסל.

השחקן המצטיין: ארי רוזנברג

מה שמנע את הגדלת היתרון עוד יותר.

אליצור נתניה היתה צל של עצמה. כוכביה וילי סימס, קארל נברסון, דני ברכה, גרג גירדנס, סטיב מאלוביק וקארל נברסון היו גרועים מאוד ורק הגבוהים טרי פייר וג'ים ג'ונסון שמרו על ממוצע חיובי.

חיפה הוליכה מן הפתיחה 0:2, 2:7, 10:21, 20:35, 30:44 ו־38:53 בהפסקה.

במחצית השניה גדל היתרון 48:64, 57:78, 71:96 (הפרש שיא בדקה ה־38) ו־77:102 בסיום.

שפטו ראובן וירוכניק ואברהם זגול.

● קלעו למכבי חיפה: רוזנברג 22, שפע 18, פלאורס 18, ג'ונסון 17, שלכטר 15, גנדלמן 6, גורדון 5 וגולדשמידט 1.

● קלעו לאליצור נתניה: פייר 17, ג'ונסטון 16, נברסון 14, מאלוביק 9, סימס 7, גירדנס 5, אביטוב 5 ופוגל 4.

המשחק השלישי ביום ראשון

קבוצות הכדורסל של מכבי חיפה ואליצור נתניה יפגשו ביום ראשון בנתניה למשחק שלישי שיקבע את העולה לחצי גמר הפליי־אוף.

בעקבות משחקי הסבוב הראשון בפליי־אוף יתקיימו ביום רביעי בשבוע הבא המשחקים: הפועל חיפה — הפועל תל־אביב בחצי הגמר והפועל הגליל העליון — הפועל חולון במשחקי הדירוג 8־5.

ביום חמישי תשחק מכבי תל־אביב נגד המנצחת בין אליצור נתניה למכבי חיפה ובית"ר תל־אביב תתמודד בחוץ עם המנצחת במשחק בין אליצור נתניה למכבי חיפה.

יצויין שאם יהיה צורך במשחק שלישי במפגשים אלה תארח הקבוצה שסיימה טוב יותר את הליגה, כלומר הפועל תל־אביב את הפועל חיפה והפועל חולון את הפועל הגליל העליון למרות שהפועל חיפה והפועל חולון תשחקנה את המשחק הראשון בחוץ.

בעקבות אי העלייה לשלב חצי הגמר בפליי־אוף

הנזק של חולון — 200 אלף דולאר

מאת יצחק ויסהוף

חברי הנהלה בכירים בקבוצת הכדורסל של הפועל חולון מעריכים כי אי עליית הקבוצה לשלב חצי הגמר במשחקי הפליי־אוף תגרום לקבוצה נזק ישיר של למעלה מ־200 אלף דולאר.

שחקני, מאמני ומנהלי הקבוצה לא התאוששו גם אתמול מההפסד להפועל חיפה — 78:89. שלושת השחקנים הישראלים של הפועל חולון אבי מאור, ישראל אלימלך וניב בוגין נעלמו אתמול בתוככי מכון וינגייט שם הם עושים בקורס מאמני כדורסל.

השחקנים האמריקנים של חולון לקחו את ההפסד ללב כשהם יודעים כי גם הכיס יפגע אצלם בצורה קשה.

עוזר המאמן של הפועל חולון אילן קובלסקי אמר אתמול כי בחולון תיכננו לעצור את ג'ונתן דלזל. "אבל לא חשבנו שקילפטריק וולס ישחק כל כך טוב. יכולתו ואי ההצלחה של הפועל חולון להתגבר על ההגנה האיזורית היעילה של הפועל חיפה חרצו את גורל המשחק לרעתנו. הוכח פעם נוספת שבלי קלעי חוץ בעלי רמה, קשה לנצח משחקים. העובדה שדייוו בוזמור קלע את הסל הראשון רק בדקה ה־38 אומרת דרשני. הנצחונות על מכבי ת"א וגליל עליון היו חסרי ערך. היכן שהיינו צריכים לנצח הפסדנו" אמר קובלסקי.

להפועל חולון צפויים תשעה ימים קשים ביותר עד למשחק על המקום החמישי במסגרת משחקי הפליי־אוף התחתון.

האיש החזק של הפועל חולון, מיכאל לפרדון, נכנס בפעם הראשונה מאז שהוא בפעילות בקבוצת הכדורסל של המועדון לחדר ההלבשה של השחקנים. לפני המשחק נגד הפועל חיפה והמתיחות וביקש להתאמץ ולהשקיע יותר מרץ במשחק. מישקה "שפר" ציפטה על שחקניו, אולם כל זאת לריק. לאחר המשחק ניצב בצד חיור והתקשה להגיב.

אתמול אמר לפרדון: "הפגיעה הכלכלית קשה. אולם זה ספורט ואין מה לעשות. פעם אתה למעלה ופעם למטה. רק מי שלא מתעסק עם זה לא יודע את משמעות הדבר".

לפרדון הודיע כי אינו מרים ידיים וכבר החלו מחשבות לגבי צורת הקבוצה בעונה הבאה. "קודם כל צריך לסיים את הפליי־אוף בצורה הכי מכובדת שאפשר. לאחר מכן נראה מה מצבנו ונתארגן" דבר לפרדון.

במוקד משחקי המחזור ה־18 בליגה לנשים בכדורסל

גבעת־חיים — מכבי ת"א 52:54

מאת יוסף חכם

במוקד משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל גברה קבוצת הפועל גבעת־חיים באולמה על מכבי תל־אביב 52:54.

בעקבות הנצחון טיפסה גבעת חיים למקום השני בטבלה ואילו מכבי תל־אביב ירדה לשלישי.

הבולטת במשחק היתה אלומה גורן מגבעת חיים שקלעה 24 נקודות.

בשבוע הבא תתארח גבעת־חיים אצל האלופה ומוליכת הטבלה, אליצור תל־אביב.

● באולם כנית אלפא הביסה האלופה קבוצת אליצור תל אביב את הפועל גלבוע 43:87 לאחר 29:39 במחצית. הירבו לקלוע לאליצור ת"א: דרייגור 28 וינצקי 19. להפועל גלבוע: סנא פרח 18 (4 סלי שלוש נקודות).

● באולם כנית ברכור בתל אביב מחצה קבוצת בני יהודה תל אביב את מכבי רמת חן 35:114 לאחר 20:50 במחצית. הירבו לקלוע לבני יהודה: מזרחי 34, טרבולסי 24 וברנר 19. למכבי רמת חן: גורס 12 וויסמן 12.

● באולם בכפר המכביה ברמת גן ניצחה בקרב תחתית קבוצת מכבי דרום/רמת חן את אס"א ירושלים 51:71 לאחר 24:35 במחצית. הירבו לקלוע למכבי דרום: עקריב 21, מירון 12 וביטון 10. לאס"א ירושלים: בראייר 12 וברג 12.

● באולם אוסישקין בתל אביב גברה הפועל תל אביב על אליצור ראשון לציון 62:64 לאחר 33:38 במחצית. הפועל תל אביב הוליכה בדקה ה־34 — 43:57. 13 שניות לסיום הוליכה אליצור 61:62 ואריאלה וולף השוותה בקליעת עונשין ל־62:62. שחקניות ראשל"צ איבדו כדור בהתקפה וולף קבעה את הניצחון 62:64. הירבו לקלוע לתל אביב: תמי בת 14. לראשל"צ: פרחיה 18.

● בירושלים השיגה הפועל חיפה נצחון חוץ חשוב על הפועל ירושלים 55:67.

● המתאגרף הבריטי לויד באניגהאן, שמר על תוארו במשקל הצ'יי־בינוני מטעם מועצת האיגרוף העולמית, כשהכניע בלונדון בנוק־אאוט טכני בסיבוב השני את האמריקני ג'וני באמפוס.

טבלת הנשים (לאחר המחזור ה־18)

1.	אליצור ת"א	858־1499	35
2.	הפ. גב. חיים	1087־1311	34
3.	מכבי ת"א	1051־1423	33
4.	בני יהודה	1176־1168	29
5.	הפועל ת"א	1068־1220	29
6.	פועל ים	1099־1143	28
7.	אלי. ראשל"צ	1206־1217	27
8.	הפועל חיפה	1135־1071	23
9.	הפועל גלבוע	1314־1087	22
10.	מכבי דרום	1294־1071	22
11.	אסא ים	1380־978	21
12.	מכ. רמת־חן	1450־908	20

לייקרס — פילדלפיה 110:112

לוס אנג'לס לייקרס ניצחה את פילדלפיה — 76 לאחר הארכה 110:112, כשסל הנצחון הושג שלוש שניות מן הסיום.

43 נקודות של מייקל ג'ורדן העניקו נצחון לשיקאגו בולס על קליבלנד קאוואלירס 98:102.

תוצאות נוספות: אינדיאנה — סאקרמנטו 101:103. דטרויט — ניו יורק ניקס 110:122. פורטלנד — מילווקי באקס 120:124.

דאלאס מוליכה באיזור התיכון המערבי עם 34 נצחונות ו־19 הפסדים. לוס אנג'לס לייקרס באיזור הפסיפיק עם 41 נצחונות ו־11 הפסדים. באיזור האטלנטי בוסטון סלטיקס עם 40 נצחונות ו־14 הפסדים ודטרויט פיסטונס במרכז עם 35 נצחונות ו־17 הפסדים.

אורתז סיירה בירושלים ובכותל

גז'רג' פישר מאמנה של אורתז, אלופת צרפת בכדורסל, ביקר אתמול יחד עם חניכיו בכותל המערבי. פישר הטמין בין אבני הכותל פתק ובו בקשה צנועה שכל שחקניו יחזו בקו הבריאות לקראת משחקם נגד מכבי ת"א ביום חמישי במסגרת משחקי בית הגמר לאלופות.

השחקנים הצרפתיים ביקרו אתמול בבית לחם, בעיר העתיקה וערכו סיור בין החומות.

הצרפתים טענו כי בזבזו זמן יקר עד שנמצא להם אולם להתאמן. לבסוף, בעזרתו של המאמן שמחה ריגר, התאפשר לשחקני אורתז להתאמן באולם שטראוס בבירה. הצרפתים הודיעו שאם מכבי ת"א היתה מחפשת אולם באורתז לא היתה שום בעיה לארגן זאת מיד, בעוד שכאן בישראל הם בזבזו זמן יקר.

הבוקר והערב יערכו שחקני אלופת צרפת שני אימונים בירושלים.

היום עוד מבחן לנערים לפני בלגיה

מאת ראובן חנניה

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל המתכוננת למשחק קדם גביע העולם נגד בלגיה שיתקיים ביום רביעי הבא באיצטדיון הרצליה, תקיים היום משחק אימון נגד נבחרת הנערים של מכבי.

אתמול קיבלה ההתאחדות לכדורגל את שם השופט שישפוט במשחק הנערים נגד בלגיה. השופט הוא טוליו לאנסה מאיטליה ששפט במשחק בין נבחרות הבוגרים של ישראל וצפון אירלנד בשבוע שעבר בישראל.

הטוטו דחה אימון העתודה

בעקבות משחקי חצי הגמר בגביע הטוטו שיתקיימו היום, דחה המאמן הלאומי מיליאנוף מיחיץ' את אימון נבחרת העתודה מהיום למחר.

באימון מחר יטלו חלק גם שלושה משחקני הנבחרת הבוגרת ניר קלינגר, ליאור רוזנטל ומשה אייזנברג.

גביע הטוטו

שמשון, באר־שבע, מכבי ת"א ונתניה היום בחצי הגמר

המשחקים יחלו ב־12.30 באיצטדיון החדש של הפועל כפר־סבא

מאת משה רוזנברג

שני משחקי חצי גמר הגביע הטוטו של הליגה הלאומית בכדורגל ייערכו היום באיצטדיון החדש של הפועל כפר־סבא.

במשחק המוקדם, שיהיה כבר בשעה 12.30, יפגשו הפועל באר־שבע מול שמשון ת"א ולאחר משחק זה יתמודדו מכבי נתניה נגד מכבי תל־אביב.

אם המשחקים לא יוכרעו גם ב־30 הדקות הארכה תבעטנה בעיטות עונשין מהנקודה הלבנה.

הטוטו, המממן את המשחקים, יעניק לכל קבוצה מנצחת 15 אלף שקלים ולקבוצה שתפסיד 7.500 שקלים.

● שמשון תל־אביב תופיע בהרכב: חרה, דדרי, ברדה, אורי כהן, זהלוי, עובדיה, מזרחי, ארביב, שורקוו, מלכה (קמינולניק), דמתי.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, גונן, צרפתי, שושני, עורן, אוחנה, וייצמן, ביטון (סולטן).

חיים בר ישחק

● מכבי נתניה: חביב, ש. מנחם, בר, חסן, קורן, לם, הלמון, גבאי, גואטה (בואדון), עזוריה (רוני לוי), יגאל מנחם.

● מכבי תל־אביב גינצבורג, קריים, איב כהן, שמעונוב, אזולאי, מיקי כהן, לולו, אלון נתן, גריאני, דריקס, טבק.

זהו גביע הטוטו של הליגה הלאומית

ובארצית: חיפה — חולון מכבי שעריים — עכו

מאת משה רוזנברג

משחקי חצי גמר הליגה ארצית בכדורגל במסגרת גביע הטוטו ייערכו היום על מגרשים נפרדים.

במגרש בית"ר נתניה יהיה קרב מעניין. בשעה 2.30 ישחקו הפועל חיפה והפועל חולון מצמרת הליגה השניה. במשחק זה יוכלו לחזות הצופים בחלוצים המסוכנים והטובים של הליגה הארצית, בהם גם תלוי מי יזכה בנצחון.

בהפועל חיפה יופיעו רונן רוקמן, אלי בן־אמו ורוני מלכה. בשורות הפועל חולון, הממוקמת במקום השלישי, בולטים החלוצים ארז שקרוקה, ליאון פנסו והקשר בני רמתי.

במגרש הפועל בחדרה יתמודדו הפועל עכו ומכבי שעריים. לשתי הקבוצות שוערים ברמה גבוהה: גיורא אנטמן בעכו ואבי ליברמן במכבי שעריים המגלים לאחרונה יכולת גבוהה.

בכדור שלהלוצים דוד חלפון, שאול אוחנה הדור גונן מעכו ומנגד שמחה גד, אורן קחת ויוסף שמריה משעריים מצפים חיים לא קלים ברחבות היריב הידועות כחזקות.

עמנואל שפר (במרכז), בשבת בבלומפילד. יחד עם ג'ו וילבואה, עורך הספורט של ה"שטרן" הגרמני, שבא ארצה להכין כתבת־רקע לקראת המשחק הבין־ארצי בין ישראל וגרמניה, בחודש הבא ברמת־גן. (תצלום: אריה קנפר)

עמנואל שפר על הליגה ועל הנבחרת הלאומית:

מיחיץ' החזיר את הרצון ללחום על מקום בהרכב

מאמן הנבחרת הוותיק מעניק שבחים לגישתו של מיחיץ' ★ גם בקנבאואר החמיא לנבחרתנו ★ בית"ר ירושלים חייבת לחזור מחגיגות הגם שתואר האליפות נראה בכיסה

מאת יצחק ויסהוף

18 משחקי ליגה חלפו. דומה כי מי שמסוגל לעצור את בית"ר ירושלים לזכייה היסטורית בתואר האליפות היא ... בית"ר ירושלים עצמה. למאמן הכדורגל הוותיק, עמנואל שפר, המשמש כיום כיו"ר ארגון המאמנים והאחראי על כל הנבחרות הייצוגיות של ישראל בכדורגל, תיאוריה מעניינת על הקורה בליגה הבכירה שלנו. לדבריו, הליגה לא נגמרה, אולם גורל האליפות תלוי אך ורק בבית"ר ירושלים.

"כיום, בעידן 3 הנקודות, הכל אפשרי. העובדה שהכדורגל הישראלי בנוי על 2־3 כוכבים, ואם אחד או שנים מהם נפצעים, אזי קבוצתם הופכת בינונית לגמרי. בקבוצה המורכבת משחקנים המופיעים בכל עונה הכל יכול לקרות, ולכן מבחינה תיאורטית בית"ר ירושלים עדיין לא זכתה באליפות" — מציין איש־שיחי.

שפר, העוקב בכל שבת אחרי אחד ממשחקי הליגה הלאומית, ראה העונה את בית"ר ירושלים במספר רב של משחקים. דעתו המקצועית היא: "שחקני בית"ר ירושלים הם בעלי יכולת פחות או יותר שווה. הקבוצה מאוזנת להפליא, ובשורותיה שניים מכוכבי־העל של הכדורגל הישראלי כיום: אורי מלמיליאן ואלי אוחנה. בקבוצות אחרות אינני רואה כיום את הכוכבים ואת יותר השחקנים המשלימים צוות טוב ומגובש. מלמיליאן נמצא כיום בתקופה שמעולם לא היה בכמותה. יכולתו מקרינה על הקבוצה כולה. השחקנים שאבו מכך בטחון עצמי רב, ועוד לפני שנשרקת שריקת־הפתיחה למשחקיה של בית"ר ירושלים יש להם יתרון על יריביהם".

רכש לא משמעותי

התוספת שקיבלה בית"ר ירושלים בדמותם של האנגלי גרי ונדרמולן והברזילאי דידו איננה מבטאת במיוחד את שפר: "הם לא הביאו את פלה ולא את בקנבאואר. בית"ר הביאה לארץ שני שחקנים שכמותם יש בארץ אולי מאה. אבל למזלה לא היה המזל שיש לונדרמולן ולדידו שנפלו לבית"ר בתקופה טובה. מה עשה ונדרמולן עד היום? הבקיע שלושה שערים, אז מה? השחקן שעדיין לא מצא מקום קבוע בהרכב מסבירה שהוא שחקן לא גדול. לקבוצה הולך, גם ונדרמולן הולך, וכולם מרוצים. אם בית"ר לא היתה מצליחה היתה אומרת ללכלבים".

כשעמנואל שפר נשאל אם הוא רואה כיום קבוצה המסוגלת לאיים על עליונותה של בית"ר ירושלים הוא משיב בצורה פילוסופית: "11 נקודות יתרון שיש לבית"ר ירושלים אינו מספיק. כיום נשארו 4 משחקים, בהם 36 נקודות. ב־12 מחזורים ניתן להפסיד ארבע פעמים, אבל השאלה היא האם הקבוצה הרודפת אחרי בית"ר ירושלים מסוגלת לצבור את מלוא הנקודות. לדעתי, במידה שלא יהיו מצוים בבית"ר ירושלים והיא תנצח את המשחקים שהיא חייבת לנצח, אף קבוצה לא תוכל להתקרב אליה."

הצערת הנבחרת

עמנואל שפר אימן בעבר את הנבחרת הלאומית של ישראל והגיע עימה להישגים גדולים במשחקים האולימפיים במכסיקו ב־1968 ובמשחקי הגביע העולמי שנערכו באותה מדינה כעבור שנתיים. כיום יכול שפר להשקיף בגאווה על הקורה בנבחרת הלאומית, שמודרכת בידי המאמן היוגוסלבי מילינקו מיחיץ'. שפר מנתח את שקרה בנבחרת הישראלית מאז נטל לידיו מיחיץ' את שרביט האימון.

"כיום יש שינוי דרסטי בנבחרת ישראל. המאמן הצעיר את הנבחרת וזה כבר הישג המאלץ אותי להסיר בפניו את הכובע. בלי לפגוע בשחקנים ותיקים אני גורס כי נבחרת שלא מקבלת דם חדש חייבת למות. אני שמח כי המאמן ניצל את ההזדמנות לעשות כך, וביצע זאת בתיזמון מצויין. בנוסף לכך הבחנתי כי המאמן היוגוסלבי הצליח להחזיר לנבחרת נשק שהיה מצוי בה בעבר, והוא לחימה על מקום בהרכב. העובדה כי נכנסו שחקנים צעירים הלוחמים כיום באופן שווה מול הוותיקים שנותרו יכולה רק להועיל לנבחרת. ספורט בלי תחרות לא מביא לתוצאות, וזה מה שקרה בעבר ואני מקווה שלא יקרה בעתיד. מהעיקוב שלי אחרי הקורה בנבחרת אני מבחין כי שחקנים הנמצאים כיום בסגל הלאומי מעוניינים ורוצים לייצג את המדינה וזה דבר מעודד שלא הבחנתי בו בשנתיים שלוש האחרונות".

עמנואל שפר ליווה בשבוע שעבר שני אורחים ממערב־גרמניה. הראשון הוא ידוע ומוכר. זהו פרנץ בקנבאואר, אחד מכוכבי־העל בכדורגל המערב־גרמני, שהצעיד את נבחרתו לזכייה באליפות העולם בכדורגל וכיום מכהן כמאמן נבחרת מערב־גרמניה. השני הוא עורך מדור הספורט בעיתון רב־התפוצה "שטרן", בעל מיליון וחצי עותקים — ג'ו וילבואה. השניים שהו בישראל לרגל תפקידם. בקנבאואר הגיע כדי ל"רגל" אחרי נבחרת ישראל, שתהיה יריבת־מבחן לנבחרת גרמניה בסוף החודש הבא בישראל ווילבואה הגיע ארצה כדי להכין כתבת־ענק על ישראל, לקראת המשחק.

המאמן המערב־גרמני חזה, יחד עם שפר, במשחקה של ישראל נגד צפון־אירלנד (1:1) ואילו וילבואה צפה יחד עם יו"ר ארגון המאמנים שלנו בשני המשחקים שהתקיימו בשבת באיצטדיון בלומפילד, בין מכבי ת"א, והפועל באר־שבע, ובין הפועל ת"א והפועל כפר־סבא.

בקנבאואר לא מזלזל

"אומר שפר: פרנץ בקנבאואר לא מזלזל כלל בנבחרת ישראל. הוא טען כי לישראל יש שחקנים רבים ברמה אירופית והוא רואה במשחק נבחרתו נגד ישראל, בנוסף ליוקרה הרבה שהוא צופן, גם מבחן לשחקנים חדשים שהוא רוצה לנסות במקום הוותיקים הפורשים כמו קארל היינץ רומינגה, הנס בריגל ואחרים. בקנבאואר ציין כי לדעתו ישראל מסוגלת לנצח את נבחרתו".

שפר אינו מזלזל בדבריו של ה"קייזר": "בקנבאואר ציין כי הוא רואה שחקנים טכניים רבים בישראל והוא צופה עתיד ורוד לנבחרת שלנו, אם תדע לנצל את הפוטנציאל שיש לה".

ג'ו וילבואה טוען כי בישראל יש שחקנים טכנים מוכשרים רבים אולם המשחק הקבוצתי זקוק לשיפור משמעותי. "ג'ו וילבואה הרגיש כי המשחק בין מערב־גרמניה וישראל יסתיים בתיקו, וזה יהיה הישג לשתי הנבחרות" — מציין שפר.

המעפיל ומטה־אשר במאבק פיסגה בסיום הליגה

משחקי הליגה הלאומית בכדורעף יסתיימו הערב. מאבק על המקום הראשון ייערך ב־7.30 באולם בעין־החורש בין הראשונה בטבלה, הפועל המעפיל/עין־החורש, תארח את השנייה, הפועל מטה־אשר.

דו־קרב בין שתי הקבוצות הטובות בליגה, נצחון חלק של 0:3 יעניק למטה־אשר את הבכורה. אולם קשה להניח שאליעזר כגן, אבישי קרפובסקי והחבריה, שהכניעו את יריביהם בסיבוב הראשון, 0:3, יוותרו בקלות. צפוי מאבק מרתק וקרוב לוודאי גם בעל רמה. ישפטו: גבי קראוס וגבי לוטן.

● האלופה, קבוצת הפועל בת־ים, כבר מתכוננת למשחקי הפליי־אוף לאחר שלא גילתה יכולת טובה בליגה. הערב ב־7 תשחק באולמה עם מכבי ת"א מהתחתית, ותשתדל להכניעה כמו בסיבוב הראשון — 0:3. ישפטו: סמי ומיקי ממרן.

● מאבק תחתית יהיה בחולון (8.30) כשקבוצת אליצור ת"א תשתדל לקצור נצחון ראשון העונה בליגה במשחקה עם הפועל רמת־אביב. בסיבוב הראשון ניצחה רמת־אביב — 1:3. אולם הערב עדיפים סיכויי אליצור, המתכוננת ברצינות למשחקי הפליי־אוף התחתון, נגד הירידה. ישפטו: רוד רוזנפלדר ופיני שמפלינר.

● קבוצת הפועל קרית־אתא תארח באולמה (7), עם סיכויים עדיפים, את קבוצת הפועל שריד/העמקים ממרכז הטבלה. קרית־אתא, שניצחה בסיבוב הראשון 1:3, מועמדת לזכות גם הפעם מול קבוצתם של מאמנה לשעבר אבי הולצמן וכוכבה ארז תאצ'ר. ישפטו: אלכס רוזנברג ואפי זלצברג.

● נצחון צפוי גם להפועל כפר־סבא שתתמודד ב־7 באולמה עם הפועל העוגן. בסיבוב הראשון — 0:3 לכפר־סבא. ישפטו: אסא זינגר וגדי איזיקוביץ.

מכבי חיפה כבר סיימה את משחקי הליגה.

למאיר כץ, המאמן הלאומי, תסריט למשחקי הפליי־אוף:

קבוצה שתזכה באליפות תוותר ליריבתה בגביע

כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

במוצאי שבת צפה מאיר כץ, מאמן נבחרת ישראל בכדורעף, בשידור תחרות ההטבעות של כוכבי ליגת הא.בי.אי. בטלוויזיה. בעקבות אותו משדר הגיע כץ למסקנה שהיא די טבעית: לכדורעף הישראלי יש בעייה. "אנו צריכים לעשות כדורעף טוב עם אנשים שלא קופצים גבוה, אך זה מה שיש לנו; העם היהודי נולד נמוך".

מאיר כץ, חבר קיבוץ עין־המפרץ, פרש מהופעה בליגה הלאומית. אמנם הוא עדיין ממשיך להתאמן בקבוצת הפועל מטה־אשר ולידורים. בגיל 42 הוא יכול לשחק ולהצטיין בכל קבוצות החלק התחתון של הטבלה. "עד לפני שנה שיחקתי בליגה הלאומית, וכיום כשאני עוסק באימון ניתן לומר כי אני אופטימי".

"אם אני מסתכל על הכדורעף שהיה לנו בעבר, ואני אחד השחקנים שזכה עם הנבחרת לאחד ההישגים הגדולים שלה, אני עד לשינוי שחל בענף בארץ בעשר השנים האחרונות. בסוף שנות ה־60 ובתחילת שנות ה־70 ניצבה ישראל במקומות השני־שלישי במערב אירופה. שיחקנו שווה־בשווה נגד נבחרות הולנד, איטליה ומדינות אחרות. הישגים כאלה כמעט שלא מתקבלים כיום על הדעת. הענף השתנה. הגובה עלה, הכוח תפס מקום נכבד במשחק. השחקנים עברו להתאמן בצורה מקצועית — ב־4 שעות כל יום. וניתן לומר כי עתה הביצועים הנדרשים משחקן הם מעל ומעבר ממה שנדרש בעבר. לפיכך, ברור לי כי רמת השחקנים כיום גבוהה מרמתם בעבר. בשנים האחרונות קשה יותר לנבחרת ישראל להצליח באירופה. זאת מאחר שנבחרות המערב התחזקו בשחקנים זרים ממדינות שונות, וגם מארה"ב, בעוד שבארץ נשארנו עם החומר המקומי".

מודל חדש

מאיר כץ, המתכונן עם הנבחרת, ועם המאמן הנוסף גיורא הלפרין, לקראת משחקי טורניר־האביב בחודש אפריל בשווייץ, עוקב מקרוב אחרי הנעשה בליגה הלאומית. "התופעה הברורה היא שיש עלייה גדולה בגובה השחקנים בקבוצות. כיום, המודל של השחקן הישראלי הוא שחקן אינטליגנטי, מתמצא, היודע לבצע את המירב בנתונים שיש לו. יש עליה ביכולת הקבוצות, שבעזרת הנבחרת, מצליחות לנצל את הפוטנציאל שיש להן".

"הליקויים הם שרוב הקבוצות עושות יותר מדי נקודות בעקבות מישגים של היריב, ולא בגלל עבודה במגרש. הסטאטיסטיקה מראה כיום כי 5־6 נקודות מתוך ה־15 שיש במערכה, משיגים ע"י מכת־הגשה לא מרוייקת, או בכדור חוץ. עובדה זו מראה כי הטיפול בכדור הוא לקוי ושיפור משמעותי ניתן להשיג ע"י אימונים רבים".

למאמן הלאומי ביקורת על השחקנים בארץ: "השחקנים אינם ממצים את הפוטנציאל הטמון בהם. משחק ההגנה של רוב הקבוצות חלש. אנו, השחקנים הישראלים, לא ניחנים בגובה רב וגם 1.92 מטר לא גבוה, ולפיכך אנו חייבים להיות "פייטרים" בהגנה. באימוני חסימה ובמשחק ההגנה לא משקיעים מספיק. התוצאה: המשחקים מאבדים את הברק ואת היופי. היופי בכדורעף הוא במשחק ההגנה, בהצלות של השחקנים ובזינוקים לרצפה. את זה הקהל אוהב, ולצערי מקבל זאת במנות זעומות. אני מכיר שחקנים, המופיעים בנבחרת, שבחו"ל מציגים משחק הגנה פנטסטי, ובליגה נופלים בקושי על הרצפה. השחקנים בארץ שקועים יותר מדי בהנחתות, במידה שרוצים להחזיר קהל למגרשים צריכים לשפר את ההגנה".

מאמן מאיר כץ

"פייט" נגד הירידה

על משחקי הפליי־אוף אומר כץ: "שמונה הקבוצות הטובות ביותר שהגיעו למשחקים אלו. המגרש מדבר, ואין הפתעות בנושא זה. לגבי הפליי־אוף התחתון נראה לי כי קבוצת אליצור ת"א תצליח להציל א עצמה בזכות צירופו של אמיר סנפיר, ששב אליה ממערב־גרמניה. צפוי "פייט" מעניין נגד הירידה. לגבי הפליי־אוף העליון אני יכול להצטרף לאלה שיש להם ביקורת על שיטה זו. כמות המשחקים בין הקבוצות החזקות לבין החלשות הוא יותר מחצי. במשחקים רבים אין לשחקנים אתגר. יש שחקנים שבקושי מזיעים, וכבר מסיימים את המשחק. חייבים להפחית את מספר הקבוצות. יש לשאוף למספר נמוך יותר של קבוצות, שיהיו בעלות רמה שווה, ואז צפוי מתח בריא".

למאיר כץ יש תסריט על שצפוי בפליי־אוף העליון למרות שאינו רוצה להתנבא מי תהיה הקבוצה שתזכה בתואר האליפות. "המעפיל תגיע למשחק־הגמר בקלות. מטה־אשר תאלץ להתגבר על קרית־אתא בדרך לגמר. כיום מטה־אשר עדיפה על קרית־אתא, אך לשחקניה ברור כי המשחק בקרית־אתא יהיה קשה ביותר. בהשוואה בין המעפיל למטה־אשר נראה כי להמעפיל יש עדיפות במשחק החסימה ובנסיון של השחקנים. מטה־אשר יכולה לשחק טוב יותר בהגנה, ויש לה התלהבות של קבוצה צעירה, המסוגלת להשפיע. אני מעריך כי קבוצה שתזכה באליפות תיאלץ לוותר ליריבתה על הגביע".

עמיר — הפתעה

על שחקנים, כבודדים, ועל קבוצות, אומר מי שהיה שנים רבות מכוכבי הליגה והנבחרת הלאומית: "השחקן שהפתיע אותי בהמעפיל הוא הענק ארנון עמיר. עמיר מפגין יכולת טובה בליגה, ואנו, מאמני הנבחרת, ערים לכך. זה שאבישי קרפובסקי משחק היטב זו הפתעה. אליעזר כגן החל את הליגה חלש, וכיום מגיע לפליי־אוף ביכולת מצויינת".

"במטה־אשר, המשחקת זו השנה הראשונה במתכונת הנוכחית, יש בעייה של יצירת תלכיד. הקבוצה עבדה יפה בהדרכת אורי חבר, שיחד עם אורן שר משמשים ככוכביה. אם מטה־אשר לא תדע לחלק את העומס בין כל השחקנים תיחלש".

"הפועל קרית־אתא היא קבוצה קשוחה. גיוסו של ידון טרייבנר לצבא מסור ערפל על יכולת הקבוצה. זוהי קבוצה המתבססת על יכולתו של עופר שפאק, והשאלה האם יספיק בכושרו הגופני. שחקן שהופתיע בקרית־אתא הוא יובל שלכת, שחקן נמוך בעל ניתור אוויר. גם עמיחי ברם התקדם רבות, ונחשב לנוסר מעולה".

"הפועל כפר־סבא מגיעה למשחקי הפליי־אוף במצב לא טוב. יש בשורותיה פצועים ושחקנים עוסקים בדברים שסביב הכדורעף. השחקן המרכזי הוא גיל פישר. השאלה מי יבוא לעזרתו".

"הפועל בת־ים צריכה להשתפר בפליי־אוף. יש בה חומר שחקנים טוב, ואני מעניק לה עדיפות בסיבוב הראשון נגד הפועל כפר־סבא, אולם יכולת זו לא תספיק כדי לנצח א המעפיל, בשלב שלאחר־מכן".

"קבוצות הפועל שריד, הפועל העוגן ומכבי חיפה, יפלו לאחר הסיבוב הראשון, והיחידה המסוגלת להטריד היא שריד את קרית־אתא".

שישיית המחזור

● נסטור אפשטיין (הפועל שריד/העמקים).
● גלעד דוהן (הפועל מטה־אשר).
● אסף צהלון (הפועל שריד/העמקים)
● רפי רולניק (הפועל בת־ים).
● עמיחי ברם (הפועל קרית־אתא).
● ד"ר רובי פרידמן (מכבי חיפה).

הטבלה (לאחר המחזור 18)

1.	הפועל המעפיל	8־56	37
2.	הפועל מטה־אשר	10־53	36
3.	הפ. קרית־אתא	25־49	33
4.	הפ. כפר־סבא	29־44	32
5.	הפועל בת־ים	31־39	30
6.	מכבי חיפה	37־37	30
7.	שריד/העמקים	35־31	28
8.	הפועל העוגן	46־22	25
9.	מכבי ת"א	51־19	23
10.	הפ. רמת־אביב	52־16	22
11.	אליצור ת"א	57־15	19

◆ משחק עודף.

הפועל חיפה הפתעה נעימה

מאת ישראל פז

הפועל חולון היתה ברוב שלבי הליגה גדולה. היא הגיעה לשיאה ב־19 בינואר, כשהיתה היחידה העונה שהנחילה מפלה למכבי תל־אביב (66:85).

הפועל חיפה היתה עד לשלבים האחרונים בליגה קטנה. נמנתה על הקבוצות שלחמו נגד ירידה. על החישרדות בלאומית. רק תודות לסיום טוב זינקה לפליי־אוף.

שלשום בערב נקבעה עובדה:

הפועל חיפה היא הגדולה.

הפועל חולון חפפה קטנה.

כיצד קרה המפנה הדרמטי?

בכך גדולתם של משחקי הפליי־אוף. סיכויים מצד אחד; אכזבות מצד שני; אין תשרות; יש הפתעות.

האם היתה זו חולשה רגעית של הפועל חולון?

אני סבור שכן. באותו משחק־בית, לפני שמונה ימים, כשחולון לא ידעה לנצל את אולמה ונכנעה להפועל חיפה בהארכה (90:82), יצא האוויר מהקבוצה החולונית. לפתע, נכנסה הקבוצה בעלת היומרות, ללחץ אדיר ממנה לא הצליחה להשתחרר. וכך כרעה גם במשחק השני שלשום ברוממה (89:78).

לא בניסטר. לא טרי. לא אלימלך. לא בוגין. ובעיקר לא בורמור. אחד הקלעים הטובים בליגה. לא הצליחו לעצור את המפולת.

היתה זו נפילה אכזרית. חולון, שאיבדה את הזכות לחזור ולשחק בגמר הגביע, כמו בעונה שעברה; שקיוותה לפחות לסיום טוב בליגה, כשנם הכנסה שמונה מצוידה. יצאה בשן־ועין. כיום נותר לה להיאבק בפליי־אוף התחתון על הזכות להופיע בעונה הבאה בקוראץ'.

הפועל חיפה ראויה לכל המחמאות. המאמן יריב ורשאבסקי לא רק שהביא את הקבוצה לחוף־מבטחים. שחקניו ביצעו את הבלתי־יאמן. הקבוצה נמנית כיום על ארבע הגדולות של הכדורסל הישראלי.

יריב ורשאבסקי, מאמן צעיר ושאפתן, מתוצרת־בית, ידע להפוך את הקבוצה החיפנית ליחידה לוחמת. לא מוותרת. משתפרת ממשחק למשחק ומגיעה להישג שלא חלמה עליו תוך כדי תחרויות חלונה.

דלזל, ויסטון, וולס, ועמם הבריחים הישראלים החרוצים שם־טוב, קסקי, שפיגל, אופיר ובדנע המפתיע, וכל השאר, הוכיחו כי המשבר שפקד אותם היה בעיקר מוראלי. ולא מקצועי. כשהקבוצה עלתה על הגל הנכון ידעה להתעלות ברגע הנכון.

הפועל חיפה בחצי־הגמר. מי היה מאמין בכך? אם ביצעה זאת ראויה לצל"ש.

השביתה נמשכת למרות הצווים

(והמשך מעמוד א')

להשעות את חברי הוועד מתפקידם ולא להענות לקריאתם לחזור לעבודה מייד. היום בשעה 10 אמורה המועצה להתכנס ולדון במצב וכפי שנראים פני הדברים לא יחזרו העובדים לעבודה עד אז.

הובאו לביה"מ

ארבעת חברי ועד עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים, יו"ר הוועד רוני שלם, משה אבגוש, מאיר כהן וצבי בנרט, הובאו בניידת משטרה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים לאחר שבית הדין הוציא בבוקר צווי הבאה נגדם משום שלא הופיעו לדיון בבקשת הפרקליטות להוציא נגדם צווי אכיפה, על שהחליטו לשבות בניגוד לצווי המניעה הזמניים שהוצאו נגדם לפני 10 ימים.

אולם בית הדין היה מלא מפה לפה בחברי מועצה וועדים מבתי חולים במקומות שונים בארץ, שבאו לתמוך ולעודד את חברי הוועד. בפתח הדיון אמר משה אבגוש כי מועצת העובדים החליטה על הפרת הצווים כמחאה על הטיפול הכושל בענייניהם של עובדי המינהל והמשק. השופט יעקב נויגבורן הפסיק אותו והסביר לו כי דבריו עלולים לשמש נגדו אם ימשיך.

נציגת הפרקליטות עו"ד דרורה נחמני אמרה כי צווי המניעה הזמניים שהוצאו לפני 10 ימים אסרו השבתה של בתי־החולים הממשלתיים, והשביתה שהחלה ביום ב' מהווה הפרה שלהם. לדבריה העובדים לא ניצלו את האמצעים החוקיים לערער על אותם צווים, אלא החליטו לפרוץ בשביתה פראית.

תשלום קנסות

החלטת השופט היתה קשה ונחרצת וחייבה את חברי הוועד בתשלום קנסות אם לא יורו לאלתר על הפסקת השביתה. השופט קבע בין היתר, כי אם לא יחזרו העובדים לעבודה הם ישלמו 250 ש"ח עבור כל שעת איחור ומהיום בבוקר יועלה הקנס ל־350 ש"ח עבור כל שעה. כמו כן הוא חייב אותם בתשלום הוצאות בסך 10 אלפים ש"ח בעיקר עבור הוצאות שהיו על המשטרה להוציא כדי להביאם לדיון, וכן הורה שיחתמו על ערבות עצמית בסך 2500 ש"ח כדי שיופיעו לדיון בעניינם ביום ד'.

„כמו בפולין"

החלטת השופט התקבלה במורת רוח רבה. העובדים, חברי המועצה יצאו מחוץ לאולם והחלו לצעוק: „כמו בפולין". אחרים ניסו לכבול עצמם בשרשראות לגדר בית המשפט.

במשך שעה ארוכה סרבו ארבעת חברי הוועד לחתום על הערבות. רק סמוך לשעה 8 בערב, מועד בו אמורים היו הקנסות להיות מוטלים, החליטו הארבעה לחתום על הערבות ולקרוא באמצעות הרדיו לעובדים לחזור לעבודה.

סירוב מוחלט

אך קריאתם נתקבלה בסרוב מוחלט ע"י חברי הוועדים והמועצה שהמתינו להם מחוץ לאולם בית המשפט. העובדים קראו להמשך השביתה ובאסיפה ספונטנית שערכו על המדרכה מעבר לבנין בית־המשפט, הם החליטו להשעות את חברי הוועד ובדרך זו לעקוף את החלטתם לחזור לעבודה. „חברי המועצה ממשיכים בשביתה", קרא אחד מהם ברמקול נייד, „אנחנו נחריף אותה, כל ועד ידאג שתהיה שביתה מוחלטת עד שיכירו כי הצדק אתנו".

שלהוב היצרים הביא לכך שלמקום הובא גם כוח משטרה ניכר כדי לשמור על הסדר והשופט נויגבורן יצא לביתו בליווי משטרה.

החלטת חברי המועצה להמשיך בשביתה ולהשעות את חברי הוועד לא התקבלה על דעת חברי הוועד עצמם, אשר הודיעו כי הם רואים עצמם עדיין משמשים בתפקידיהם. לאור זאת הם הכריזו על כינוס מועצה היום בשעה 10, ואז יתבררו יותר המחלוקות. המצב כרגע, שבפועל הכריזו חברי הוועד על חזרתם לעבודה, אולם לא נראה כי העובדים יציתו לקריאתם.

פרקליטות המדינה ביקשה שמשרד הבריאות ידווח לה במשך הלילה האם העובדים מקיימים את החלטת בית המשפט. סמוך לשעה 20.30 התפזרו העובדים והאוטובוסים שבו לתל אביב בליווי של משטרה, עד אשר יצאו מירושלים.

שביתה מלאה

השביתה של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים שפרצה אתמול היתה מלאה. כן הצטרפו הפיזיותרפיסטים לשביתה זו בכל בתי־החולים הממשלתיים. כן פתחו בשביתה טכנאי הרנטגן בבתי החולים הממשלתיים העירוניים בת"א. משרד הבריאות הקים מטה חירום המגיש סיוע לבתי החולים המושבתים העוזר בהזמנת מזון מקייטרינג המארגן משלוחי כביסה למכבסות פרטיות. שרת הבריאות ניסתה אתמול ברגע האחרון למנוע הובלת וועד עובדים לביהמ"ש בליווי משטרה והציעה להם לחזור לעבודה, אך ההצעה נדחתה. אתמול הביעו כמה מנהלי בתי החולים חשש מגלישת השביתה למעשי אלימות. שכן גם ראשי הוועד מאבדים את השליטה על הנעשה בקרב העובדים מן השורה.

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, החליט לזמן ישיבת חרום של מזכירות הסתדרות עובדי המדינה, בהשתתפות ראשי ועדי עובדים ארציים בשרות המדינה, לדיון בפסיקה החמורה של השופט י. נויגבורן, בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים, לגבי נציגות העובדים ועובדי המינהל והמשק בבתי החולים בשרות המדינה.

„צו התפישה, להבאת נבחרי עובדים, באמצעות המשטרה, לבית המשפט, הינו תקדים מסוכן ביחסי עבודה במדינת ישראל", הטעים בן־עמי. הוא הוסיף ואמר שהשלכותיה החמורות של הפסיקה, מעמידות בסימן שאלה את חופש המאבק המקצועי והפעולה של נבחרי העובדים.

פרס לקהיר לדיונים

(סוף מעמוד ראשון)

ישראל בנוצרים אליהו ששון.

המשך תהליך השלום

על תוכן שיחותיו של פרס בקהיר נאמר אמש בלשכתו, כי הוא ידון בהמשך תהליך השלום, על בסיס שיחות אלכסנדריה. כזכור סיכמו מובארק ופרס בספטמבר שעבר בקהיר כי הם מחייבים ועידה בין־לאומית, כל עוד היא לא תבוא במקום מו"מ ישיר.

כתבנו מעירה, כי פרס יהיה רשאי להגיע לסיכומים חדשים עם מובארק אד־רפרנדום, כלומר תוך הבהרה, כי הם טעונים אישור הממשלה. מאחר שסיכומים חדשים על בסיס קיום ועידה בין־לאומית ינוטרלו בקבינט, הביעו משקיפים מדיניים ספק אם הנשיא מובארק יהיה מוכן להגיע לסיכומים חדשים עם פרס.

שמיר קיבל הודעה

אמש ערכה מזכירות הממשלה מישאל טלפוני בין השרים, לאישור נסיעת פרס. כן נשלחה הודעה על הנסיעה לראש־הממשלה יצחק שמיר השוהה בארה"ב. בשיחה עם כתב „קול ישראל" אמר אמש רה"מ כי לפרס אין סמכות לסכם שום דבר. עוד אמר שמיר כי ייתכן שהממשלה תתפרק על נושא זה.

אל פרס יילוו ראש לשכתו אורי סביר, היועץ המדיני ד"ר נמרוד נוביק, היועץ המשפטי של משרד החוץ ד"ר רובי סייבל, דובר משרד החוץ אהוד גול, אנשי מחלקת מצרים במשרד החוץ ונציג צה"ל תת־אלוף אורן שחור.

כל נושא יידון

בראיון ששודר אמש בתוכנית „היום הזה" ברדיו אמר שמעון פרס, כי הוא רואה במסעו למצרים צעד נוסף בדרך לשמור על תהליך השלום. לשאלה אם ידון במצרים על ועידה בין־לאומית, השיב מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, כי כל נושא שיעלה — יידון. „אין בדעתי לשנות את דעותי", אמר.

ביילין מברך

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין הביע אתמול תקווה, בעקבות הצהרת 12 שרי החוץ של הקהילה האירופית, כי הקהילה תוכל לסייע לקידום תהליך השלום באיזור. ד"ר ביילין ציין בחיוב את תמיכת ה־12 בוועידה בין־לאומית כבסיס למו"מ ישיר ואת אי איזכור של אש"ף כצד במו"מ. הוא אמר, כי ההצהרה שנתקבלה תוכל לאפשר לאירופה להיות מעורבת יותר בעידוד תהליך השלום.

השוק תומך בוועידה בי"ל

12 מדינות השוק המשותף הביעו אתמול תמיכה בכינוס ועידה בין־לאומית בחסות האו"ם לפתרון הסכסוך הישראלי־הערבי.

בהודעה שפורסמה בבריסל בתום כינוס שרי החוץ של השוק המשותף נאמר, כי הקהילה האירופית מצדדת בכינוס ועידה של כל הצדדים הנוגעים בדבר ושל מדינות העשויות לתרום להשכנת שלום ובטחון במזה"ת ולקדם את המשק והחברה באיזור.

שמיר: ייתכן בהחלט שזה סוף הממשלה

מאת חנה אישהורוביץ, ניו־יורק

„לפרס אין שום סמכות לסכם משהו עם מובארק" אמר אמש ראש הממשלה יצחק שמיר לנציגי התקשורת האמריקנית. עמם הסב לארוחת צהריים ביום שני. „האם עלולה הממשלה להתפרק בעקבות הביקור של פרס במצריים, על רקע המחלוקות בנושא הוועידה הבינלאומית?" התעניין עיתונאי ומר שמיר השיב: „זה בהחלט ייתכן" מכל מקום לדבריו, אם יהיו תוצאות לביקור, יהיה על שמעון פרס להביאן בפני הממשלה. שמיר שיבח את היחסים המצויינים בין ישראל לארה"ב, שנשתמרו למרות אירועי השנה האחרונה, וזאת תודות לשיתוף הפעולה בין המדינות בתחומים רבים, ובכלל זה בתחום האסטרטגי.

חזן על הקבר הפתוח

(סוף מעמוד ראשון)

פשוט רוצה להיות בן אדם הגון ושלם עם עצמו. מאיר שנא את המלחמה מאז שירת כקצין בצבא האוסטרי במלחמת העולם הראשונה. כל חייו רדף שלום וקיווה לשלום בין יהודים לערבים. מאיר היה מהמתלבטים ביותר, אך גם הנועז מכולנו בהכרעותיו. איזה מצבה נפלאה יותר יכול אדם להשאיר אחריו מאשר תנועה לוחמת ומתלבטת ותרה לדרכים בעתיד. דוגמתו של מאיר תאיר לנו זמן רב. אחרי חיים שכאלו אין מנחמים ומתנחמים. רוחו תהיה עימנו בכל המאבקים בעתיד. יהי זכרך ברוך וחי בתוכנו". במילים נרגשות אלה ספד חזן לידידו וחברו לדרך מאיר יערי ז"ל.

קהל אלפים

קהל אלפים בא אתמול לקיבוץ מרחביה ללוות את מאיר יערי בדרכו האחרונה. בשעה שתיים וחצי הוצב ארונו של מאיר יערי ברחבת חדר האוכל של קיבוצו מרחביה וקהל רב עבר על פניו. בין הבאים: נשיא המדינה חיים הרצוג, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, סגן רוה"מ ושר השיכון דוד לוי, שר־הקליטה יעקב צור, שר־המשטרה חיים ברלב יו"ר הכנסת שלמה הילל, חברי הכנסת של מפ"ם ומנהיגיה הותיקים מאיר ואמה תלמי, ויקטור שם־טוב, נתן פלד ורבים אחרים. מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וראשי המשק ההסתדרותי, מזכירי הקבה"א והתק"ם והנוער העובד, אישי ציבור, נציגי הקיבוצים משלחות מכפרי הערבים בסביבה ורבים רבים אחרים.

פרס: נפרדים מאב מייסד

מ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס, ספד ליערי בשם הממשלה. אנו נפרדים היום מראשון, אב ומייסד אמר פרס, מחלוץ שהפך לאגדה, מחבר וידיד אישי לרבים מאיתנו. מאיר הטביע את חותמו על הארץ הזאת. דרך ארוכה עשה בדרכו שלו, ופילס דרך לרבים שנהרו אחריו. בן למשפחת רבנים שפרש מרבנות והראשון לא אחת על היות רב לאחרים. מאמין גדול באי־הסתירה שבין הסוציאליזם לציונות. פולמוסן חריף, דבריו קשים, ועטו מושחז ופניו מאירות לאנשים סביבו. הקיבוץ הארצי, אמר שר החוץ, היה גולת הכותרת. קשה לראות כיצד היתה קמה מדינת ישראל ללא הקיבוץ, הקבוצה והמושב. אין יצירה ישראלית שתפסה את דמיון העולם כקיבוץ וכמושב. העם לא ישכח לעולם שמאיר יערי היה מנצח גדול ליצירה זאת. מעשיו של מאיר מעידים על גודל רוחו ועל עומק שורשיו. נלווהו בדרכו האחרונה בגאון ובעצב.

אהבתו למרחביה ולמשפחתו

בשם קיבוצו מרחביה נפרד ממאיר יערי יעקב שוורצברג, שציין את אהבתו הגדולה של מאיר לקיבוצו. עם פטירתו הלך לעולמו האב המייסד של הקיבוץ. באנו כולנו, חסידים, חבריך ומעריציך לחלוק לך כבוד אחרון וללוותך בדרכך האחרונה.

בתום ההספדים נעה שיירת המכוניות הארוכה, ארוכה לבית הקברות של הקיבוץ. למרגלות גבעת המורה שם נטמן מאיר יערי באדמת העמק בסמוך לקבר בנו חיים, שכה אהב. על קברו הפתוח נפרדו ממנו בתו הבכורה רחל: „אבא מת בשיבה טובה בחדרו, במחיצתה של אמא שאותה אהב ממבט ראשון ועד למבט אחרון, עשר דקות לפני מותו. אבא תמיד היה עסוק, דמות מרכזית. אבא היה אדם טוב. גדלנו במשפחה חמה ואוהבת".

בוגר מסביבתו

„לא מעט משברים עברו על אבא. הגדול מכולם היה ניצחון הליכוד בבחירות. הוא חש תמיד לפני זמנו באסונות המתקרבים. שנתיים לפני מלחמת העולם השנייה דיבר שהיטלר ירצח את עמנו. אמא היתה אומרת שאבא תמיד היה בוגר במעט מסביבתו. הוא אהב את קיבוץ מרחביה והיה גאה בו. הוא היה מאמין גדול במה שכתב ואמר בלי ציניות. אבא מת מות צדיקים. בשבת בבוקר במרחביה. ביקש להגיע לגיל 90 ולא זכה. בניו מתאבלים עליך".

נציג הקיבוץ אברהם גורן אמר כי מרחביה הושפעה רבות ממאיר אך גם הוא הושפע ממנה.

זרים רבים

על הקבר, הונחו זרים רבים בשם הממשלה, הכנסת, מפ"ם, הקבה"א, התק"ם ורבים רבים נוספים. הלוויה התנהלה בסדר מופתי וארגון מושלם.

פרס וייצמן

(סוף מעמוד ראשון)

את הפגישה הזאת אפשר להסביר בשני אופנים: שר החוץ מאוכזב מן האיטיות שבה ירדן נענית ליוזמותיו המדיניות, וייתכן כי תשובת ירדן על אופן הוועידה הבינלאומית אינה בדיוק כפי שפורסם בישראל, אלא היא מעמידה תנאים נוקשים לאופן כינוסה של הוועידה הבינלאומית. פרס מבקש איפוא לפתוח גם אופציה פלשתינית.

צעד תגמול

הסבר שני: פרס גומל לשמיר על הפרת הבנה שבשתיקה ששררה ביניהם עד עכשיו, ועל פיה שמיר לא יתנגד לוועידה בינלאומית, ופרס מצידו לא יפתח ערוץ הידברות פלשתיני. מכיוון ששמיר אינו מקיים את ההבנה הזאת, גם פרס אינו רואה עצמו מחוייב לדבוק בה. כתבנו מזכיר כי פרס, כאשר היה ראש הממשלה הכריז בוועידת מפלגת העבודה כי יש עם פלשתיני, לאחר שגם אז השתמטה ירדן מכמה מיוזמותיו.

געגועים למניחי היסוד

(סוף מעמוד ראשון)

הכניסה. מאות עוברים על פניו, מביטים בתמונה, נזכרים בסיפור זה או אחר ופונים לצד. ויקטור שם־טוב, חייקה גרוסמן, יצחק רבין, יצחק נבון, יאיר צבן, מאיר וילנר, עוזי ברעם, שלמה להט, רן כהן, מוטה גור. מאוחר יותר מגיע גם יעקב חזן. חברים ומכרים רבים.

פגישה אחרונה

שושנה ארבלי־אלמוזלינו מי־שחזרת את פגישתה האחרונה עימו לפני שבוע. „הייתי במרחביה וביקשתי לראות אותו. חברים היססו, חששו להפריע לו. היתה שעת צהריים. ביקשתי שיבדקו אם הוא מוכן לפגוש אותי. שמחתי שחזרו ואמרו לי שהתשובה חיובית. הוא קיבל אותי בלבביות. שאל מה שלומך, שמעתי שאת שרה כעת. הוא זיהה אותי לפי קולי.

כששאלתי אותו לשלומו הוא אמר: את יודעת בפסח יש לי יום הולדת 90 ואני מזמין אותך. אבל תביאי איתך את בעלך, את נתן. הבטחתי לו לבוא.

משמרת חניכי השוה"צ

הארון מוצב ברחבה למשך שעתיים. חניכי השומר־הצעיר עומדים בארבע פינותיו. הקהל ממשיך לעבור על פניו. שיחות חולין לצידה של נוסטלגיה. חצי שעה לפני יציאת מסע ההלוויה למרחביה מספידים ישראל קיסר וויקטור שם־טוב את מאיר יערי. קהל של מאות עומד על המדרכה בדממה, בחוץ ממשיכה התנועה ברחוב ארלוזורוב לדרום. „בצוואתך", אותה השארת אחריך", אמר קיסר. „ביקשת להציב את ארונך בוועד הפועל. בקשה זו הינה עדות לאמונתך הבלתי מעורערת בהסתדרות הכללית שהיית בין מייסדיה. ההסתדרות תזכור אותך בערגה והערצה, למרות חילוקי הדיעות בנושאים שונים. כמנהיג, כמגשים, כחלוץ ומופת להסתדרות וחבריה".

במגדל הפיקוד

ויקטור שם־טוב אומר: „נזכור אותך ניצב תמיד במגדל הפיקוד, את סערות הקרב, את ההסגנות בחן הלכנו יחד, את הצעדות הארוכות האין סופיות, את הוויכוחים, את הנזיפות שנזפת בנו בפנים חמורות ואת השבחים בהם ידעת לפצותנו עם חיוך על הפנים. אתה הולך לעולמך בתקופה של נסיגה, של טשטוש גבולות ושיתוף בשלטון בין שמאל לימין מיליטנטי ודורסני. אנו עוד נניף דגלי ניצחון ונקרא שמאלה לעולם של צדק שלום ובטחון, מאיר, כפי שאמרת, לנו יהיה העתיד".

פרידה מיערי בבניין הוועד הפועל בת"א (צילום: פרטוש)

חברת החשמל לישראל

אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים, ת.ד. 10, חיפה 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13644	התקשרות שנתית לאספקת טריכלוראטילן
13661	מסדרים משוריינים 13.2 ק"ו לתחמ"ש מנשיה
13687	מכרז מידע – מערכות לעיבוד תמלילים
13729	מקשרים
13764	מעילי עופרת

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 19.3.87

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00-13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת חכת חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.
להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. – הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצויינים לעיל, שעת 13.30 למשרדנו בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המחבל עבדאללה הופך עצמו מנאשם למאשים בבית־המשפט

השמיע דברי חירוף ונאצה במשך כשעה ללא הפרעה ומייד דרש להוציאו מהאולם – והשופטים צייתו ● העדים פוחדים להופיע ● התביעה – כמתנצלת

קלסתר של רב־מחבלים: ג'ורג' איברהים עבדאללה בפתיחת משפטו אתמול (צילום: אי.פי.)

מאת ארנון יסה,
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ראש ארגון הטרור הערבי „הסיעות החמושות המהפכניות הלבנוניות", שפעל בשירות הסורים, ג'ורג' איברהים עבדאללה, הופיע אתמול בפתיחת משפטו בפאריס כגיבור, מהפכן, לוחם־צדק.

„אני לוחם ערבי" — ענה כאשר נשאל לשמו. הוא סירב לענות לשאלות השופט. היה קשה להבחין כי הוא נשפט על ארגון רצח הדיפלומט הישראלי יעקב בר־סימנטוב והנספח האמריקני ג'יימס ריי.

בית־המשפט המיוחד, ללא חבר־מושבעים, התייחס אליו בעדינות ובכבוד. לא כאל פושע רגיל.

התובע — כמתנצל

פוחדים בפאריס מכוח ההרס שלו. התובע הכללי, נציג הממשלה, הופיע כמתנצל על שעורכים בכלל משפט. על־פי הפתיחה, לא צפוי לעבדאללה עונש כבד. חמש דקות אחרי שהוכנס, כפות באזיקים, תחת משמרת שוטרים, אל תא־הנאשמים ב„היכל המשפט" בלב פאריס, נהפך למאשים.

„רחצו ידיכם מדם ילדינו לפני שאתם שופטים אותי", אמר לחבר השופטים קפואי־הפנים. הוא תקף בחריפות את ארצות־הברית וישראל כ„סרסורים המנצלים את זכרון אושוויץ", והציג עצמו כלוחם, הדומה ללוחמי המחתרת היהודיים בתקופת נגד הנאצים.

העדים לא הופיעו

כצפוי, גברו השיקולים הפוליטיים והפחד על הצדק. קציני משטרה בכירים ודיפלומטים, כגון ז'ל פירול, שנחטף על־ידי אחיו האומנם של עבדאללה בטריפולי כדי להביא לשחרורו, הוזמנו על־ידי התביעה אך לא הופיעו.

עבדאללה נשא את נאומו האלים במשך שעה בקירוב, ללא שום הפרעה. כולם ישבו בשקט והקשיבו לאיומיו הגלויים. הוא שפך קיתונות גידופים על ארה"ב — „התליין היאנקי", בפנותו אל אלמנת אחד מקורבנותיו, הנספח הצבאי צ'ארלס ריי, שישבה באולם.

סניגורו הניאו־נאצי, ז'אק וורז'ס, איים, כי אם יגזרו עליו מאסר, תישא צרפת בתוצאות האלימות. וורז'ס אמר לשופטים, כי שולחו חף־מפשע. הוא איש־מחתרת ערבי.

עבדאללה עצמו האשים את הנשיא מיטראן בסיוע לציונים ובהטסת „מתנחלים חדשים לישראל". הוא הציג את בנו של הנשיא כמתנחל בקיבוץ כפר־הנשיא. הוא סיים את נאומו, באומרו: „אני מותיר לכם את התענוג לשמוע את נציגי התליין מקיא את שינאתו למנושלים מאדמתם".

מבחן לצרפת

ברגע שעורך־הדין קייג'מן פתח בנאומו, פרץ עבדאללה בזעקות: „אני מסרב לשמוע את היאנקי הזה. הוציאו אותי מפה".

אב בית־הדין ציווה להוציאו החוצה. שוטר כפת אותו שוב באזיקים. עבדאללה לא יופיע עוד במשפט. הוא יישאר בתא הכלא. הוא מותיר לוורז'ס לנהל את ההצגה, להפוך את משפטו לפוליטי.

השלטונות הצרפתים אינם מסתירים את רצונם להפטר ממנו.

בשאילתה לשר הבטחון

שריד: מדוע רוכשת הונדוראס נשק־שלל סובייטי מישראל?

מאת מוטי בסוק,
כתב „על המשמר" בכנסת

במכתב לשר הבטחון, יצחק רבין, אליו מצורפים תצלומי מסמכים מקוריים, תמה יוסי שריד (רצ), מה טעם מוצאת הונדוראס לקנות נשק־שלל סובייטי מישראל.

שני המכתבים המצולמים, אותם צירף שריד למכתבו, חתומים על־ידי ראש המבצעים של צבא הונדוראס, הגנראל חוליו פרז. תעודה אחת מצביעה על מכירת 200 משגרי אר.פי.ג'י., ו־2000 פגזים מתוצרת בריה"מ, והשניה על מכירת שלושה־עשר מיליון כדורים. תעודה אחרת, שתצלומה אינו מצורף, מעידה על מכירת רובי קלצ'ניקוב.

שריד מציין כי צבא הונדוראס לא עשה ואינו עושה שימוש בנשק סובייטי. לכן, מתעורר החשד כי הנשק מיועד לקונטראס, שעל אדמת הונדוראס.

שאל שריד את רבין: „מי הישראלים שהיו מעורבים, בין השנים 1984־86, בעסקות אלו, האם נערכה בארץ בדיקה לאן הנשק מיועד, בסופו של דבר, והאם נמכרו להונדוראס פריטי נשק נוספים?"

מחצית מהמוזמנים לפגישה עם שמיר—נעדרו בגלל השלג

שמיר: מעמד של פליטים ליהודים יוצאי בריה"מ — עלבון לישראל

מאת חנה אישהורוביץ, ניו־יורק

ראש הממשלה, יצחק שמיר, שב אתמול לניו־יורק, מהחוף המערבי של ארה"ב. בשעות הבוקר קיים פגישה ראשונה מסוגה, עם עורכי העיתונים היהודיים בארה"ב. לאחר מכן, ערך מספר פגישות פרטיות. את ארוחת הצהריים סעד עם נציגי התקשורת האמריקנית, ואת ארוחת הערב עם אנשי „חירות" בניו־יורק. בשעות הערב נפגש עם המנהיגות היהודית הצעירה, בהנטר קולג'.

מהעורכים היהודיים הופיעו לפגישה רק עשרה, מתוך יותר מעשרים מוזמנים. ייתכן שהיתה זאת אשמתה של סופת השלג שפקדה את האיזור. האורחים העלו בפני ראש הממשלה את בעיית „מיהו יהודי" והדומיננטיות של הזרם הדתי האורתודוכסי בישראל. שמיר השיב: „כשבאו אלי (הרפורמים והקונסרבטיבים) בתלונות על השפעתם הגדולה של האורתודוכסים, וסיפרו לי כי בארצות־הברית האורתודוכסים מהוים מיעוט בקרב היהודים, אמרתי להם — בואו לארץ ותהיו לרוב גם בישראל: היבחרו לכנסת ותשפיעו על החברה".

ראש הממשלה עומד להיפגש ביום שלישי עם נציגי שלושת הפלגים הדתיים והוא מקווה להגיע לפתרון זמני, או לפחות להצביע על הדרך למציאת פתרון לשאלת „מיהו יהודי".

בעניין היהודים היוצאים מברית המועצות ומגיעים לארה"ב, אמר שמיר, כי העובדה שארה"ב מעניקה מעמד של פליטים ליהודים העוזבים את ברית־המועצות כשבידיהם ויזות ישראליות, היא עלבון למדינת ישראל.

טלקס

● מעמיק הקרע בין „אמנה" ליש"ע

בירושלים יתכנסו היום נציגי 24 התנחלויות המאוגדים במסגרת „אמנה", שהיא תנועת ההתיישבות של גוש־אמונים, כדי לדון בדרישה להקים התנחלויות חדשות, ומצבם של יהודי ברה"מ. בכך יש משום התחלת ארגונם הנפרד של יישובי גוש־אמונים שלא במסגרת מועצת יש"ע, שאמורה לאגד בתוכה את כל ההתנחלויות בשטחים. מועצת יש"ע מזוהה בעיקר עם הליכוד, וגוש־אמונים מזוהה יותר עם „התחיה".

(פנחס ענברי)

● היום תהלוכת השומר הצעיר לזכר גרינצוויג

מחר יקיימו חניכי „השומר הצעיר" מכל רחבי הארץ תהלוכה ועצרת לזכרו של אמיל גרינצוויג, איש „שלום עכשיו" שנרצח מול לשכת רה"מ, לפני ארבע שנים. חניכי התנועה יצעדו מרחבת המשביר המרכזי, במרכז ירושלים, לקריית הממשלה. מול לשכת רה"מ המקום בו נרצח גרינצוויג, יערך עצרת. ינאמו בה המשורר יהודה עמיחי, אברהם בורג שנפצע מהרימון הקטלני וח"כ יאיר צבן.

(מוטי בסוק)

בכנסת | מוטי בסוק | ויצחק שור

הרופאים נגד חוק קטיעת חיים של רתוקים למכשירי החייאה

כל הרופאים שהופיעו אתמול בוועדת העבודה והרווחה התנגדו להצעת החוק של מאיר כהן־אבידב, שבאה לאפשר קטיעת חיים, של מי שחיים רק תודות למכשור הרפואי.

לפי הצעת החוק, יכול בן־אדם להורות לקרובי משפחתו, לנתקו ממכשירים רפואיים, אם מומחים קובעים כי הוא חי רק באופן מלאכותי.

בישיבת הוועדה אתמול דחה פרופסור אנדרי דה־פריז את החוק, בטענה שמדובר בנושא שבתחום האידיאולוגיה והאמונה, ולא במישור הרציונאלי־חקיקתי. בסופו של דבר, הרופא, ורק הוא, צריך להחליט על דרך הטיפול שיקבל כל חולה, מאידך הסכים דה־פריז, כי המצב בבתי האבות בארץ זוועתי.

פרופסור מריאן רבינוביץ מתל־השומר, העריך כי אנשים אינם חוששים מהמוות, אלא ממוות באווירה מנוכרת וקרה. לאחרונה אנשים מעדיפים למות בבית, מוקפים בני־משפחה, ועטופים ביחס אישי וחם. החוק המוצע עלול לפגוע בתהליך חיובי זה, והתהליך הוא חינוך הרופאים לחמלה, לרכות ולקשר חם עם החולה.

שריר ישוחח עם שמיר על תיפקוד חריש

שר המשפטים, אברהם שריר, מבקש לשוחח עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, בשובו מארה"ב, בשאלת דרך התיפקוד של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש.

את פרשת השיחה הצפויה גילה אתמול מרדכי וירשובסקי (שינוי). הוא עמד להעלות השבוע הצעה לסדר היום בשאלת התפקיד של חריש. אתמול פנה שריר לווירשובסקי וביקש ממנו לדחות את ההצעה לסדר היום בשבוע, בטענה שהוא עומד להיפגש, בדיוק באותו נושא, עם שמיר.

וירשובסקי נעתר לבקשת שר המשפטים.

התקבל תיקון להחמרת העונש לעו"ד שסרח

הכנסת קיבלה אתמול תיקון בחוק לשכת עורכי־הדין, המאפשר לבית־דין משמעתי, להטיל קנס של עד 25000 ש"ח והשעיה של עד עשר שנים לעו"ד שסרח.

עד כה היה גובה הקנס 2000 ש"ח, ומשך ההשעיה עד חמש שנים. הכנסת החליטה אתמול גם להגביל את משך כהונתו של שופט, בבית־דין משמעתי של לשכת עורכי הדין, לשתי קדנציות בלבד.

ח"כ פלד: לחשוף ההסכם הסודי בין „העבודה" למתנחלים

במכתב ליו"ר סיעת המערך בכנסת, רפי אדרי, דורש ח"כ מתי פלד (המתקדמת), מתן פומבי להסכם הסודי שחתם אדרי עצמו עם עתניאל שנלר, מראשי המתנחלים.

פלד יודע לספר, כי בהסכם מדובר בתמיכה של המערך לסיוע של 140 מיליון ש"ח להתנחלויות גוש־אמונים. „הציבור הרחב זכאי לדעת את פרטי ההסכם", כותב פלד לאדרי „ולהיווכח עד כמה מוכנה „העבודה" לתמוך בגוש־אמונים".

„הצלחת דו"ח מרקוביץ מותנית במילוי המלצותיו"

בישיבת ועדת הפנים של הכנסת אתמול הסביר המשנה למנכ"ל משרד הפנים, יעקב מרקוביץ, כי הצלחת דו"ח מרקוביץ למלחמה בבניה הבלתי־חוקית במגזר הערבי מותנית במילוי כל המלצות הדו"ח כמקשה אחת ובמיוחד הקמת יחידה לפיקוח שתרתע להפסקת הבניה הבלתי־חוקית במגזר הערבי.

בעומדו על מאפייני הבניה הבלתי־חוקית, אמר מרקוביץ, כי המבנים הבלתי־חוקיים הוקמו על קרקע חקלאית מחוץ לתוכניות המיתאר וכי התופעה היא רחבה ויש בה כדי לפגוע בשלטון החוק ובמדיניות של שמירה על קרקע חקלאית.

מרקוביץ ביקר בחריפות את הוועדות המקומיות לתיכנון ובניה, בהדגישו כי במשך שנים קיימו ועדות אלה הסכמה שבשתיקה ולא ביצעו צווי־הריסה שיפוטיים. מנתונים שמסר עולה, כי בצפון ובמרכז יש כ־5000 מבנים בלתי־חוקיים ובאיזור הדרום כ־6000, רובם צריפים ואוהלים.

קיבוץ זיקים
מרכין ראש
לזכרו של
מאיר יערי
ממייסדי ובוני תנועתנו

קיבוץ סאסא
אבל על מותו של
מאיר יערי
מורה דרך ואיש חזון

קיבוץ געתון
מרכין ראש
לזכרו של
מאיר יערי

סניגוריו של בלאס: זה לא משפט נגד התק"ם; התנועה יקרה לנו!

בהתחדש המשפט חזר הנאשם על טענותיו: לא הפרתי שום הסכם

מאת זהבה מוזס,
כתבת „על המשמר"

דוד בלאס, הנאשם בגניבת כספים מהתק"ם, החל אתמול במתן עדותו בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. במרכז דברי ריו חזרה הטענה, כי לא הפר שום הסכם עם התק"ם באמ־צעות ביטול הבטחונות לכספים שהלווה לו התק"ם ובכל העס־קות לא היה הסדר של מתן בטחונות לכספים אלו.

בלאס עלה לדוכן העדים לחקירה דראשית. אך קודם־לכן ביקש מבית־המשפט רשות להביא עימו לדוכן שלושה תיקי קרטון עבים וכהם מסמכים בהם ייעזר במהלך עדותו. הסניגור, ד"ר ויינרוט, ביקש תחילה להגדיר בפני בית־המשפט את היקף הסניגוריה והוסיף כי כל העובדות שיוצגו אינן מקריות ומוליכות כולן לגירסתו של הנאשם. הסניגור הוסיף, כי אם התביעה עומדת על הרשעתו של בלאס, הרי שיש להרשיע גם את רפ"ק פרידמן (אחד החוקרים בפרשה) שלדבריו, „עשה את מלאכתו לא ביושר ולכן יהיה עד מרכזי חשוב במשפט, לא פחות מבלאס.

עו"ד ויינרוט הודיע, כי הסניגוריה אינה מנהלת משפט נגד התנועה הקיבוצית. „מי שחושב כך, נתקל בשני סניגורים שהתנועה הזאת יקרה להם. אנחנו נתקוף רק אותם אנשים שהחליטו לפתוח את ענף השוק האפור בתנועה הקיבוצית. אך התקיפה תהיה תקיפתם של אנשים, שלמעשה, סיפסרו בכספים וקיבלו את השוק האפור על כרעיו וקרביו ולא תקיפה של התנועה". אחר־כך ביקש הסניגור כי ביהמ"ש יעשה במהלך גביית העדות שתי הפסקות, ולא אחת כנהוג, בשל הלחץ הרב בו נמצא הנאשם.

הסניגוריה החלה בשאלת הרקע לעבודתו של דוד בלאס עם התק"ם ועם א.ש.ת. בלאס: „אני את גופי התק"ם הכרתי באמצעות מתווך כספים בשוק האפור בשם דייזמן, בסוף שנת 1981. הוא הכיר לי את גזבר התק"ם — קרן אמון ואשראי — ירמי קידר ואת הממונה עליו, שביט. עד אמצע 1983 עבדתי רק עם הגוף הזה. אז הצטרף גוף נוסף, משקי־איחוד. שאת העסקה הראשונה עימם עשיתי יחד עם בעל חברת ביטוח „שרמה" ואחר־כך המשכתי לעבוד עימם". אחר־כך מספר בלאס כי באחת הפעמים בהן נהג להגיע לרחוב סוטין, למשרדי התק"ם, הפגיש אותו ירמי קידר עם חיי יוליש ואמר לה: „דוד. זאת המסלקה שלנו. בעתיד הכל נעביר לעסק והיא תסחור בכסף; זה בור ללא תחתית. אתה יכול לעבור עם א.ש.ת. כי יש לה היקפים גדולים והיא מתאימה לך".

מאז אותה פגישה, מספר בלאס, הוא ממשיך לעבוד עם שלושת הגופים ללא כל קשר ביניהם או כהגדרתו: „כל אחד מהגופים (תק"ם — קרן אמון ואשראי, משקי האיחוד, א.ש.ת.) היה חיה נפרדת בפני עצמה, וגם הם הסתירו בקנאות, האחד מהשני, את פעולותיו עימי".

העד עובר ומפרט את היקף פעולותיו של כל אחד מהגופים, כשהוא קורא מהכתב את ציון התאריכים ולידם הסכומים הנקובים בהם ומפרט את ההסכמים בינו לבין הגופים השונים. בהמשך, אומר בלאס, כי הוא קיבל מחיים יוליש את הכספים כהלוואות והיה רשאי לעשות בהם ככל העולה על רוחו. לדבריו, ידע יוליש מה מעשיו עם הכסף ואף היה מגיע אליו למשרד כדי לראות כיצד הוא פועל. „ליוליש היו עודפי נזילות והוא קיבל ממני תשואות גדולות. היה כדאי לו לעבור איתי. כשרציתי למכור תפ"ס, הודעתי ליוליש מראש ואחר־כך מכרתי. וכך עבדתי בצורה חופשית. הודעתי ליוליש ומכרתי", אמר.

דוד בלאס ימשיך היום במתן עדותו.

מי־שפכים גולשים מאגני חימצון ומזהמים ים אילת

רשות שמורות הטבע: מפגע חמור ● גורמי תיירות: גוויעת החיים בים תמיט אסון על הענף

מאת בצלאל רובין, כתב „על המשמר" באילת

כמויות גדולות של מי־שפכים גולשות בשבועות האחרונים מבריכות החימצון העירוניות אל הים, בקרבת אזור המלונות של אילת, וגורמי תיירות בעיר מזהירים, כי „גוויעת החיים בים תמיט אסון על ענף התיירות".

מנהל מחוז אילת ברשות שמורות הטבע, יובל פלר, הזהיר השבוע כי זרימת מי־השפכים לים היא מפגע אקולוגי חמור ביותר, העלול לסכן את הדגה ואת בריאות המתרחצים. קטע בן עשרות מטרים לאורך החוף, בו זורם הביוב, כבר זוהם, והמים הפכו עכורים. הדייגים התלוננו, כי הזרימה הבלתי־פוסקת של מי־שפכים מבריכות החימצון מבריחה את הדגים.

ראש עיריית אילת, רפי הוכמן, שהתבקש להתייחס להאשמות אלה, אמר: „נכון שיש גלישה של מי שפכים מבריכות החימצון החדשות, אך מי שפכים אלה מטוהרים ואינם מהווים שום סכנה לבריאות המתרחצים. אנחנו עושים בדיקות מעבדה המוכיחות שהים נקי".

ועדה תיישם ממצאי מחקר על הגדלת היצוא הישראלי

מאת אודי נחשון,
כתבנו הכלכלי בתל־אביב

שר החוץ, שמעון פרס, והשרים הכלכליים, החליטו אתמול על הקמת ועדה מיוחדת שתפעל ליישום מחקר חדש שהוצג בפניהם אתמול, המתווה דרכים להגדלת היצוא של ישראל, כדי להביאו לעצמאות כלכלית עד 1995.

המחקר החדש שהוגש אתמול, נערך על־ידי מכון „ג'ים" בשיתוף מומחי־חוץ — איירה מגזינר וסימור טיילס. יזמו את המחקר הממשלה, חברת העובדים, כוח המשימה הכלכלי והתאחדות התעשיינים.

עורכי המחקר טוענים, כי בחמש השנים האחרונות הגיע היצוא הישראלי לרמה קבועה, ממנה הוא מתקשה לעלות, ולכן יש לשנות כיוון.

פרופ' יאיר אהרוני, מנכ"ל „ג'ינז", שהציג אתמול את התוכנית במסיבת עיתונאים בתל־אביב, אמר כי אם רוצים להגיע לעצמאות כלכלית, יש לפתח מערכת של קשרי־גומלין, לשנות את אסטרט־גיית הפירמות וללמוד לשווק.

ממצאי המחקר עולה, כי בהנחה שהסיוע האמריקני יצומצם בהדרגה עד שיופסק ב־1995, יכולה ישראל וחייבת להגיע בשנה זו ליצוא של 14 מיליארד דולר, וכך יחוסל הגרעון השוטף. כדי להגיע לכך, צריך היצוא לגדול ב־10 אחוז לשנה בעשור הבא.

פרופ' אהרוני אמר עוד, כי חלק גדול מהיצוא הישראלי מבוסס כיום על החלטות הממשלה בעבר, שמטרותיהן לא היו קשורות ליצוא, בין השאר, מדובר בפיתוח תעשיות בטחוניות ובפיתוח הנגב. נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, אמר אתמול, כי במחקר המקיף יש חומר רב למחשבה וחייבים לפעול ליישמו — „אבל בלי גידול בפריון, הדו"ח לא יביא תועלת".

קראוס: אין מנוס מקבלת חוק איסור פירסום שמות חשודים

מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, סבור כי אין מנוס מלקבל את החוק לאיסור פירסום שמות חשודים לפני הגשת כתבי־אישום נגדם.

בראיון המתפרסם בגליון החדש של ועד מחוז ת"א בלשכת עורכי הדין „הדי דין", אמר קראוס: „אני הייתי מאושר לו הדבר הזה (אי־פירסום שמות חשודים) היה נעשה על־פי הסכמה מרצון של כל עורכי העיתונים, בלי להזדקק לחקיקה. אבל, כנראה, שזה לא ריאלי, ולפי דעתי, אין מנוס מלקבל חוק כזה, כי הפגיעה באנשים היום כל־כך גדולה, שאני חושב שקשה לחיות עם זה.

„מצד אחד המשטרה צריכה לבצע את עבודתה, ומצד שני, הדברים נחשפים ואנשים נשפטים בטרם־עת, באמצעי התקשורת. לפי דעתי, חייבים למצוא בהקדם פתרון לעניין." (עתי"ם)

הבהרה

במאמרו של אהרון אפרת („על המשמר", 18.1.87) „תבונה לעצה בטרם חתימה", נפלו כמה אי־דיוקים מצערים:

● מספר המפקידים בבנק אי־די בריטניה ומספר סניפיו לא היה כאמור במאמר ● הגרעון בבנק הנ"ל לא היה כמוזכר במאמר ● יהושע בן־ציון שוחרר ממאסר תוך הצגת תעודות ומסמכי מחלה, ולא כאמור במאמר.

בבית המשפט המחוזי בירושלים

בענין: חוק הצהרות מוות תשל"ח — 1978 — תיק הצהרות מוות 15/87
ובענין: הצהרת מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן
המבקשים: מרגוליס (לבית מלפגה) מריה רוזה מרח' אוסישקין 27 בנתניה ע"י ב"כ עוה"ד ראובן הורוביץ ו/או אברהם בן־שאול מרח' הרצל 32 בנתניה

הודעה

להווי ידוע כי המבקשת פנתה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן שנעלמו ומשערים שמתו וכי בית המשפט ידון בבקשה ביום 12.4.87 בשעה 8:30.

ואלה תאורים של הנספים לפי הצהרת המבקשת:

שם הנעדר, מקום לידתו ותאריך לידתו	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים ידוע אחרון	התעסקות	אזרחות	התאריך הידוע לאחרונה שבו נראה היה שהנעדרים היו בחיים והמקום שבו נמצאו אז
1. אסתר בריקס לבית מרגוליס, סקרז'סקו קמינה פולין 1914 בערך	סקרז'סקו קמינה פולין	סקרז'סקו קמינה	עקרת בית	פולנית	שמיני עצרת 1941 סקרז'סקו קמינה ברכבת לטרבלינקה
2. חנה מרגוליס סקרז'סקו קמינה פולין 1919 בערך	סקרז'סקו קמינה פולין	סקרז'סקו קמינה	לא ידועה	פולנית	שמיני עצרת 1941 סקרז'סקו קמינה ברכבת לטרבלינקה

השמות והכתובות של בני משפחתם הקרובים ביותר:
זיוה טובי (גוטמן), שד' חן 62 רחובות, דודה (אחות של אמם של הנספות).

סימנים אחרים: אין

כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט, בין בכתב עד יום הדיון ובין בעל פה לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל וכל אדם מעונין הרוצה להתנגד להצהרות המוות יתייצב לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל ומסור לבית המשפט הצהרה בשבועה שניתנה על ידיו, שבה פורטו טעמי התנגדותו או יפרט את טעמי ההתנגדות. אם בעצמו ואם ע"י בא כוחו וינמק את התנגדותו או יפרט את טעמי ההתנגדות. שאם לא כן, יתן בית המשפט החלטה כטוב בעיניו. או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבו
תאריך: 18.2.87

יאיר ברנדשטטר. שיטה חדשה

התקווה החדשה: פרדס ננסי

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

30 אלף דונם פרדסים נעקרו בעשור האחרון באיזור השרון. הפרדסנים מיואשים. ענף היצוא מס' 1 של ישראל, כבר אינו מה שהיה פעם. אך יש כנראה פתח לתקווה: בסיור שנערך השבוע בשרון לפרדסנים ותיקים, הוצג חידוש שאולי יעלה בחזרה את גידול ההדרים על מפת היצוא.

הלהיט: ניגוס עצי הדר.

הפרדסנים סיירו במטע ניסיוני של משרד החקלאות ברעננה, ליד קיבוץ ניר־אליהו וחזו כיצד ניתן להקטין את ממדי העצים על־ידי גיזום. היתרון של פרדס ננסי־בכך, שניתן לנטוע יותר עצים לדונם, נוח מאוד לטיפול. אין צורך בסולמות, חיסכון בידיים עובדות לדונם, בשל קומתם הנמוכה של העצים, יכולים לעבוד בקטיף גם ילדים וקשישים.

יאיר ברנדשטטר, פרדסן ותיק מפרדס־חנה, בעל 100 דונם עצי־פרי, הצליח להפוך דונם של פרדס מבוגר בעזרת גיזום לפרדס ננסי. ולהפתעתו, הניב הפרדס ארבע טונות תפוזי שמוטי.

פרס שר החינוך לציור ופיסול — לאביבה אורי מיכאל גרוס ויחזקאל ירדני

פרס שר החינוך והתרבות לציור ולפיסול לשנת תשמ"ז יוענק היום במוזיאון ישראל בירושלים על־ידי השר יצחק נבון לשלושה אמנים.

ועדת שופטים שכללה את פרופ' מרדכי עומר, (יו"ר), הפסל יחיאל שמי והצייר שלמה ויתקין, החליטה להעניק את פרס שר החינוך לאמנים אביבה אורי, מיכאל גרוס ויחזקאל ירדני.

בנימוקי השופטים נאמר, כי אביבה אורי היא „אמנית ישראלית בכירה המשורשת במסורת המקום, שפתה עכשווית ותוכן מסרה אקטואלי ונוקב".

על מיכאל גרוס נאמר כי „יצירתו מעוגנת היטב בנופיה ובאקלימה של הארץ ועבודותיו יוצאות כולן מתוך עצם המרחב הקיומי של החיים והן נולדות כתגובתו לו". על יחזקאל ירדני אומרים השופטים כי „ברא עולם אמנותי עצמאי, שבו הוא מבקש להתחבר נכון יותר אל הנוף המתון בלי לפגוע בו".

פרס וולף בפיסיקה ל־3 מדענים אמריקנים

שלושה מדענים מארה"ב נבחרו כחתני פרס קרן וולף הישראלית בפיסיקה לשנת תשמ"ז.

ועדת השופטים החליטה פה־אחד על הענקת הפרס לד"ר הרברט פרידמן (ממעבדות המחקר של צי ארה"ב בוושינגטון), לפרופסור ברונו בנדטו־רוסי (מהמכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס) ולפרופסור ריקרדו ג'יאקוני (מהמכון למדע טלסקופיית החלל ואוניברסיטת ג'ונס הופקינס במרילנד).

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 23.2.87

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידות	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6652	1.6860	1.6734
דולר אמריקני	1	1.57	1.64	1.6045	1.6245	1.6146
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8787	0.8897	0.8817
לירה סטרלינג	1	2.42	2.54	2.4677	2.4985	2.4784
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2640	0.2673	0.2648
ין יפאני	100	1.03	1.08	1.0461	1.0591	1.0508
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7767	0.7863	0.7804
פרנק שווייצרי	1	1.02	1.07	1.0395	1.0525	1.0434
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2468	0.2499	0.2486
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2297	0.2326	0.2310
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2326	0.2355	0.2339
מרק פיני	1	0.34	0.36	0.3530	0.3574	0.3549
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2060	1.2210	1.2135
דולר אוסטרלי	1	1.03	1.11	1.0700	1.0833	1.0767
ראנד דר' אפריקני	1	0.52	0.78	0.7715	0.7811	0.7764
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4231	0.4284	0.4259
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2496	1.2652	1.2544
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.28	1.2325	1.2479	1.2403

24.2.87

תפנית במשפט עובדי „רוחמה" — אחת העובדות זוכתה מאשמה

צפויים כתבי־אישום נוספים בעקבות חשיפת התעללויות שלא נודעו קודם

מאת ניצה רימון,
כתבת „על המשמר"

תפנית מפתיעה היתה אתמול במשפטם של עובדי מוסד „רוחמה" כאשר השופט יהודה פרגו זיכה בשלב הראיות את הנאשמות רות דיין, שהואשמה בזירוז החוסים בצרור מפתחות. התובעת לא התנגדה לזיכוייה.

ד"ר יצחק קנדל, ראש השירות למפגר במשרד־העבודה־והרווחה, שהעיד אתמול במשפט שמונה הנאשמים בהתעללויות בחוסים ב„רוחמה", אמר, כי בעקבות מעצר העובדים לפני שלושה חודשים התדלדל כוח־האדם במוסד עד כדי פיקוח נפש לחוסים.

השופט יהודה פרגו הביע תמיהה על כך שעובדי המוסד למפגרים לא קיבלו כל הדרכה והכשרה לטיפול באוכלוסיה הקשה של המוסד במהלך עבודתם ולא נפגשו לשיחות הדרכה.

בתגובה אמר ד"ר קנדל, כי בבדיקה שערך גילה, כי גם בבתי־חולים, בתי־אבות ומוסדות לחולי נפש לא ניתנת כל הדרכה לכוח העזר שמתקבל לעבודה.

בחקירה נגדית של הסניגורים התברר, כי במכתב שנשלח מגרמניה לאגודת אקי"ם סיפרו המתנדבים הגרמנים שעבדו במוסד על התעללויות שלא נחשפו ע"י השוטרת הסמויה, כמו כיבוי סיגריות על גופם של החוסים והכנסת ראשיהם לדלי מים קרים.

התביעה לא הסכימה לחשוף את המכתב של המתנדבים בנימוק שהיא שוקלת הגשת כתבי־אישום נוספים.

14 שנות מאסר ללבנוני שסייע לחוליית מחבלים

מאת זהבה מוזס,
כתבת „על המשמר"

14 שנות מאסר גזר אתמול בית הצבאי בלוד על תושב ביירות שהורשע במתן שירותים למחבלים והחזקת נשק במהלך תקרית בה נהרג חייל צה"ל.

בכתב־האישום שהוגש נגד איברהים סאמי שעבי בן 25 נטען, כי ב־31.6.86 הוביל הנאשם חוליה מארגון חיזבאללה בדרום לבנון.

בגזר־דינם ציינו השופטים אל"מ אהרון אלפרן, סא"ל שלמה רוז ורס"ן חיים לירן, כי על בית־המשפט למצות את הדין עם המסייעים לארגוני טרור בביצוע משימותיהם. אך הוסיפו, כי הם מתחשבים בעובדה שהנאשם הודה באשמה, נכנע מיד ולא ירה.

נהג הקטר באסון „הבונים" יואשם בגרימת מוות ברשלנות

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

נהג הקטר של רכבת ישראל, שלמה סומך, שהיה מעורב באסון האוטובוס בצומת הבונים, יועמד לדין בבית־משפט השלום בחיפה באשמת גרימת מוות ברשלנות.

עוזרו של נהג הקטר, מרדכי בלום, לא יועמד לדין, מאחר ולא היה באפשרותו לבלום את הרכבת.

בפני בית־המשפט יוצגו שתי גירסאות. ועדת ליבנה, הגורסת כי האשמה מוטלת על נהגת האוטובוס רות דוידוב ז"ל. כזכור, עוררו מסקנותיה של ועדת ליבנה מחלוקת בין מומחים ובעקבותיה נערכו הגירסה האחרת שתוצג כנראה, זו של המשטרה, קובעת, כי נהג הקטר איחר בבלימת הרכבת ובכך גרם לתאונה.

צוות החקירה המיוחד בראשותו של ניצב משנה מנשה חרד, המשמש כראש אגף התנועה במטה הארצי, המליץ להעמיד את נהג הקטר לדין.

הטור השבועי

פגישות עם שר האוצר ועם שר העבודה — בנושאי הבטוח הלאומי —

צבור הגימלאים מודאג מן השינויים המוצעים ע"י שר האוצר בתמיכת שר העבודה והרווחה בביטוח הלאומי. כגון: הקטנת ההפרשות של המעסיקים, דבר שיחלש את יכולת המוסד לקיים את התחייבויותיו לנזקקים, ותגביר את תלותו של הביטוח הלאומי באוצר. א. אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים פנה לשר האוצר מר משה נסים ולשר העבודה והרווחה נר משה קצב בבקשה לקבל משלחת מטעם הסתדרות הגימלאים לבירור הנשא. ביום ה' תדון המזכירות הפעילה של הסתדרות הגימלאים בארגון ההתנגדות לשינויים המוצעים.

הוועדה המרכזת קיבלה את תביעת גימלאי „נתיב" —

הוועדה המרכזת דנה בתביעת ארגון גימלאי „נתיב" לעדכן את הפנסיות בהתאם למורד המלא המקובל בקרנות האחרות. בתום הדיונים אישרה הוועדה המרכזת של ההסתדרות את התביעה של גימלאי „נתיב" שנתמכה ע"י הסתדרות הגימלאים. ההחלטה תכנס לתקופה החל מאפריל 1987. להחלטה קדמו בירורים רבים והפגנות של גימלאי „נתיב".

משלחת המזכירות הארצית של הגימלאים התקציביים —

המשלחת הוזמנה לועדת המשנה של ועדת הכספים בראשותו של הח' זאק אמיר. השתתפו נציגי האוצר ונציבות שרות עובדי המדינה. חברי המשלחת העלו בפני משתתפי הישיבה את התסיסה והמרירות הקיימות בין גימלאי שרות המדינה, הרשויות המקומיות, הסוכנות וכו' בגלל סרוב האוצר ליישם את החלטת ועדת הכספים על תשלום פיצויי לשחיקה. שחלה בפנסיות בשלוש השנים האחרונות שנבדקו ע"י ועדת הכספים והוכיחה פער של 26.7 אחוז. נציגות התקציביים תביעה הערכה ליו"ר ועדת המשנה הח' זאק אמיר ולחברי הוועדה על גישתם הנכונה במאבק של הגימלאים התקציביים לשיפור מצבם. ועד הפעולה של הגימלאים התקציביים ותמיכתם המלאה של מוסדות ההסתדרות מתכנן פעולות כדי להשפיע על שר האוצר לבצע החלטת ועדת הכספים. צבור הגימלאים מאמין כי שר האוצר יפעל ליישום החלטת ועדת הכספים וימנע מאלפי גימלאי שרות המדינה. הרשויות המקומיות לנקוט באמצעים שלא יוסיפו כבוד לראשי המדינה.

בחירות של ותיקי התנועה — גימלאים חברי מפלגת העבודה —

ב־30.3 במרץ 1987 תתקיימנה בחירות למוסדות ותיקי התנועה גימלאים חברי מפלגת העבודה. ראשי סניפי הגימלאים והפעילים חברי מפלגת העבודה מתבקשים להתפקד ולפעול להצלחת הבחירות.

השלמה להחלטות המרכז —

אנו תובעים לתת הוראה להנהלת סולל־בונה וחברות לבצע את החלטת ועדת השלושה וכן אישורו של הח' חיים חברפלד לשלם לגימלאים היציבים בסולל בונה וחברות את המענק החד פעמי של חצי חודש פנסיה.

ברכה לוועידת הפקידים —

הסתדרות הגימלאים מברכת את באי הוועידה ואת נציגי הגימלאים המשתתפים כצירים ומאחלים להם דיונים פוריים.

ישיבת מזכירות האגף לאיגוד מקצועי — שתתקיימה ביום ה' 19 בפברואר ש.ז. דונה שחיקת הפנסיה של הגימלאים התקציביים. והוחלט לתת גיבוי מלא למאבק במשטרות מחאה והכנה בשיתוף הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים.

ארגון גימלאי חדשה — קופח באי הפללתו בתוספת דרגה מקצועית האגף פנה מזון אל החותמים על החסכם על מנת לתקן את הדבר.

העלתה תביעה של גימלאי „מקפת" שהחלטת הועדה האחרונה משאירה מאות גימלאים בקרן ללא כל פיצוי שחיקה והוחלט שפיצוי השחיקה יקיף את כל גימלאי הקרן.

בסניפים —

תל־אביב — ב־18 בפברואר ש.ז. קיים הסניף עצרת חגיגית ל־66 שנות קיום ההסתדרות ו־100 להולדת בן־גוריון. ברכו; תדי קאופמן מזכיר מועצת הפועלים. נתן וולך סגן ראש העיריה. מיכאל בר־זוהר דיבר על מורשתו של בן־גוריון. תיאטרון בית ליסין הציג את המחזמר „ברגלים יחפות". הינחה הח' חן מאירי.

הגימלאים יזכו מהנחה של 10% בתשלום הארנונה הכללית ומים. המשלמים מראש יזכו מהנחה נוספת של 5%. מקבלי קיצבת זיקנה עם הטבה סוציאלית יהיו פטורים מארנונה בשנת 1987 עבור 100 מ"ר ראשונים בדירתם.

מתארגנים 2 טיולים אחד לאילת ל־3 ימים ב־11.12, 10 במרץ וב־18 במרץ טיול לתל־חי. כרטיסים ברח' ברנר 4.

שחוז חיפה — ב־15 בפברואר ש.ז. התקיימה מסיבה לכבוד 7 חברי וותיקי העבודה בלשכת המס אשר פרשו לגימלאות. ברכו; יוסף בלושטיין, והינחה יו"ר גימלאי לשכת המס אהרן לרנר.

מפגש ותיקות נעמ"ת — התקיים במועדון בית בבה אידלסון בקרית אליעזר. בהשתתפות י. בלושטיין בהנחיית אסתר כהן.

פ"צעונה — ב־17 בפברואר ש.ז. התקיימה מסיבת ט"ו בשבט באולם „מופת" בבית מועצת הפועלים. הינחה ישראל שמידט. על בעיות הגימלאים דיבר הח' יחזקאל נדעוני. בירך נציג המועצה המקומית ונציגי מועצת הפועלים. הערב הסתיים בשירה בצבור.

בארגון גימלאי חברת החשמל — הירצה ב־17 בפברואר ש.ז. הח' יצחק קוזמן על הסכנות בהצעת חוק הפנסיה ועל אי ביצוע חוק הסיעוד. הינחה יו"ר הארגון הח' גיטליץ.

גימלאיות נעמ"ת — העוסקות בטיפול וקשר עם קשישים נפגשו בהרצאת החברה יהודה בן־נון. כל יום א' בשבוע יושבת חברת ועדת הקשר המרכזית נטע אביבי במשרדי נעמ"ת מרכז. טלפון 431267.

הח' צפירה דותן נכנסה לעבוד באגף לרווחה ותרכז את נושאי ההתנדבות בהסתדרות הגימלאים. תבחר ועדה שתדון בדרכי הפעולה.

לתשומת הגימלאים — גימלאים וגימלאיות מגיל 65 ומעלה רשאים לפדות את אגרות המלווה החל מ־1 בינואר 1987.

אירגון המועצות האזוריות
(של ההתיישבות העובדת)
אבל
על פטירתו של
מאיר יערי ז"ל
מאנשי היסוד בבנין הארץ
שבע ימים ומעשים

על מות
מאיר יערי
מפלס הדרכים והוגה הדעות
אבל
בית ניו־אאוטלוק

למשפחת יערי, לקיבוץ מרחביה
ולמפלגת הפועלים המאוחדת
אתכם באבלכם הכבד על מותו של
מאיר יערי ז"ל
איש החזון והמנהיג
יצחק ירון, ראש העיר

בית הקרן הקיימת לישראל
אבל
על מות
מאיר יערי ז"ל
שהאיר דרך
לדורות של חלוצים ומתיישבים

אמריקנים למען ישראל מתקדמת A.P.I.
ובטאון הארגון: ISRAEL HORIZONS
ידידי גבעת־חביבה והקיבוץ הארצי בארה"ב
מרכינים את דגלם עם פטירתו של
מאיר יערי
איש החזון והמעש

מרכז הסתדרות המורים בישראל
אבל
על מותו של
מאיר יערי
ממייסדי ההסתדרות, הקיבוץ הארצי
והשומר הצעיר

משפחות העולים מברזיל שעלייתם נבעה מהזדהות עם הרעיון של ציונות סוציאליסטית כפי שהותווה על־ידי
מאיר יערי
אבלות
תנחומים לתנועה, לקיבוץ ולמשפחה
המשפחות: באום, בלוך ד., בלוך א., בלוך ז., ברזובסקי, ברנשטיין מרים, דייזנר, הוניגסמן, זימברג, ליכטיג ג., נירנברג, טירוטה, פרידמן לאה, קוטק וקוליקובסקי

יחד עם הקיבוץ הארצי, השומר הצעיר
קיבוץ מרחביה והמשפחה
אבלים על
מאיר יערי
המורה, המחנך, מופת לחלוצים מגשימים, מאדיר ערכי תנועת העבודה הישראלית
סמינר הקיבוצים
תל־אביב

על
מאיר יערי
מורה הדרך, המנהיג, המדריך המוביל
שאיננו עוד
אבלים ומרכינים ראש
משלחת הקיבוץ הארצי באמל"ט
תנועת השומר הצעיר באמל"ט
תשובות הצעירות מרדכי אנילביץ באמל"ט
מפ"ם אמל"ט

סניף מפ"ם רחובות
אבל על מותו
של מנהיגנו
מאיר יערי

תנועת השומר הצעיר בצפון אמריקה
ומשלחת הקיבוץ הארצי ביבשת
אבלים על מות
מאיר יערי
ממפלסי הדרך, ממקימי הקבה"א ומפ"ם

24.2.87